ঔগুৰি পৰিৱেশ-উন্নয়ন সমিতি

গুৱাহাটী বন্যপ্ৰাণী অভয়াৰণ্য, গুৱাহাটী

ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা

(২০১৬-১৭ৰ পৰা ২০২৫-২৬লৈ)

প্ৰস্তুতকৰ্তা

ঔগুৰি পৰিৱেশ-উন্নয়ন সমিতি (EDC)

সহায়কাৰী

অসম বন বিভাগ

আৰু

ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকাৰ সুযোগ বৃদ্ধিৰ বাবে গঠিত মহাজোঁট (কম্পেল', COMPELO)

[আই আই ই (IIE), আৰ জি ভি এন (RGVN) আৰু চি এম এল (CML)]

অনুমোদন

Divisional Forest Officer
Guwahati Wildlife Division
Guwahati-09

সংক্ষিপ্ত শব্দৰ সম্পূৰ্ণ নামৰ তালিকা

সংক্ষিপ্ত	সম্পূৰ্ণ নাম
এ চি এফ (ACF)	সহকাৰী বন সংৰক্ষক (এছিচটেণ্ট কনজাৰভেটৰ অব্ ফৰেষ্ট)
এ এফ ডি (AFD)	এজেন্সি ফ্ৰেন্সাইজি ডি ডেভেলপমেণ্ট
এ পি এফ বি চি (APFBC)	বন আৰু জৈৱ বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণৰ অসম প্ৰকল্প (আছাম প্ৰজেক্ট অন ফৰেষ্ট এণ্ড বায়'ডাইভাৰ্ছিটী কনজাৰভেচন)
এ পি এল (APL)	দাৰিদ্ৰ্য সীমাৰেখাৰ ওপৰৰ (এব'ভ প্ৰভাৰ্টী লাইন)
বি পি এল (BPL)	দাৰিদ্ৰ্য সীমাৰেখাৰ তলৰ (বিল' প্ৰভাৰ্টী লাইন)
চি চি এফ (CCF)	মুখ্য বন সংৰক্ষক (চীফ কনজাৰভেটৰ অব্ ফৰেষ্ট)
চি এফ (CF)	বন সংৰক্ষক (কনজাৰভেটৰ অব্ ফৰেষ্ট)
চি এম এল (CML)	ক্ষুদ্ৰ বিত্তীয় সাহায্য আৰু জীৱিকা কেন্দ্ৰ (চেণ্টাৰ ফৰ মাইক্ৰ'-ফাইনেন্স এণ্ড লাইভলিহুড)
চি অ' এম পি ই এল অ' (COMPELO)	কনছাল্টিং ছাৰ্ভিচ ফৰ মাইক্ৰ'প্লেনিং এনহেনচিং লাইভলিহুড অপৰচুনিটিজ
ডি চি এফ (DCF)	উপ-বন সংৰক্ষক (ডেপুটী কনজাৰভেটৰ অব্ ফৰেষ্ট)
ডি এফ অ' (DFO)	সাংমণ্ডলিক বন বিষয়া (ডিভিজনেল ফৰেষ্ট অফিচাৰ)
ই ডি চি (EDC)	পৰিৱেশ-উন্নয়ন সমিতি (ইক' ডেভেলপমেণ্ট ছ'চাইটী)
ই পি এ (EPA)	প্ৰাৰম্ভিক কাৰ্যসূচী (এণ্ট্ৰি পইণ্ট এক্টিভিটী)
এফ চি এ (FCA)	বন (সংৰক্ষণ) আইন, ১৯৮১ (ফৰেষ্ট কনজাৰভেচন এক্ট, ১৯৮১)
এফ ডি (FD)	বন বিভাগ (ফৰেষ্ট ডিপাৰ্টমেণ্ট)
এফ আৰ এ (FRA)	বন অধিকাৰ আইন (ফৰেষ্ট ৰাইট্‌ছ এক্ট)
এফ ভি (FV)	বনগাঁও (ফৰেষ্ট ভিলেজ)
এফ ৱাই পি (FYP)	পঞ্চবাৰ্ষিক পৰিকল্পনা (ফাইভ য়েৰ্ছ প্লেন)
জি এইচ জি (GHG)	সেউজ গৃহ গেছ (গ্ৰীণ হাউছ গেছ)
জি অ' আই (GoI)	ভাৰত চৰকাৰ (গভৰ্ণমেণ্ট অব্ ইণ্ডিয়া)
জি পি (GP)	গাঁও পঞ্চায়ত
এইচ এ (Ha)	হেক্টৰ
আই ই চি (IEC)	তথ্য শিক্ষা আৰু যোগাযোগ (ইনফৰমেচন এডুকেশ্যন এণ্ড কমিউনিকেশ্যন)

আই আই ই (IIE)	ভাৰতীয় উদ্যমিতা প্ৰতিষ্ঠান (ইণ্ডিয়ান ইনষ্টিটিউট অব্ এণ্ট্ৰ'প্ৰিনিঅ'ৰশ্বিপ)
জে এফ এম চি (JFMC)	যৌথ বন প্ৰবন্ধন সমিতি (জইণ্ট ফৰেষ্ট মেনেজমেণ্ট কমিটী)
কাজিৰঙা নেচনেল পাৰ্ক (KAZIRANGA NATIONAL PARK)	কাজিৰঙা ৰাষ্ট্ৰীয় উদ্যান
কে টি আৰ (KTR)	কাজিৰঙা ব্যাঘ্ৰ ৰিজাৰ্ভ (কাজিৰঙা টাইগাৰ ৰিজাৰ্ভ)
এল বি (LB)	লাওখোৱা বুঢ়াচাপৰি
এম ডি আৰ (MDR)	প্ৰধান জিলা পথ (মেজৰ ডিষ্ট্ৰিক্ট ৰোড্‌ছ)
এম জি এনৰেগা (MGNREGS)	মহাত্মা গান্ধী ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰাম্য নিয়োগ নিশ্চিতকৰণ আঁচনি (মহাত্মা গান্ধী নেচনেল ৰয়েল এমপ্লইমেণ্ট গেৰাণ্টি স্কিম)
এম অ' ই এফ চি চি (MoEFCC)	পৰিৱেশ, বন আৰু জলবায়ু পৰিৱৰ্তন মন্ত্ৰালয় (মিনিষ্ট্ৰী অব্ এনভাইৰ'নমেণ্ট, ফৰেষ্ট এণ্ড ক্লাইমেট চেঞ্জ)
এন টি এফ পি (NTFP)	কাঠ ভিন্ন বন উৎপাদন (নন টিম্বাৰ ফৰষ্টে প্ৰডিউচ)
অ' বি চি (OBC)	অন্যান্য পিছপৰা শ্ৰেণী (আদাৰ বেকৱাৰ্ড ক্লাছেছ)
অ' ডি আৰ (ODR)	অন্য জিলা পথ (আদাৰ ডিষ্ট্ৰিক্ট ৰোড্‌ছ)
পি চি চি এফ (PCCF)	প্ৰধান মুখ্য বন সংৰক্ষক (প্ৰিন্সিপাল চীফ কনজাৰভেটৰ অব্ ফৰেষ্ট)
পি ডি এছ (PDS)	ৰাজহুৱা বিতৰণ ব্যৱস্থা
পি এইচ চি (PHC)	প্ৰাথমিক স্বাস্থ্য কেন্দ্ৰ (প্ৰাইমেৰী হেল্‌থ চেণ্টাৰ)
পি এম ইউ (PMU)	প্ৰকল্প নিৰীক্ষণ গোট (প্ৰজেক্ট মনিটৰিং ইউনিট)
পি আৰ এ (PRA)	অংশগ্ৰহণমূলক গ্ৰাম্য পৰিমাপ (পাৰ্টিচিপেটৰী ৰুৰেল এপ্ৰাইজেল)
পি ডব্লিউ এল এছ (PWLS)	পবিতৰা বণ্যপ্ৰাণী অভয়াৰণ্য
আৰ ই ডি ডি + (REDD+)	ৰিডিউচিং ইমিছন ফ্ৰম ডি-ফৰেষ্টচন এণ্ড ফৰেষ্ট ডিগ্ৰেডেছন প্লাছ
আৰ জি ভি এন (RGVN)	ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰামীণ বিকাশ নিধি
আৰ অ' (RO)	বনাঞ্চলিক বিষয়া (ৰেঞ্জ অফিচাৰ)
এছ চি (SC)	অনুসূচিত জাতি (ছিডিউল কাষ্ট)
এছ ডি জি (SDG)	বহনক্ষম উন্নয়ন লক্ষ্য (ছাছটেইনেবল ডেভেলপমেণ্ট গ'ল্‌ছ)
এছ এল এফ (SLF)	বহনক্ষম জীৱিকা গঠন (ছাছটেইনেবল লাইভলিহুড ফ্ৰেমৱৰ্ক)
এছ পি পি (Spp)	স্পেচিছ
এছ টি (ST)	অনুসূচিত জনজাতি (ছিডিউল ট্ৰাইব)
এছ ডব্লিউ অ' টি (SWOT)	সবলতা, দুৰ্বলতা, সুবিধা আৰু শংকা (ষ্ট্ৰেংথ, উইৰকনেছ, অ'পৰচুউনিটি এণ্ড থ্ৰেট)
টি ভি (TV)	টাউংগ্যা গাঁও
টি ভি (TV)	টেলিভিছন
ৱাটছান (WATSAN)	পানী আৰু অনাময়
ডব্লিউ এল এছ (WLS)	বন্যপ্ৰাণী অভয়াৰণ্য (ৱাইল্ড লাইফ ছেংচুৰী)
ডব্লিউ পি এ (WPA)	বন্যপ্ৰাণী (সংৰক্ষণ) আইন, ১৯৭২ (ৱাইল্ডলাইফ (প্ৰ'টেকচন) এক্ট-১৯৭২)
ডব্লিউ পি চি (WPC)	কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনা চক্ৰ (ৱৰ্কিং প্লেন চাৰ্কোল)

গছ, জোপোহা গছ, ঘাঁহ-বন-লতা আদিৰ স্থানীয় আৰু বৈজ্ঞানিক নাম

ক্ৰমিক নং	স্থানীয় নাম	বৈজ্ঞানিক নাম
১	চাম	আৰ্টোকাৰ্পাছ লেকুচা ৰখবি
২	কঁঠাল	আৰ্টোকাৰ্পাছ ইন্টিগ্ৰেফ'লিয়া লিন্
৩	বেল	আয়েগ্‌ল মাৰ্মেলছ কাৰ
৪	ছতিয়না	এলষ্টোনিয়া স্কলাৰছ ব্ৰাউন
৫	হেলেচি	এণ্টিডেছমাগেছ এম্বিলিয়া গোৰেৰ্টেন
৬	পানী হেলেচি	এণ্টিডেছমাগেছ এম্বিলিয়া গোৰেৰ্টেন
৭	শিমলু	বোম্বাক্সাচেইবা কিচি
৮	সোণাৰু	কেছিয়া ফিষ্টুলা লিন্
৯	ঔ টেঙা	ডিলেনিয়া ইণ্ডিকা লিন্
১০	আমলখি	এমব্লিকা অফিচিয়েল্‌নিছ গায়ের্টেন
১১	বৰগছ	ফিকাছ বেঙ্গলেনছিছ লিন্
১২	ডিমৰু	ফিকাশ্বিস্পিডা লিন্
১৩	কুঁজি থেকেৰা	গাৰ্চিনিয়া কোৱা ৰক্সবি
১৪	বাঘনলা	লিটছায়েছে বিফেৰা পাৰ্ছ
১৫	আজাৰ	লেজেৰষ্ট্ৰোমিয়াফ্ল'ছৰেগেন্স পাৰ্ছ
১৬	জিয়া	লানায়েগ্ৰেণ্ডিছ এ ৰিচ্
১৭	ইউআত, মুগা	লিট ছায়েৰা পলিয়াস্থা জুছ্
১৮	আম	মেঙ্গিফেৰা ইণ্ডিকা লিন্
১৯	ক'লা জামু	ছিজিগিয়াম ক্যুমিনি (এল) স্কিলছ
২০	অমৰা	স্পাণ্ডিয়াম্পিন্নাটাল এফ কুৰ্জ্
২১	ভোমোৰা	টাৰ্মিনেলিয়া বেলেৰিকা ৰক্সবি
২২	শিলিখা	টাৰ্মিনেলিয়া চেবুলা, ৰেট্‌জ্
২৩	তেতেলি	টেমাৰিণ্ডাছ ইণ্ডিকা লিন্
২৪	ভেলকৰ	ট্ৰেৰিয়ানিউডিফ্লোৰা লিন্
২৫	বগৰী	জিজিফাছ মৌৰিটানিয়া লেম্‌ক্
২৬	কদম	এন্থোচেফালাছ কদম্ব মিক্
২৭	বৰ থেকেৰা	গাৰ্চিনিয়া পেডানকুলাটা ৰক্সবি
২৮	তিতাচপা	মিচেলিয়া চম্পক লিন্
২৯	তেতা	ভিটেক্স কেনেচেনছ কুৰ্জ
৩০	মদাৰ	এৰিথ্ৰিনা ষ্ট্ৰিক্‌টা ৰক্সবি
৩১	টেঙাবৰ	ফিকাছ জেনিকুলাটা কুৰ্জ্

গুল্ম

১	হাত-থেংগা	কাছিয়া অ'ক্সিডেণ্টালিছ লিন্
২	এৰাগছ	ৰিচিনাচ'ম মিউনিছ লিন্
৩	পানী ভোটোৰা	ইপ'মায়েয়া কৰ্ণিয়া জেক
৪	শন বৰলুৰা বা ছেকামৰা	উৰেনালোব'টা লিন্
৫	দীঘলতী	লিটছায়েয়া ছোলছিফ'লিয়া ৰক্সবি
৬	মাখিলতী	ফ্লেমিঙ্গিয়া ষ্ট্ৰবিলিফেৰা আৰ বিআৰ
৭	হৰুমইন	ফেগেৰলেণ্ডিয়া ফেচিকুলাট টিৰুভ
৮	আবু টেঙা	এণ্টিডেছমা এচিডাম ৰেট্জ্
৯	ভেট তিতা	ছোলানাম টোৰভাম ছোৱাৰ্ট্জ্
১০	আগৰ	জাম্বিয়াম ষ্ট্ৰমাৰিয়াম লিন্

ভেষজ উদ্ভিদ

১	মাটিকাদুৰি	অলটাৰমেন্থাৰা ছেছিলিছ (এল) বি আৰ
২	খুতুৰা	আমাৰান্থাছভিৰ্ডিছ লিন
৩	জম-লাখুঁটি	ক'ষ্টাছ স্পেচিয়াছ এছএম
৪	কণা শিমলু	কাম্মে লিনা ডিফুছা বৰুণ এফ
৫	হেলেচি	এনহাইড্ৰফ্লাক্টুৰানছ লুৰ
৬	বৰমানিমুনি	হাইড্ৰক'টিলি এছিয়াটিক লিন্
৭	সৰুমানিমুনি	হাইড্ৰক'টিলেছিব থৰ্পিঅ'ইডেছ লিম্ক্
৮	ডোৰোণ শাক	লিকাছলানাটা
৯	টেঙেচি	মাৰ্ছিলিকুৱাড্ৰিফ'লিয়া
১০	লাজুকীলতা	মিমোছা পুডিনা লিন্
১১	বনধনীয়া	ৰেনানকুলাচেলেৰেটাছ লিন্

বাঁহ আৰু বেত ঃ

১	ভলুকা বাঁহ	বেম্বুছাবালকুৱা ৰক্স এল
২	বিজুলী বাঁহ	বেম্বুছাটুল্ডা ৰক্স বি
৩	কঁটাবাঁহ	বেম্বুছা আৰুণ্ডিনাচিয়া ওৱাইল্ড
৪	জাতিবাঁহ	বেম্বুছান্যুটানছ উইলিচ
৬	জাতি বেত	কেলামাছ টেনুইন

লতাজাতীয় উদ্ভিদ ঃ

১	ছাগলশিঙীয়ালতা	মাইৰিঅ'প্টেৰোনপানিকুলাটা গ্রিফ্
২	কুকুহালতা	থানবাগিচ্ছুয়া গ্রেণ্ডিফ্ল'ৰা ৰক্সবি
৩	নগৰবেৰালতা	মিকানিয়ামাইক্রান্থা এইচ বি কে
৪	টাপুৰিলতা	চিছাম্পেলোস্পাৰিয়েৰা লিন্
৫	ভেদেলিলতা	পোৰেডাৰিয়া স্কেণ্ডাৰ্ণ লিন
৬	মেড়মেড়িয়ালতা	চিছাছৰেপাণ্ডা ভাহ্ল
৭	নাহগৰলতা	কম্ব্রেটাম আকুমিনেটাম ৰক্সবি
৮	কোৰাভাতুৰি	জিমনোপেটালাম কোচনচিনেনছে কুৰ্জ
৯	বাঘ আঁচোৰা	স্মাইলেক্স অ'ভালিফ'লিয়া ৰক্সবি
১০	শতমূল	এছপেৰাগাছ একেম'ছাছ ৱাইল্ড
১১	হাতীবন্ধা লতা	স্পাথ'লোলাছৰক্সবুৰ্গি বেন্থ্

ঘাঁহ-বন ঃ

১	বিৰিণা	ভেটিভোৰয়াজিজানিঅ'ইডেছ (লিন) নাশ্
২	কাউৰীমণি	কোৰেক্সলেক্রিমা লিন্
৩	কেএঙা বন	কোৰেলেৰিয়া ব্রেভিফ'লিয়া (ৱাইল্ড) স্প্রেং
৪	লোকোচা বন	হেমাৰ্থিয়া কম্প্রেছা (লিন-এফ)

ঔগুৰি পৰিৱেশ-উন্নয়ন সমিতি

পবিতৰা বন্যপ্ৰাণী অভয়াৰণ্য, গুৱাহাটী বন্যপ্ৰাণী সংমণ্ডল

ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা
(২০১৬-১৭ৰ পৰা ২০২৬-২৭লৈ)

জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনা আৰু বন উন্নয়ন পৰিকল্পনা

সূচীপত্ৰ

অধ্যায় নং	শীৰ্ষক	পৃষ্ঠা নং
	অধ্যায় - এক	
১	পৰিচয়	
২	এলেকাটোৰ সাধাৰণ বৰ্ণনা	
৩	গাঁৱৰ আৰ্থ-সামাজিক বিৱৰণ আৰু পৰিৱেশ উন্নয়ন সমিতিৰ (ই ডি চি) বিৱৰণ	
৪	জীৱিকাৰ সম্পদ বিৱৰণ আৰু দুৰ্বলতাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিত	
৫	বৰ্তমান পৰিকল্পনা আৰু কৰ্মসূচী	
	অধ্যায় - দুই	
৬	ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাৰ উদ্দেশ্য, সবলতা, দুৰ্বলতা, সুযোগ আৰু শংকা আৰু ব্যৱধান বিশ্লেষণ	
৭	গাঁও উন্নয়ন পৰিকল্পনা	
৮	জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনা	
৯	বন উন্নয়ন পৰিকল্পনা	
১০	ৰণকৌশল ৰূপায়ণ, সময়সীমা আৰু বাজেট	
	অধ্যায় - তিনি	
	তালিকা, মানচিত্ৰ আৰু পৰিশিষ্ট	

অনুমোদন

Divisional Forest Officer
Guwahati Wildlife Division
Guwahati-09

ঔগুৰিপৰিৱেশ-উন্নয়ন সমিতি

পবিতৰা বন্যপ্ৰাণী অভয়াৰণ্য,
গুৱাহাটী বন্যপ্ৰাণী সংমণ্ডল

ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা
(২০১৬-১৭ৰ পৰা ২০২৬-২৭লৈ)

অধ্যায় - এক

১। পৰিচয়

১.১ ঃ প্ৰকল্পৰ বিষয়ে ঃ

অসম বন আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণ প্ৰকল্প (এ পি এফ বি চি)ৰ লক্ষ্য হৈছে ‘বহুমুখী আঁচনিৰ জৰিয়তে অসমৰ বন আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণ আৰু ব্যৱস্থাপনাৰ দীৰ্ঘম্যাদী আঁচনি কাৰ্যক্ষম কৰা আৰু আঁচনিৰ লক্ষ্যস্থানসমূহত বনাঞ্চলৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল সম্প্ৰদায়সমূহক অন্তৰ্ভুক্ত কৰা, যাতে বনজ আৰু অবনজ সম্পদসমূহৰ দীৰ্ঘম্যাদী ব্যৱহাৰৰ জৰিয়তে তেওঁলোকৰ জীৱন নিৰ্বাহ প্ৰক্ৰিয়াক উদগনি জনাব পাৰি।’ এই প্ৰকল্পৰ লক্ষ্যক এনেদৰে উল্লেখ কৰা হৈছে— ‘বনাঞ্চলৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল সম্প্ৰদায়সমূহৰ সহযোগত বনাঞ্চলৰ পৰিৱেশ ব্যৱস্থা পুনৰ আগৰ অৱস্থালৈ ঘূৰাই নিয়াৰ লগতে সম্প্ৰদায়সমূহৰ জীৱন ধাৰণ প্ৰক্ৰিয়া উন্নত কৰিব পৰা যায়, যাতে জৈৱ-বৈচিত্ৰ্যৰ সংৰক্ষণ আৰু দীৰ্ঘম্যাদী ব্যৱহাৰ নিশ্চিত হয়।’ অসম চৰকাৰৰ সহযোগত এই প্ৰকল্পৰ বাবে পুঁজিৰ যোগান ধৰিছে এজেন্সী ফ্ৰান্সিজ ডি ডেভেলপমেণ্ট (এ এফ ডি) অৰ্থাৎ ফ্ৰান্স বিকাশ এজেন্সীয়ে। উল্লিখিত প্ৰকল্পৰ অধীনত পৰিকল্পনা, ৰূপায়ণ, নিৰীক্ষণ, সমন্বয় আৰু ব্যৱস্থাপনকে ধৰি সকলো কাম কৰিবলৈ অসম বন আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণ প্ৰকল্প সংস্থা (এ পি এ বি চি ছ’চাইটী) বাধ্য।

১.২ ঃ ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকা উন্নয়ন

বজাৰ সম্ভাৱনীয়তাৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি মূল্য সংযোজনেৰে জীৱন ধাৰণ প্ৰক্ৰিয়া প্ৰসাৰৰ বাবে এই প্ৰকল্পত ব্যৱসায়িক প্ৰচাৰ, উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ মূল্য সংযোজন আৰু বজাৰ ব্যৱস্থাৰ দৰে ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিবলৈ আগ্ৰহী। জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ লগে লগে বনজ সম্পদৰ ওপৰত বৃদ্ধি পোৱা চাপৰ ফলত এনে ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰাটো জৰুৰী হৈ পৰিছে। বৰ্তমানে উপলব্ধ বন আৰু জৈৱ বৈচিত্ৰ্য সামগ্ৰী আৰু বজাৰ সেৱাসমূহৰ বজাৰৰ সম্ভাৱনীয়তাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি মূল্য সংযোজনৰ অনুসন্ধান কৰাটো প্ৰয়োজনীয়। ইয়াৰ লগতে অবনজ নিৰ্ভৰশীল জীৱন ধাৰণ প্ৰক্ৰিয়া অনুসন্ধান কৰি সম্প্ৰদায়সমূহৰ সদস্যসকলক দক্ষতা উন্নয়ন পদক্ষেপৰ জৰিয়তে সফলতা বৃদ্ধি কৰা উচিত।

উক্ত প্ৰকল্পৰ অধীনত ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকা বিকাশৰ আঁচনি ৰূপায়ণৰ বাবে ইণ্ডিয়ান ইনষ্টিটিউট অব্ এণ্ট্ৰ’প্ৰেনিয়ৰশ্বিপ (আই আই ই) গুৱাহাটী, ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰামীণ বিকাশ নিধি (আৰ জি ভি এন) আৰু চেণ্টাৰ ফৰ মাইক্ৰ’ফাইনেন্স এণ্ড লাইভলিহুড ডেভেল’পমেণ্টৰে এক মহাজোঁট গঠন কৰা হৈছে। এই মহাজোঁটক ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকাৰ সুযোগ বৃদ্ধি (কনছালটিং ছাৰ্ভিচ ফৰ মাইক্ৰ’ প্লেনিং এনহেন্সিং লাইভলিহুড অপৰ্চুনিটিজ)ৰ বাবে গঠিত মহাজোঁট চমুকৈ কম্পেল’ হিচাপে নামকৰণ কৰা হৈছে।

এই প্ৰকল্পৰ নিয়ম অনুসৰি ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাত ‘বিভিন্ন গাঁৱত অভিযান আৰু বন উন্নয়ন, বনাঞ্চলৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল লোকসকলক জীৱিকা সমৰ্থন আৰু লক্ষ্য অনুসৰি দীৰ্ঘম্যাদী বন ব্যৱস্থাপনা’ অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হৈছে। ইয়াত বন উন্নয়ন আৰু জীৱিকা বিকাশ উভয়ে অন্তৰ্ভুক্ত হৈ আছে।

১.২ ঃ ঔগুৰি ই ডি চি-ৰ বাবে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা

অসমৰ মৰিগাঁও জিলাত অৱস্থিত ঔগুৰি ই ডি চিৰ বাবে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা এই নথিত প্ৰকাশ কৰা হৈছে। গুৱাহাটী বন্যপ্ৰাণী সংমণ্ডলৰ মায়ং ৰাজহ চক্ৰৰ অন্তৰ্গত পবিতৰা বন্যপ্ৰাণী অভয়াৰণ্যৰ পৰিধিত এই ই ডি চি অৱস্থিত। সম্প্ৰদায়ৰ সবিশেষ বিৱৰণ পৰৱৰ্তী অধ্যায়ত সন্নিৱিষ্ট কৰা হৈছে।

## ২।	এলেকাৰ সাধাৰণ বিৱৰণ

### ২.১	সাধাৰণ বিৱৰণ

পবিতৰা প্ৰথম অৱস্থাত পূৰ্বৰ নগাঁও জিলাৰ এটি চৰণীয়া সংৰক্ষিত বনাঞ্চল আছিল। ১৯৬১-৬২ বৰ্ষত এই বনাঞ্চলত এশিঙীয়া গঁড় দৃষ্টিগোচৰ হোৱাৰ পিছৰে পৰাই পবিতৰাৰ নাম পোহৰলৈ আহে। ১৯৭১ চনৰ ১৮ নৱেম্বৰত জাৰি কৰা ৪/ছেটলমেণ্ট/৫৪২/৬৫/৫৪ নং চৰকাৰী অধিসূচনা অনুসৰি ১৯৭১ চনত পবিতৰাক সংৰক্ষিত বনাঞ্চল হিচাপে ঘোষণা কৰা হয়। সেই সময়ত এই বনাঞ্চলৰ মুঠ আয়তন আছিল ১৫৮৪.৭৫ হেক্টৰ। এই বনাঞ্চল সংলগ্ন ৰজামায়ং পাহাৰৰ ১১৯১.৮৬ হেক্টৰ এলেকাকো ১৯৫৭ চনৰ ২০ ছেপ্টেম্বৰ তাৰিখে এ এফ এছ ৪২৭/৫৪/১১ নং এক চৰকাৰী অধিসূচনাৰ জৰিয়তে সংৰক্ষিত বনাঞ্চল হিচাপে ঘোষণা কৰা হৈছিল।

অঞ্চলটোত গঁড়ৰ উপস্থিতিৰ গুৰুত্ব উপলব্ধি কৰি প্ৰাথমিক অধিসূচনা জাৰি কৰি মুঠ ৩৮৮০.৬২ হেক্টৰ ভূমিক পবিতৰা বন্যপ্ৰাণী অভয়াৰণ্য হিচাপে ঘোষণা কৰা হয়। ১৯৮৭ চনৰ ১৬ জুলাইত সংৰক্ষিত বনাঞ্চল (২৭৭৬.৬২ হেক্টৰ) আৰু চৰকাৰৰ খাচ মাটি (১১০৪ হেক্টৰ), এই উভয় এলেকাক সামৰি লৈ এফ ডব্লিউ আৰ/১৯/৮৭/৩৯ নং চৰকাৰী অধিসূচনাৰ জৰিয়তে এই ঘোষণা কৰা হৈছিল। ইয়াৰ পৰৱৰ্তী কালত ১৯৯৮ চনৰ ১৭ মাৰ্চত এফ আৰ এছ/১৯/৮৭/১৫২ নং চৰকাৰী অধিসূচনাৰ জৰিয়তে পবিতৰাক বন্যপ্ৰাণী অভয়াৰণ্য হিচাপে চূড়ান্ত ঘোষণা কৰা হয়। এই অধিসূচনা ১৯৯৮ চনৰ ১৩ মে'ত অসম ৰাজপত্ৰত প্ৰকাশিত হয়।

যিবোৰ চৰকাৰী খাচ ভূমি অভয়াৰণ্যৰ পাৰ সীমাত অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হয়, সেইবোৰ হৈছে মুৰকটা ১ আৰু ২-ৰ ৩৩৬.০০ হেক্টৰ, দীপৰঙাৰ ৪০ হেক্টৰ, ঠেংভঙাৰ ১৭৬ হেক্টৰ আৰু কমাৰপুৰ/ৰজামায়ং কাৰতৰৰ ৫৫২ হেক্টৰ খাচ ভূমি।

পবিতৰা বন্যপ্ৰাণী অভয়াৰণ্যৰ প্ৰাকৃতিক সীমা হৈছে, দক্ষিণত গাৰঙা বিল, উত্তৰত ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদ আৰু সীমাৰ বাকী অংশ কৃত্ৰিম আৰু ২৭খন গাঁৱৰে পৰিবেষ্টিত। লক্ষণীয় যে সংৰক্ষিত এলেকা মানৱ বসতিৰ পৰা মুক্ত।

অসমৰ ৰাজধানী নগৰী গুৱাহাটী, মৰিগাঁৱৰ জিলা সদৰ আৰু উদ্যোগ নগৰী জাগীৰোডৰ পৰা ৩৭নং ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাইপথ আৰু ৩নং ৰাজ্যিক ঘাইপথেৰে অভয়াৰণ্যলৈ যাব পাৰি। গুৱাহাটীৰ পৰা চন্দ্ৰপুৰ হৈ ইয়াৰ দূৰত্ব ৩৫ কিলোমিটাৰ। অন্য পথেৰে এই মহানগৰীৰ পৰা অভয়াৰণ্যৰ দূৰত্ব ৫৩ কিলোমিটাৰ আৰু ১৮ কিলোমিটাৰ ৰাজ্যিক ঘাইপথেৰে যাব লাগে।

### ২.২	অৱস্থিতি

পবিতৰা বন্যপ্ৰাণী অভয়াৰণ্য মৰিগাঁও জিলাৰ ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদী প্লাৱিত সমভূমি এলেকাত অৱস্থিত। সংৰক্ষিত এলেকাৰ আয়তন ৩৮.৮১ বৰ্গকিলোমিটাৰ। ২৬°১২' উত্তৰ অক্ষাংশৰ পৰা ২৬°১৫' উত্তৰ অক্ষাংশ আৰু ৯১°৫৯' পূবৰ পৰা ৯২°০৫' পূব দ্ৰাঘিমাংশৰ মাজত এই সংৰক্ষিত এলেকা অৱস্থিত।

পৰিশিষ্ট-১-ত অৱস্থানৰ মানচিত্ৰ আৰু পৰিশিষ্ট-২-ত ই ডি চি-ৰ প্ৰৱেশ পথৰ মানচিত্ৰ দিয়া হৈছে।

### ২.৩	মাটিৰ প্ৰকাৰ ঃ

এলেকাৰ মাটি ঘাইকৈ বিভিন্ন নদ-নদীয়ে কঢ়িয়াই অনা পলসেৰে গঠিত। কিছু কিছু এলেকাত পলসুৱা মাটিত বোকামাটিৰ পৰিমাণ অধিক দৃষ্টিগোচৰ হৈছে। গতিকে ইয়াৰ মাটিক পলসযুক্ত উৰ্বৰ বোকামাটিৰে আবৃত বুলি ক'ব পাৰি। ৰজামায়ং পাহাৰৰ উচ্চ এলেকাৰ মাটি বালিচহীয়া আৰু গছ-গছনিৰ বৃদ্ধিৰ বাবে উপযুক্ত। এই মাটিৰ সৰহভাগ উপাদান জৈৱিক পচন আৰু ক্ষয় হোৱা ৰূপান্তৰিত শিলা আৰু বালিশিলৰ মিশ্ৰণ। পাৰ্বত্য এলেকাৰ মাটিৰ উপৰিভাগৰ উৰ্বৰতা হ্ৰাসপ্ৰাপ্ত হয়।

### ২.৪	পানী

নিম্ন এলেকা হোৱা বাবে একমাত্ৰ ৰজামায়ং পাহাৰৰ বাহিৰে সমগ্ৰ অভয়াৰণ্য বছৰি বানৰ দ্বাৰা প্লাৱিত হয়। অভয়াৰণ্যত গোটেই বছৰজুৰি পানী থাকে আৰু বাৰমহীয়াকৈ পানীৰ উৎস হৈছে গাৰঙা হাড়ুক বিল। অভয়াৰণ্যৰ অধিকাংশ জলাশয়েই হৈছে অশ্বখুৰা হ্ৰদ আৰু আয়তনতো বৃহৎ। তদুপৰি, সমগ্ৰ অভয়াৰণ্যজুৰি বিভিন্ন ঠাইত অগভীৰ জলাশয়ো সিঁচৰতি হৈ আছে। ৰজামায়ং পাহাৰতো নিজৰাৰ দৰে সৰু সৰু জলধাৰা প্ৰৱাহিত হৈছে। লগতে কিছুসংখ্যক ক্ষুদ্ৰ ক্ষুদ্ৰ আৰ্দ্ৰ ভূমিখণ্ডও আছে। এই অভয়াৰণ্যৰ উত্তৰ সীমাৰে প্ৰৱাহিত হৈছে মহাবাহু ব্ৰহ্মপুত্ৰ আৰু দুই কিলোমিটাৰ নিলগত দক্ষিণ-পশ্চিম দিশত প্ৰৱাহিত হৈছে কপিলী নৈ। এই নৈখন কাজলিমুখত গৈ ব্ৰহ্মপুত্ৰত মিলিত হৈছেহি। আনহাতে, সংৰক্ষিত এলেকাৰ পূব সীমাত অৱস্থিত পকৰীয়া বিল। এলেকাত কিছুসংখ্যক ঋতুকালীন জলাশয় হিচাপে আছে যুগদল বিল, লম্বাডোভা জলাশয়।

২.৫ জলবায়ু ঃ উষ্ণতা আৰু বৃষ্টিপাত

পবিতৰা বন্যপ্ৰাণী অভয়াৰণ্যৰ জলবায়ু উপ-গ্ৰীষ্ম মণ্ডলীয় মৌচুমী বুলি গণ্য কৰিব পাৰি। গ্ৰীষ্মকালত তাপমাত্ৰাৰ সৰ্বোচ্চ হাৰ ৩১° চেলচিয়াছ আৰু শীতকালত তাপমাত্ৰাৰ ন্যূনতম হাৰ ১১° চেলচিয়াছ। বাৰিষা ঋতু মে' মাহৰ পৰা ছেপ্টেম্বৰ মাহলৈকে। সেই সময়ত গড় বৃষ্টিপাতৰ পৰিমাণ ২৫১ মিলিমিটাৰ। শীতকালত আৰ্দ্ৰতাৰ পৰিমাণ ৭৮ শতাংশ আৰু বাৰিষা বতৰত ৮২ শতাংশলৈকে বৃদ্ধি পায়।

২.৬ পৰিৱেশতন্ত্ৰ আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য

পবিতৰা বন্যপ্ৰাণী অভয়াৰণ্য প্ৰাকৃতিক সম্পদত চহকী। এই অভয়াৰণ্যত আছে বিবিধ প্ৰজাতিৰ উদ্ভিদ আৰু প্ৰাণী। এই অভয়াৰণ্যক তিনিটা ভাগত ভগাব পাৰি ঃ

১) তৃণভূমি

২) বৃক্ষাৰণ্য

৩) আৰ্দ্ৰভূমি

দীঘল আৰু চুটি উভয় ধৰণৰ ঘাঁহেৰে তৃণভূমি এলেকা গঠিত হৈছে। ঘাঁহৰ প্ৰধান প্ৰজাতিবোৰ হৈছে ফ্ৰেগমিটেস্কাক্ৰা, ইম্পেৰাটেচিলিণ্ড্ৰিকা, ছাক্কাৰামস্পণ্টনিয়াম আদি।

অভয়াৰণ্যৰ মুঠ এলেকাৰ ৬.৬১ শতাংশ হৈছে আৰ্দ্ৰভূমি। এই আৰ্দ্ৰভূমি এলেকা অসংখ্য প্ৰকাৰৰ পৰিভ্ৰমী চৰাই, স্থানীয় চৰাই-চিৰিকতি, স্তন্যপায়ী, মাছ, উভচৰ প্ৰাণী আৰু সৰিসৃপৰ বাসস্থান। জলাশয় এলেকাৰ সংলগ্ন ঠাইতেই আছে তৃণভূমি। হাডুক, শোলমাৰী, গৰঙা আদি বিলবোৰ গোটেই বছৰজুৰি পানীৰে পৰিপূৰ্ণ হৈ থাকে। কিছুসংখ্যক প্ৰজাতিৰ ঘাঁহ আৰু জলজ উদ্ভিদ জলাশয়বিলাকতে জন্মে। এইবোৰ হৈছে পানীমেটেকা (মেটেকাউইছৰিয়া), পাডুম (নেলুম্বো), খালেকা আদি। বৃক্ষাচ্ছাদিত এলেকা ছিজিয়ামক্যুমিনি, ফিকাছগ্ল'মেৰাটা আদি প্ৰজাতিৰ বৃক্ষক লৈ গঠিত হৈছে। আনহাতে, বিভিন্ন ফুলৰ প্ৰজাতিৰ উদ্ভিদবিলাকৰ ভিতৰত আছে আলষ্টোনিয়াস্কলাৰিছ, টাৰ্মিনেলিয়া টোমেণ্টোছা আৰু অন্যান্য।

এলেকাত বিভিন্ন প্ৰজাতিৰ চৰাই আৰু জীৱ-জন্তু আছে। নথিভুক্ত তথ্য অনুসৰি এই অভয়াৰণ্যত আছে গঁড়, খাগৰি পহু, বনগাহৰি আৰু ম'হসহ ২২বিধ স্তন্যপায়ী প্ৰাণী। আনহাতে, প্ৰাপ্ত নথি অনুসৰি ৪৬বিধ প্ৰজাতিৰ (পৰিভ্ৰমী আৰু স্থানীয়) ৩৭৫বিধ চৰাই আছে। আনহাতে, ২৭ প্ৰজাতিৰ সৰিসৃপ আৰু ৯ প্ৰজাতিৰ উভচৰ এই অভয়াৰণ্যত আছে। কিছু গুৰুত্বপূৰ্ণ মাছৰ প্ৰজাতিৰ ভিতৰত আছে ৰৌ, কান্দুলী, বাতো, আৰি, শ'ল আদি। উল্লিখিত প্ৰাণীবোৰৰ উপৰি আছে বন মেকুৰী, নাহৰফুটুকী, মেকুৰী আৰু কেতবোৰ সৰু সৰু প্ৰাণী যেনে জহামাল, নেউল, উদ আদি।

২.৭ পবিতৰা বন্যপ্ৰাণী অভয়াৰণ্যৰ জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণৰ ক্ষেত্ৰত দেখা দিয়া দুৰ্যোগসমূহ

অভয়াৰণ্যত দেখা দিয়া কেতবোৰ ঘাই ঘাই দুৰ্যোগ তলত উল্লেখ কৰা হ'ল—

* বানপানী ঃ

  বছৰেকীয়া বানপানী এক নিয়মিত পৰিঘটনা। ইয়াৰ ফলত অভয়াৰণ্যৰ বন্যপ্ৰাণীৰ মৃত্যু, আন্তঃগাঁথনি আৰু যোগাযোগ ব্যৱস্থাৰ ক্ষয়-ক্ষতিৰ লগতে ম'হৰ বিপুল ক্ষতিসাধন হয়। ১৯৯৮, ২০০২ আৰু ২০০৪ চনৰ বানত একমাত্ৰ বনাঞ্চলৰ জিৰমিনিবাসৰ বাহিৰে সমগ্ৰ পবিতৰা অভয়াৰণ্য বুৰ গৈছিল।

* গঁড়ৰ চোৰাং চিকাৰ ঃ

  অভয়াৰণ্যত গঁড়ৰ চোৰাং চিকাৰ এক বিপদ। বিগত ২৫ বছৰত চোৰাং চিকাৰীৰ দ্বাৰা ৪৯টা গঁড় নিহত হৈছে। ইয়াৰে ২১টা গঁড়ক অভয়াৰণ্যৰ বাহিৰত হত্যা কৰা হৈছে। গঁড়ৰ দলচ্যুত হৈ পৰাৰ সুযোগ লৈ চোৰাং চিকাৰীসকলে অভয়াৰণ্যৰ বাহিৰত এইবোৰ গঁড়ক হত্যা কৰিছে। চোৰাং চিকাৰীবিলাকে সাধাৰণতে বাহিৰৰ পৰা আহে আৰু স্থানীয় গাঁওবাসীৰ সহায়ত অপৰাধ সংঘটিত কৰে। প্ৰাপ্ত তথ্য অনুসৰি চোৰাং চিকাৰৰ সৰ্বশেষ ঘটনাটো ঘটিছে ২০০৭ চনত।

* আৰ্দ্ৰভূমিত পলস ঃ

  সংৰক্ষিত এলেকাৰ প্ৰধান প্ৰধান আটাইবোৰ আৰ্দ্ৰভূমি বালিৰে ঢাক খাই পৰাটো এক গুৰুতৰ বিপদ হৈ পৰিছে। প্ৰতিবছৰে বানপানীৰ পিছত অভয়াৰণ্যৰ জলাশয়বোৰত বালি জমা হৈ ওখ হৈ পৰে। ইয়াৰ ফলত আৰ্দ্ৰভূমিৰ

আয়তন আৰু গভীৰতা হ্ৰাস পাই আছে, যাৰ পৰিণামত জলাশয়বিলাকৰ পানী ধাৰণ ক্ষমতাও কমি গৈ আছে।

* মানৱ বসতি আৰু সচলতা ঃ

আশেপাশে মানৱ বসতি আৰু তেওঁলোকৰ সংশ্লিষ্ট বিভিন্ন কাৰ্যকলাপ পবিতৰা বন্যপ্ৰাণী অভয়াৰণ্যৰ জৈৱ-বৈচিত্ৰ্যৰ বাবে এক ভাবুকি হৈ পৰিছে। জনসংখ্যা বৃদ্ধি, পথ, আৱাস, বজাৰ এলেকা আদিৰ বাবে নিৰ্মাণৰ কাম-কাজ বাঢ়ি যোৱাত বায়ু আৰু শব্দ প্ৰদূষণ ঘটিছে। এই ধৰণৰ কাৰ্যকলাপে পবিতৰা অভয়াৰণ্যজুৰি বন্যপ্ৰাণীৰ সচলতা সীমিত কৰিছে। তদুপৰি, অভয়াৰণ্যৰ মাজেদি যোৱা ঘাইপথে দুৰ্ঘটনা আৰু চোৰাং চিকাৰীৰ দ্বাৰা জীৱ-জন্তু হত্যাত বিপদ বাঢ়িছে।

* পশুচাৰণৰ অত্যধিক হেঁচা ঃ

অভয়াৰণ্যত পশুচাৰণ নিষিদ্ধ যদিও সীমামূৰীয়া গাঁৱৰ বাসিন্দাসকলে চাৰণৰ বাবে ঘৰচীয়া জীৱ-জন্তুক অভয়াৰণ্যৰ ভিতৰত মেলি দিয়ে। সাম্প্ৰতিক তথ্যমতে নিতৌ পবিতৰা অভয়াৰণ্যত চাৰণৰ বাবে ৩,০০০ৰো অধিক পশুধন মেলি দিয়া হয়। কেন্দ্ৰীভূত এলেকাত পশুধন চাৰণৰ বাবে মেলি দিয়াৰ ফলত ব্যাপক হাৰত তৃণভূমি বিনষ্ট হোৱাটো দৃষ্টিগোচৰ হৈছে। পবিতৰা অভয়াৰণ্যৰ চাৰিও দিশৰ পৰা পশুচাৰণৰ হেঁচা আহিছে আৰু খাদ্যৰ বাবে গঁড়বিলাক ঘৰচীয়া পশুধনৰ সৈতে প্ৰতিযোগিতাৰ সন্মুখীন হ'বলগীয়া হৈছে।

৩) গাঁৱৰ আৰ্থ-সামাজিক পৰিচয় আৰু পৰিৱেশ-উন্নয়ন সমিতি (ই ডি চি)ৰ পৰিচয়

৩.১ মূল তথ্য

ঔগুৰি ৰাজহ গাঁওখন মৰিগাঁও জিলাত অৱস্থিত। ২০১৬ চনৰ অক্টোবৰ মাহত গুৱাহাটী বন্যপ্ৰাণী সংমণ্ডলৰ অধীনত (পৰিশিষ্ট-III ত দিয়া পঞ্জীকৰণ প্ৰমাণপত্ৰ অনুসৰি) ই ডি চিৰ পঞ্জীকৰণ কৰা হয়।

তালিকা— ক ঃ পৰিৱেশ-উন্নয়ন সমিতিখনৰ মূল তথ্য

ই ডি চিৰ নাম	ঔগুৰি
গাঁও পঞ্চায়তৰ নাম	মায়ং
ৰাজহ চক্ৰ	মায়ং
জিলা	মৰিগাঁও
সংমণ্ডল	গুৱাহাটী বন্যপ্ৰাণী সংমণ্ডল
বন আঞ্চলিক	পবিতৰা
বন লাট	বুঢ়া মায়ং
স্থাপনৰ বৰ্ষ	২০১৩
পঞ্জীয়ন নম্বৰ	KNP/FG761/EDC/RC/GWL/2016-17/01
ই ডি চিৰ চাৰিসীমাৰ বিৰৰণ	তলত উল্লেখ কৰা মতে ঃ উত্তৰ ঃ ব্ৰহ্মপুত্ৰ দক্ষিণ ঃ বুঢ়া মায়ং পশ্চিম ঃ পাহাৰ মায়ং পূব ঃ মায়ং বজাৰ

উৎস ঃ ই ডি চিৰ নথি আৰু বন বিষয়াৰে আলোচনা।

৩.২ কাৰ্যকৰী সমিতিৰ সংক্ষিপ্ত বিৰৰণ

ই ডি চিৰ সাধাৰণ আৰু কাৰ্যকৰী সমিতিৰ সংক্ষিপ্ত বিৰৰণ তলৰ তালিকাত উল্লেখ কৰা হ'ল। (পৰিশিষ্ট IV-ত ই ডি চি-ৰ সদস্যসকলৰ স্বাক্ষৰযুক্ত তালিকা আৰু পৰিশিষ্ট V-ত সমূহীয়া আলোকচিত্ৰ দিয়া হৈছে।)

তালিকা- খ ঃ কাৰ্যবাহী সমিতিৰ বিতং বিৰৰণ

ক্ৰমিক নং	নাম	বয়স	ঠিকনা	শিক্ষাগত অৰ্হতা	ফোন নম্বৰ	পদবী
১	জ্যোতি প্ৰসাদ বৰা	২৪	প্ৰযত্নে প্ৰয়াত বুবুল বৰা	উচ্চতৰ মাধ্যমিক	৯৬১৩৯৫৫৬৬৪	সভাপতি
২	অশোক কুমাৰ দাস	৫০	প্ৰযত্নে প্ৰয়াত হৰেন্দ্ৰ দাস	স্নাতক	৯৪৩৫১-৪১১৫৮	সদস্য সচিব
৩	বুলু বৰা মেধি	৩০	প্ৰযত্নে প্ৰমোদ বৰা	উচ্চ মাধ্যমিক	৯৮৫৯১-৩৫৮০৫	সদস্য
৪	বাবুল বৰা	৫৫	প্ৰযত্নে সোণাৰাম বৰা	ষষ্ঠ	৮৭৫১৮১৮০৬০	সদস্য
৫	জয়ন্ত শইকীয়া	২৪	প্ৰযত্নে চন্দ্ৰকান্ত শইকীয়া	স্নাতক		সদস্য
৬	বিকাশ শইকীয়া	২৬	প্ৰযত্নে প্ৰয়াত তাজুৰাম শইকীয়া	দশম		সদস্য
৭	জ্যোতিপ্ৰভা শইকীয়া	৩৭	প্ৰযত্নে নিৰ্মল শইকীয়া	স্নাতক	৯৬১৩০৩৬৫০২	সদস্য
৮	ৰীণা বৰা	৪২	প্ৰযত্নে ৰঘু বৰা	দশম		সদস্য
৯	কল্পনা বৰা	৪০	প্ৰযত্নে ঠগিৰাম বৰা	ষষ্ঠ		সদস্য
১০	কৃষ্ণ শইকীয়া	৩৫	প্ৰযত্নে শিৱ শইকীয়া	দশম	৯৮৫৯৪৮৩৫০৬	সদস্য
১১	লক্ষী শইকীয়া	২৭	প্ৰযত্নে প্ৰয়াত নিৰঞ্জন শইকীয়া	দশম	৮৭৫২৮৩৫৬২২	সদস্য
১২	মৃদুল শইকীয়া	২৩	প্ৰযত্নে ধৰ্মেশ্বৰ শইকীয়া	স্নাতক	৮৭৫২৮-১৪০৯২	সদস্য
১৩	নিপুল শইকীয়া	২৭	প্ৰযত্নে প্ৰয়াত মতিলাল শইকীয়া	দশম	৯১৩২০২৯৩৫০	সদস্য
১৪	নয়নমণি বৰা	২৩	প্ৰযত্নে কামেশ্বৰ বৰা	উচ্চ মাধ্যমিক	৮৭৫২৮১৩৫২	সদস্য
১৫	বিনয় শইকীয়া	২৩	প্ৰযত্নে প্ৰণৱ শইকীয়া	স্নাতক	৮৭৫১৮৮৩১৬২	সদস্য

উৎস ঃ ই ডি চিৰ তথ্য।

৩.৩ পৰিয়াল আৰু জনসংখ্যা গাঁথনি

গাঁওখনত থকা মুঠ পৰিয়ালৰ সংখ্যা হৈছে ১২২। ইয়াৰে ৫০টা পৰিয়াল হৈছে বি পি এল (দাৰিদ্ৰ্য সীমাৰেখাৰ তলৰ)।

তালিকা— গ ঃ জনগাঁথনিৰ চিত্ৰ

জনগাঁথনি				
জাতি/গোষ্ঠী	পৰিয়াল	পুৰুষ	মহিলা	মুঠ
সাধাৰণ	৭৯	১৫১	৩২২	৪৭৩
অ' বি চি	৪৩	৮১	১৬১	৩৪৩
মুঠ	১২২	২৩২	৪৮৩	৭১৫

মুঠ জনসংখ্যা ৭১৫। ইয়াৰে ২৩২জন পুৰুষ তথা বাকীসকল মহিলা। জনসংখ্যাৰ ২৪২জন হৈছে অ' বি চি সম্প্ৰদায়ৰ আৰু ৪৭৩জন সাধাৰণ সম্প্ৰয়াদৰ লোক।

ইয়াৰ পৰা এইটো জনা যায় ঃ

(১) প্ৰতিটো পৰিয়ালত গড় সদস্য সংখ্যা হৈছে ৬ জন।

(২) গাঁওখনৰ লিংগ অনুপাত হৈছে প্ৰতি ১০০জন পুৰুষৰ বিপৰীতে মহিলাৰ অনুপাত ২০৮।

তালিকা— ঘ ঃ বয়সৰ বিবিধতা চিত্ৰ

বয়স শ্ৰেণী	< ৫ বছৰ	৫-১৮ বছৰ	১৮-৪৫ বছৰ	৪৫-৬০ বছৰ	> ৬০ বছৰ	মুঠ
পুৰুষ	৪৫	১০১	১৩৪	৮৩	৩৩	৩৯৬
মহিলা	৩৩	৭৯	১০৬	৭১	৩০	৩১৯
মুঠ	৭৮	১৮০	২৪০	১৫৪	৬৩	৭১৫

৩.৪ শিক্ষা আৰু দক্ষতা বিকাশ ঃ

ই ডি চি-ৰ শিক্ষাগত অৰ্হতাৰ বিৰৰণ তলৰ তালিকা ঙ-ত দিয়া হ'ল।

তালিকা — ঙ ঃ শিক্ষাগত অৰ্হতাৰ বিৰৰণ

বয়স শ্ৰেণী	প্ৰাথমিক	চতুৰ্থলৈকে	পঞ্চম-সপ্তম	অষ্টম-দশম	দশম-দ্বাদশ	স্নাতক	স্নাতকোত্তৰ	নিৰক্ষক
< ২৫ বছৰ	৮৩	২৮	৪১	১০	২১	৩	৮৩	৭
> ২৫ বছৰ	১৫৫	৩৯	৪৫	২২	৩৫	৬	১৫৫	১৩২

প্ৰাপ্ত তথ্য অনুসৰি জনসংখ্যাৰ ৮০ শতাংশৰো অধিক লোক সাক্ষৰ।

জীৱিকা নিৰ্বাহৰ বিভিন্ন দক্ষতা সাধাৰণতে আনুষ্ঠানিক আৰু অনানুষ্ঠানিক দুই ধৰণেই আহৰণ কৰা হৈছে। ই ডি চি এলেকাত অনানুষ্ঠানিক দক্ষতাৰ অৰ্থ হৈছে পৰম্পৰাগত পদ্ধতি। লোকসকলৰ নিম্নোক্ত ক্ষেত্ৰসমূহত পৰম্পৰাগত দক্ষতা আছে—

(ক) কৃষি

(খ) বয়ন

(গ) চিলাই কাম

৩.৫ ভূমি ব্যৱহাৰৰ ধৰণ

জনসংখ্যা ঘাইকৈ কৃষি আৰু পশুপালনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল।

গাঁওখনত ভূমি ব্যৱহাৰৰ ধৰণ তলত উল্লেখ কৰা হ'ল ঃ

ই ডি চি-ৰ অধীনস্থ মুঠ এলেকা ঃ ১৫৩.৫ হেক্টৰ

শস্য ভূমি ঃ ৬০.৯১ শতাংশ

বৃক্ষাচ্ছাদিত এলেকা ঃ ১০ শতাংশ

বসতি এলেকা ঃ ১৯.৩৩ শতাংশ

জলাশয় ঃ ৪.৩৬ শতাংশ

পতিত মাটি ঃ ৪.৩৬ শতাংশ

৩.৮ গাঁৱৰ আন্তঃগাঁথনি আৰু যোগাযোগ ব্যৱস্থা

নিৰ্বাহক্ষম জীৱিকাৰ উন্নয়নৰ বাবে যিকোনো সম্প্ৰদায়ৰ বাবে পৰ্যাপ্ত মৌলিক আন্তঃগাঁথনি থকাটো আৱশ্যক। গাঁওখনৰ বৰ্তমান আন্তঃগাঁথনিৰ অৱস্থা সন্তোষজনক নহয়। গাঁৱৰ আন্তঃগাঁথনিৰ বৰ্তমান অৱস্থা তলত দিয়া হ'ল।

তালিকা— চ ঃ বস্তুগত আন্তঃগাঁথনি

ক্ৰমিক নম্বৰ	আন্তঃগাঁথনি	অৱস্থিতি (গাঁৱৰ ভিতৰত নে বাহিৰত)	সংখ্যা (যদি প্ৰযোজ্য)	গাঁৱৰ পৰা দূৰত্ব (কিলোমিটাৰত)	অৱস্থা আৰু বৰ্তমান ব্যৱস্থা
১	বাছ আস্থান	বাহিৰত	১	৩.৫	ভাল
২	প্ৰাথমিক স্বাস্থ্য কেন্দ্ৰ	বাহিৰত	১	১	লুনমাটিগাঁও
৩	প্ৰাথমিক বিদ্যালয়	ভিতৰত	১		
৪	মাধ্যমিক বিদ্যালয়	বাহিৰত	১	১.৫	ভাল
৫	উচ্চ বিদ্যালয়	বাহিৰত	১	১.৫	
৬	উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়	বাহিৰত	১	৩	
৭	মহাবিদ্যালয়	বাহিৰত	১	৫	
৮	ডাকঘৰ	বাহিৰত	১	৩	মধ্যম
৯	বেংক	বাহিৰত	২	৩	মায়ং
১০	টেলিফোন	ভিতৰত			
১১	অংগনৱাড়ী কেন্দ্ৰ	ভিতৰত	১		মধ্যম
১২	গাঁও পঞ্চায়তৰ কাৰ্যালয়	বাহিৰত	১	৩	মায়ং
১৩	ৰাজহ চক্ৰ কাৰ্যালয়	বাহিৰত	১	১৫	ভকতগাঁও
১৪	আৰক্ষী চকী / থানা	বাহিৰত	১	৩	মায়ং
১৫	বন লাট কাৰ্যালয়	বাহিৰত	১	৪	বুঢ়া মায়ং
১৬	বন আঞ্চলিক কাৰ্যালয়	বাহিৰত	১	৭	পবিতৰা
১৭	ৰে'লৰে ষ্টেচন	বাহিৰত	১	৩০	জাগীৰোড
১৮	খোৱাপানীৰ উৎস	জান-জুৰি, কুঁৱা		—	শোচনীয় পৰ্যাপ্ততা
১৯	ৰাজহুৱা সভাঘৰ	বাহিৰত	২	২	
২০	বিদ্যুৎ সংযোগ ঘৰ	ভিতৰত	১১৫		
২১	ষ্ট্ৰিট লাইট	নাই			
২২	ট্ৰেক্টৰৰ সংখ্যা	ভিতৰত	২		
২৩	পাৱাৰ টিলাৰৰ সংখ্যা	ভিতৰত	৪		
২৪	মন্দিৰ/গীৰ্জা/মছজিদ/নামঘৰ	ভিতৰত	৩		
২৫	জিলা মুখ্য কাৰ্যালয়	বাহিৰত	১	৩০	মৰিগাঁও
২৬	গাড়ীৰ সংখ্যা (কাৰ/ট্ৰাক)		৬		
২৭	জে চি বিৰ সংখ্যা	ভিতৰত	১		
২৮	সমীপৱৰ্তী বজাৰ	বাহিৰত		৪	মায়ং

ওপৰত দিয়া তালিকাৰ ভিত্তিত গাঁওখনৰ আন্তঃগাঁথনিৰ সন্দৰ্ভত তলত দিয়া বিষয়বোৰ উল্লেখ কৰিব পাৰি ঃ

বস্তুগত আন্তঃগাঁথনি ঃ বসতি এলেকাটো ভাল পকীপথ, পানী যোগান, ষ্ট্ৰীটলাইট আদিৰ দৰে ভাল বস্তুগত আন্তঃগাঁথনিৰ পৰা বঞ্চিত। অধিকাংশ পৰিয়ালৰ পৰ্যাপ্ত বিদ্যুৎ সংযোগ আছে।

শিক্ষা আৰু স্বাস্থ্য সুবিধা ঃ গাঁওখনৰ ৩ কিলোমিটাৰ দূৰত্বৰ ভিতৰতে পৰ্যাপ্ত বুনিয়াদী শিক্ষা আৰু স্বাস্থ্য ব্যৱস্থা আছে আৰু এইবোৰ সন্তোষজনক বুলি গণ্য কৰিব পাৰি। ৰাজহুৱা পৰিবহণ যথেষ্টভাৱে উপলব্ধ নহয়। সম্প্ৰদায়ৰ অধিকাংশ সদস্যই নিকটৱৰ্তী ঠাইসমূহলৈ অহা-যোৱাৰ বাবে চাইকেল ব্যৱহাৰ কৰে।

চৰকাৰী কাৰ্যালয় ঃ চৰকাৰী কাৰ্যালয়সমূহ যেনে গাঁও পঞ্চায়ত কাৰ্যালয়, আৰক্ষী থানা, ৰাজহ কাৰ্যালয়, বন লাট কাৰ্যালয় আদি গাঁওখনৰ বাহিৰত অৱস্থিত। চৰকাৰী পৰিবহণ ব্যৱস্থা শোচনীয় হোৱা কাৰণে এইবোৰ চৰকাৰী কাৰ্যালয়ৰে যোগাযোগ কৰাটো গাঁওবাসীৰ বাবে কঠিন হৈ পৰিছে।

বিত্তীয় অন্তৰ্ভুক্তি ঃ বেংক আৰু ডাকঘৰ আদিৰ দৰে বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠানসমূহ বসতি অঞ্চলৰ পৰা ৩ কিলোমিটাৰ দূৰত মায়ঙত অৱস্থিত। সম্প্ৰদায়ৰ অধিকাংশ সদস্যৰেই বেংক একাউণ্ট বা ডাকঘৰত ছেভিংছ একাউণ্ট আছে।

৩.৯ কৃষিজাত শস্য

গাঁওখনত উৎপাদন কৰা ঘাই ঘাই শস্য তলত উল্লেখ কৰা হ'ল

খাৰিফ ঃ ধান

ৰবিশস্য ঃ বড়োধান, সৰিয়হ, পাচলি, তিল, গোমধান।

অধিকাংশ পৰিয়াল বড়োধান, সৰিয়হ, দাইল আৰু সৰিয়হ উৎপাদনত জড়িত। এইবোৰ শস্য আৰু উৎপাদনৰ হাৰ তলত উল্লেখ কৰা হ'ল—

ক) বড়োধান ঃ উৎপাদন— ৮০০ কুইণ্টল; উৎপাদনৰ হাৰ ৬০ কুইণ্টল/ হেক্টৰ

খ) সৰিয়হ ঃ উৎপাদন— ২০০ কুইণ্টল; উৎপাদনৰ হাৰ ১৩ কুইণ্টল/ হেক্টৰ

গ) দাইল ঃ উৎপাদন— ১৯০ কুইণ্টল; উৎপাদনৰ হাৰ ১৩ কুইণ্টল/ হেক্টৰ

ঘ) পাচলি ঃ উৎপাদন— ৫০ কুইণ্টল; উৎপাদনৰ হাৰ ৬৭ কুইণ্টল / হেক্টৰ

৩.১০ পশুখাদ্যৰ পৰ্যাপ্ততা

পশুখাদ্যৰ বাবে গাঁওখন নিকটৱৰ্তী বনাঞ্চলৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল। গাঁৱৰ পশুখাদ্যৰ প্ৰধান উৎসবোৰ হ'ল ঃ

ক) শস্য পথাৰ

খ) স্থানীয় এলেকাৰ বজাৰ

গ) পবিতৰা বন্যপ্ৰাণী অভয়াৰণ্য

৩.১১ বজাৰ

সম্প্ৰদায়ে অহা-যোৱা কৰা বজাৰসমূহ হৈছে ঃ

ক) গেলামাল/সুলভ মূল্যৰ দোকান ঃ গাঁৱৰ ভিতৰত

খ) সাপ্তাহিক/অৰ্ধসাপ্তাহিক বজাৰ ঃ ৪ কিলোমিটাৰ দূৰৈত বুঢ়া মায়ঙত

গ) প্ৰধান বজাৰ ঃ ৩০ কিলোমিটাৰ দূৰৈত জাগীৰোড

৩.১২ পানীৰ উৎস

পানীৰ প্ৰধান উৎস আৰু ইয়াৰ পৰ্যাপ্ততা তলত উল্লেখ কৰা হ'ল ঃ

ক) নদী/জলাধাৰ ঃ ১ (পানীৰ পৰ্যাপ্ততা ঃ কাৰ্যক্ষম নহয়)

খ) কুঁৱা ঃ ২৪ (পানীৰ পৰ্যাপ্ততা ঃ শোচনীয়)

গ) হস্তচালিত পাম্প ঃ ১৫ (পানীৰ পৰ্যাপ্ততা ঃ শোচনীয়)

ঘ) টিউবৱেল ঃ ২ (পানীৰ পৰ্যাপ্ততা ঃ শোচনীয়)

ঘ) নিজৰা ঃ ৩ (পানীৰ পৰ্যাপ্ততা ঃ শোচনীয়)

৩.১৩ শক্তিৰ ব্যৱহাৰ

গাঁৱৰ শক্তিৰ প্ৰধান প্ৰধান উৎসবোৰ তলত উল্লেখ কৰা হ'ল—

ক) কাঠখৰি ঃ নিৰ্ভৰশীল পৰিয়ালৰ সংখ্যা ঃ ১২০; উৎস ঃ স্থানীয় গাঁও

খ) কেৰাচিন ঃ নিৰ্ভৰশীল পৰিয়ালৰ সংখ্যা ঃ ১২০; উৎস ঃ বজাৰ

গ) ৰন্ধন গেছ ঃ ব্যৱহাৰকাৰী পৰিয়ালৰ সংখ্যা ঃ ২০; উৎস ঃ বজাৰ

ঘ) বিদ্যুৎ ঃ সংযোগ পোৱা পৰিয়ালৰ সংখ্যা ১১৫

৩.১৪ আৰ্থ-সামাজিক স্থিতি

সামাজিক গাঁথনি ঃ গাঁওখনত অসমীয়া সম্প্ৰদায়ৰ বসবাস। তেওঁলোকৰ মাজত জাতিভেদ প্ৰথা নাই যদিও সামাজিক বিভাজন আছে। মহিলাসকলৰ অৱস্থা সন্তোষজনক বুলিয়েই দেখা গৈছে।

অৰ্থনৈতিক অৱস্থা ঃ অৰ্থনৈতিক অৱস্থা সন্তোষজনক নহয়। গাঁওখনত প্ৰধান জীৱিকা হৈছে কৃষি আৰু শস্য বিক্ৰীৰ জৰিয়তে অধিকাংশ পৰিয়ালৰ আয় মাহিলি আনুমানিক ২,৫০০ টকা

অতিৰিক্ত বিতং বিৱৰণ পৰৱৰ্তী অধ্যায়ত দিয়া হৈছে।

৪। জীৱিকা সম্পদৰ সবিশেষ আৰু দুৰ্বলতা প্ৰসংগ

এই অধ্যায়ত গাঁওখনৰ জীৱিকা সম্পদ আৰু সেইবোৰৰ বৰ্তমান অৱস্থা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা হৈছে। লগতে এই অধ্যায়ত দুৰ্বলতাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতসমূহো বিশ্লেষণ কৰা হৈছে।

৪.১ জীৱিকা সম্পদৰ বিশ্লেষণ

স্থিতিশীল জীৱিকা সম্পৰ্কীয় নিৰ্দেশনা অনুসৰি যিকোনো গাঁৱত জীৱিকাৰ বিকাশৰ বাবে পাঁচটা সম্পদ সৰ্বাধিক গুৰুত্বপূৰ্ণ। এইবোৰ হৈছে মানৱ সম্পদ, আৰ্থিক মূলধন, সামাজিক মূলধন, প্ৰাকৃতিক মূলধন আৰু বস্তুগত মূলধন। এই পাঁচটা মূলধনৰ বিশ্লেষণ তলত আগবঢ়োৱা হ'ল ঃ

মানৱ সম্পদ ঃ

মানৱ সম্পদত গাঁৱৰ বাসিন্দাসকলৰ শিক্ষাগত অৰ্হতাৰ বিৱৰণ, দক্ষতা আৰু বৃত্তিগত তথ্যসমূহক সামৰি লোৱা হয়। ঔগুৰিত সাক্ষৰতাৰ হাৰ ৮০ শতাংশৰো অধিক, যিটোৱে গাঁওখনৰ সাক্ষৰতাৰ উচ্চ হাৰকে দাঙি ধৰিছে।

গাঁওবাসীৰ দক্ষতাৰ তথ্যলৈ লক্ষ্য কৰিলে দেখা যায়, পুৰুষসকল ঘাইকৈ কৃষি কাৰ্যত জড়িত। আনহাতে, মলিহাসকল বয়ন কামত জড়িত। বাঁহ আৰু বেতৰ শিল্প, চিলাই কাম, ৰাজমিস্ত্ৰীৰ কাম, কাঠৰ কাম আদি অন্যান্য দক্ষতাও গাঁওখনৰ বাসিন্দাসকলৰ আছে। বৃত্তিগত ক্ষেত্ৰত দেখা যায় গাঁওবাসীৰ মাজত আছে কৃষক, ফেৰিৱালা, দৈনিক মজুৰিভিত্তিক শ্ৰমিক, ক্ষুদ্ৰ ব্যৱসায়ী, কাৰখানাৰ শ্ৰমিক আৰু শিক্ষক। জনসংখ্যাৰ কৰ্মক্ষম ১৮-৬০ বয়সৰ লোকৰ হাৰ ৫৫ শতাংশ আৰু এয়া সন্তোষজনক।

লিংগ অনুযায়ী গাঁওবাসীৰ ভূমিকা লক্ষ্য কৰিলে দেখা যায়, পুৰুষসকলৰ সৰহসংখ্যক কৃষি কাৰ্য যেনে হালবোৱা, বীজ ৰোপণ আৰু শস্য চপোৱা কামত জড়িত। আনহাতে, মহিলাসকল কৃষি বহিৰ্ভূত কাম-কাজ যেনে কাঠখৰি সংগ্ৰহ, শিশুৰ পৰিচৰ্যা, ৰন্ধা-বঢ়া আৰু বয়নৰ কামত জড়িত।

বস্তুগত মূলধন ঃ

এলেকাত বস্তুগত মূলধন উন্নত কৰিবলৈ উপযুক্ত বস্তুগত আন্তঃগাঁথনি থকাটো আৱশ্যক। ঔগুৰিত সৰ্বাধিক সংখ্যক পৰিয়ালৰ বিদ্যুৎ সংযোগ আছে। বাকী পৰিয়ালবিলাকৰ এই সুবিধা ল'ব পৰাকৈ অৰ্থনৈতিক সবলতা নাই।

এলেকাত পথ যোগাযোগৰ অৱস্থা লক্ষ্য কৰিলে দেখা যায়, গাঁওখনৰ প্ৰৱেশ পথ পকী যদিও অন্যান্য সংযোগী পথবোৰ কেঁচা। অত্যধিক বানপানীয়ে এলেকাৰ পথবোৰ বিনষ্ট কৰে আৰু ৰাইজৰ বাবে ভালেমান সমস্যাৰ সৃষ্টি কৰে। গাঁওখনত খোৱাপানী যোগানৰ উপযুক্ত ব্যৱস্থা নাই। এই বিষয়টো এলেকাৰ ৰাইজৰ বাবে এক প্ৰধান সমস্যা।

শিক্ষা প্ৰতিষ্ঠানৰ ক্ষেত্ৰত দেখা যায়, গাঁৰৰ ভিতৰত এখন প্ৰাথমিক বিদ্যালয় আছে আৰু ইয়াৰ অৱস্থাও ভাল। আনহাতে, মধ্য ইংৰাজী আৰু উচ্চ ইংৰাজী বিদ্যালয় গাঁওখনৰ পৰা ১.৫ কিলোমিটাৰ দূৰৈত। প্ৰাথমিক বিদ্যালয়খনত শিশুৰ সংখ্যা ৪৫ আৰু শিক্ষক তিনিগৰাকী। মহাবিদ্যালয় গাঁওখনৰ পৰা ৩ কিলোমিটাৰ দূৰৈত অৱস্থিত।

সামাজিক মূলধন ঃ

গাঁওখনৰ সামাজিক মূলধনত সাংস্কৃতিক, সামাজিক আৰু ধৰ্মীয় বিষয়বোৰক সামৰি লোৱা হৈছে। ঔগুৰিত এটা নামঘৰ আছে। উপাসনাস্থলী হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰাৰ উপৰি এই নামঘৰসমূহে সামাজিক বান্ধোন শক্তিশালী কৰাতো গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰে। এইবোৰ গাঁওবাসীৰ মেল-মিটিঙৰো স্থলী। গাঁওবাসীয়ে এইবোৰ নামঘৰত সমবেত হয় আৰু তেওঁলোকৰ সমাজৰ সৈতে সংশ্লিষ্ট বিভিন্ন বিষয়ত আলোচনা কৰে। গাঁওখনত গৰ্ভৱতী মহিলা আৰু শিশুৰ পৰিচৰ্যা কৰা এটা অংগনৱাড়ী কেন্দ্ৰও আছে।

গাঁৱত প্ৰশাসনীয় কৰ্তব্য পূৰণ কৰাত পঞ্চায়তে সহায় কৰে। তদুপৰি, বিভিন্ন সামাজিক বিবাদে দেখা দিলে সেইবোৰ নিষ্পত্তি কৰাত গাঁওবুঢ়াই সহায় কৰে। সামাজিক প্ৰতিষ্ঠান হিচাপে ঔগুৰিত যুৱ-সংঘ, ক্ৰীড়া সংঘ আৰু আত্মসহায়ক গোটসমূহ আছে। এইবোৰে গাঁৱৰ সামাজিক অৱস্থা উন্নত কৰাত সহায় কৰে। গাঁওখনত ১১টা আত্মসহায়ক গোট আছে। এই গোটবোৰে প্ৰধানতঃ গাঁৱৰ সদস্যসকললৈ কম সুতত ঋণ প্ৰদান, সঞ্চয় আদি কাম-কাজত জড়িত।

প্ৰাকৃতিক মূলধন ঃ

যিকোনো এলেকাত প্ৰাকৃতিক সম্পদৰ পৰ্যাপ্ততাৰ ওপৰত প্ৰাকৃতিক মূলধন নিৰ্ভৰ কৰে। ঔগুড়ি পবিতৰা বন্যপ্ৰাণী অভয়াৰণ্যৰ সমীমামূৰীয়া এলেকাত অৱস্থিত। এই অভয়াৰণ্য বিপুলসংখ্যক প্ৰাকৃতিক সম্পদত চহকী। এই অভয়াৰণ্যত আছে ৰাম শিয়াল, বনগাহৰি, কেটেলা পহু, গঁড় আদি বন্যপ্ৰাণীৰ উপৰি চিলনী, মইনা, ভাটৌ, বৰটোকোলা আৰু অন্যান্য নানাবিধৰ চৰাই।

গাঁওখনত কৃষিভূমিৰ ভিতৰত ৪০০ বিঘা সাৰুৱা আৰু উৎপাদনশীলতা অত্যন্ত অধিক। বিশেষকৈ বড়োধান, সৰিয়হ আৰু পাচলি যেনে আলু, বন্ধাকবি আদি অধিক পৰিমাণে উৎপাদন হয়। ১০০ বিঘা মাটিৰ উৎপাদনশীলতা কম আৰু ৮ বিঘা পানীত আবদ্ধ এলেকা আৰু এই মাটিত শস্যৰ উৎপাদনশীলতা কম। গাঁৱৰ পৰা ২০০ মিটাৰ দূৰৈত অৱস্থিত বৰজান বিল। এই জলাশয়ত আছে বিভিন্ন ধৰণৰ মাছ যেনে বৰালী, কুহি, শ'ল আৰু খৰিয়া। এই বিল প্ৰতি বছৰ নিবিদাত দিয়া হয়। মাছ বিক্ৰীৰ জৰিয়তে এই বিল আয়ৰ এক উৎস হৈ পৰিছে। বিলৰ এটা অংশ পানী মেটেকাৰে ভৰি পৰিছে যদিও বাকী আধা অংশ পৰিষ্কাৰ।

গাঁওখনত বাঁহৰ পৰিমাণো বিপুল। প্ৰায় প্ৰতিটো পৰিয়ালৰেই ঘৰৰ পিছফালে আছে বাঁহনি। সম্প্ৰতি আন এক গুৰুত্বপূৰ্ণ উদ্ভিদ পোৱা গৈছে। সেয়া হৈছে ম'ৰিংগা/ড্ৰামষ্টিৰক। স্থানীয় ভাষাত চজিনা বুলি কোৱা হয়। গাঁওবাসীয়ে গাঁওখনৰ উচ্চ ভূমি এলেকাত বসবাস কৰে আৰু তেওঁলোকৰ ঘৰৰ চাৰিওফালে এই গছ বাঢ়ি আছে। এই উদ্ভিদৰ প্ৰায় প্ৰতিটো অংশৰেই খাদ্যমূল্য আছে। এই গছৰ পাত, ফল (চজিনা) আৰু ফুল পুষ্টিৰে পৰিপূৰ্ণ।

বিত্তীয় মূলধন

গাঁৱত বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠানসমূহৰ উপস্থিতিৰ ওপৰতে বিত্তীয় মূলধন নিৰ্ভৰ কৰে। ঔগুড়ি গঁৱাৰ পৰা ৩ কিলোমিটাৰ দূৰৈত বেংক আৰু ডাকঘৰ অৱস্থিত। ফলত এইবোৰৰ সা-সুবিধা লোৱাটো গাঁওবাসীৰ কাৰণে সহজ হৈ পৰিছে আৰু এই সেৱাৰ কাৰ্যক্ষমতাও উন্নত হৈছে। গাঁওখনত মুঠ ২০০জন লোকৰ বেংক একাউণ্ট আছে। গাঁৱত ১১টা আত্মসহায়ক গোটো আছে আৰু সম্প্ৰদায়ৰ সদস্যসকলে এইবোৰ গোটৰ পৰা কম সুতত ঋণ ল'ব পাৰে।

৪.২ **জীৱিকা সম্পদৰ পঞ্চভূজ**

গাঁওখনত উপলব্ধ ৫ প্ৰকাৰৰ জীৱিকা সম্পদৰ বিশ্লেষণৰ ভিত্তিত এটা জীৱিকা-পঞ্চভূজ তৈয়াৰ কৰা হয়। জীৱিকা-পঞ্চভূজটো ভাৰসাম্যহীন আৰু উপযুক্ত জীৱিকাৰ পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰি ইয়াৰ দূৰত্ব কমাব পাৰি।

৪.৩ **দুৰ্বলতাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিত বিশ্লেষণ ঃ**

বানপানীৰ দৰে প্ৰাকৃতিক দুৰ্যোগ হৈছে ঔগুড়ি গাঁৱৰ আটাইতকৈ ডাঙৰ বিপদ। জুন মাহৰ পৰা ছেপ্টেম্বৰ মাহলৈকে বানপানীয়ে গাঁওখনত তাণ্ডৱৰ সৃষ্টি কৰে। শস্যভূমি পানীত বুৰ যায়, নিকটৱৰ্তী এলেকাৰ সৈতে সংযুক্ত ঘাইপথো পানীত বুৰ যায়। এই দুৰ্যোগে যোগাযোগৰ ক্ষেত্ৰত গুৰুতৰ সমস্যাৰ সৃষ্টি কৰে আৰু গাঁওবাসীয়ে তেতিয়া যাতায়াতৰ বাবে নাও ব্যৱহাৰ কৰিবলগীয়া হয়। আনহাতে, জানুৱাৰী-মাৰ্চৰ সময়ছোৱাত গাঁওখন পানীৰ তীব্ৰ সংকটৰ সন্মুখীন হয়। সেই সময়ত আটাইবোৰ কুঁৱা শুকাই যায় আৰু গাঁৱৰ অধিকাংশ বাসিন্দাই পানীৰ বাবে তিনিটা প্ৰাকৃতিক নিজৰাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰিবলগীয়া হয়। সেই সময়ত আনকি গাঁৱৰ পালিত পশুবিলাকেও জলাধাৰৰ পানী খাবলগীয়া হয়। ইয়াৰ ফলত গাঁৱৰ মানুহৰ মাজত বিভিন্ন ধৰণৰ ৰোগ বিয়পি পৰে।

গাঁওখন ঋতুকালীন বিভিন্ন ৰোগ যেনে মেলেৰিয়া আৰু গ্ৰহণী আদিত আক্ৰান্ত হয়। সাধাৰণতে জুলাই-অক্টোবৰৰ মাজতে গ্ৰহণীয়ে মহামাৰীৰ ৰূপ ধাৰণ কৰে আৰু মাৰ্চ-এপ্ৰিলত গাঁওবাসী মেলেৰিয়াত আক্ৰান্ত হয়।

৪.৪ **ঋতু অনুযায়ী কৃষিৰ দিনপঞ্জী**

ঔগুড়ি ই ডি চি-ৰ ঋতু অনুসৰি কৃষিপঞ্জিকা

<table>
<tr><th>মাহ</th><th>জানু</th><th>ফেব্ৰু</th><th>মাৰ্চ</th><th>এপ্ৰি</th><th>মে’</th><th>জুন</th><th>জুলা</th><th>আগ</th><th>ছেপ্টে</th><th>অক্টো</th><th>নৱে</th><th>ডিচে</th></tr>
<tr><td rowspan="4">শস্য</td><td colspan="4">বড়ো ধান</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td colspan="3">মাটি মাহ (ব্লেক গ্ৰাম)</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td colspan="4">পাচলি (বন্ধাকবি, ৰঙালাউ, বিলাহী)</td></tr>
<tr><td colspan="4">গোম ধান</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td colspan="3">সৰিয়হ</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td colspan="5">মৰাপাট</td><td></td><td></td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td rowspan="2">বিপদ / দুৰ্যোগ</td><td colspan="3">পানীৰ সংকট</td><td></td><td></td><td colspan="5">বান</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td colspan="2">মেলেৰীয়া</td><td></td><td></td><td colspan="5">বেমেলীৰায় আৰু গ্ৰহণী</td><td></td></tr>
<tr><td>বন্যপ্ৰাণীৰ উপদ্ৰৱ</td><td></td><td colspan="4">গঁড়</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td colspan="12">বন গাহৰি</td></tr>
</table>

ওপৰৰ ঋতু অনুসৰি কৃষি পঞ্জিকাত ই ডি চি এলেকাত বিভিন্ন শস্য উৎপাদন আৰু দুৰ্যোগৰ বিৱৰণ স্পষ্টভাৱে দেখুওৱা হৈছে। প্ৰধান শস্যসমূহৰ ভিতৰত জানুৱাৰীৰ পৰা এপ্ৰিললৈকে বড়োধানৰ খেতি কৰা হয়। এই সময়ছোৱাত গোমধানৰো খেতি কৰা হয়। ব্যাপক বানপানী আৰু বিস্তীৰ্ণ ঠাইত পানীৰে আৱদ্ধ হৈ থকা কাৰণে গ্ৰীষ্মকালৰ মাহবোৰত শস্যপথাৰ ঘাইকৈ খেতি নকৰাকৈ পৰি থাকে। কিন্তু এই সময়ছোৱাৰে মাৰ্চৰ পৰা জুলাইলৈকে কিছু পৰিমাণে মৰাপাটৰ খেতি কৰা হয়। পুনৰ শীতকালৰ মাহবিলাকত পাচলি, সৰিয়হ আৰু মাটি মাহৰ (ব্লেক গ্ৰাম) খেতি কৰা হয়। এই কৃষি পঞ্জিকাৰ পৰা দেখা যায়, ই ডি চি এলেকা বিভিন্ন ধৰণৰ বিপদৰ সন্মুখীন হয়। ইয়াৰে প্ৰধান বিপদ হৈছে বানপানী। মে’-ছেপ্টেম্বৰৰ সময়ছোৱাত শস্যভূমি আৰু বসতি এলেকাৰ নিম্ন অংশ পানীত বুৰ যায়, যাৰফলত সম্প্ৰদায়ৰ লোকসকল অধিক অসুবিধাৰ সন্মুখীন হয়। বানপানীৰ উপৰি ঋতুকালীন ৰোগ মেলেৰিয়া আৰু গ্ৰহণীও বিয়পি পৰে। এলেকাৰ আন এক বিপদ হৈছে বন্যপ্ৰাণীৰ উপদ্ৰৱ। বনগাহৰিয়ে গোটেই বছৰজুৰি উপদ্ৰৱ চলায়। আনহাতে, শস্য চপোৱাৰ সময়ত গঁড়ৰ উপদ্ৰৱ বাঢ়ি যায়।

ই ডি চিৰ উচ্চ এলেকাৰ ভূমিত জানুৱাৰীৰ পৰা মাৰ্চলৈকে পানীৰ তীব্ৰ সংকটে দেখা দিয়ে, যাৰফলত দৈনন্দিন জীৱন-যাপন আৰু কৃষিকাৰ্যত ব্যাপক অসুবিধাৰ সৃষ্টি হয়।

৫। বৰ্তমান পৰিকল্পনা আৰু কাৰ্যসূচী

ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাত প্ৰত্যক্ষভাৱে প্ৰভাৱ পৰা কেতবোৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ পৰিকল্পনা, এইবোৰৰ ৰূপায়ণ পদ্ধতি আৰু প্ৰক্ৰিয়া সম্পৰ্কে এই অধ্যায়ত আলোচনা কৰা হৈছে। ইয়াৰ ভিতৰত আটাইতকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ হৈছে ৰাজ্যখনৰ বনাঞ্চল এলেকাত বনানীকৰণ আৰু বন্যপ্ৰাণী সংৰক্ষণ আৰু স্থিতিশীল উন্নয়নৰ বাবে প্ৰণয়ন কৰা সামগ্ৰিক কৰ্ম পৰিকল্পনা। বন্যপ্ৰাণী এলেকাত এই পৰিকল্পনাক কোৱা হয় ব্যৱস্থাপনা পৰিকল্পনা আৰু ব্যাঘ্ৰ সংৰক্ষণ এলেকাত ইয়াক কোৱা হয় ব্যাঘ্ৰ সংৰক্ষণ পৰিকল্পনা। তদুপৰি, অন্যান্য কিছু আঁচনিও আছে যেনে জনজাতি উপ-পৰিকল্পনা (টি এছ পি), অনুসূচিত জাতি-পৰিকল্পনা (এছ চি পি), যিবোৰ বন বিভাগৰ জৰিয়তে বনাঞ্চল গাঁওসমূহত ৰূপায়ণ কৰা হয়। আন কেইবাটাও বিভাগে স্বাস্থ্য, শিক্ষা, শক্তি, জলসিঞ্চন আৰু জীৱিকাৰ ব্যৱস্থাৰ আঁচনিবোৰ ৰূপায়ণ কৰে। এই বিভাগসমূহে প্ৰায়েই বনাঞ্চল গাঁওবোৰত বিভিন্ন আঁচনি ৰূপায়ণ কৰে।

অসম যুটীয়া (ৰাইজৰ অংশগ্ৰহণ) বনানীকৰণ ব্যৱস্থাপনা বিধি, ১৯৯৮ বলৱৎ হোৱাৰ পিছত যুটীয়া বনাঞ্চল ব্যৱস্থাপনা আৰম্ভ কৰা হয় আৰু ২০০২ চনত জে এফ এম চি আৰু ই ডি চিসমূহ গঠন কৰা হয়। ইয়াৰ পূৰ্বে কিছু কৰ্মপৰিকল্পনাৰ জৰিয়তে যুটীয়া বন ব্যৱস্থাপনা বা জে এফ এম চি চক্ৰসমূহ গঠনৰ পৰামৰ্শ দিয়া হৈছিল। অৱশ্যে ৰাষ্ট্ৰীয় কৰ্মপৰিকল্পনা বিধি (কোড), ২০১৪ৰ জৰিয়তে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা ৰূপায়ণত গুৰুত্ব দিয়াৰ উপৰি এইবোৰৰ ৰূপায়ণৰ বাবে বিতং নীতি-নিৰ্দেশনাও সন্নিৱিষ্ট কৰা হৈছিল। এই ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা ২০১৪ চনৰ ৰাষ্ট্ৰীয় কৰ্ম পৰিকল্পনা বিধিৰ আধাৰত প্ৰস্তুত কৰা হৈছিল। গুৱাহাটী বন্যপ্ৰাণী সংমণ্ডলৰ মাণ্ডলিক বন বিষয়া এছ কে শীল শৰ্মাৰ দ্বাৰা পবিতৰা বন্যপ্ৰাণী অভয়াৰণ্যৰ ব্যৱস্থাপনা পৰিকল্পনাৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি ২০১১-২০১৬ কালছোৱাৰ বাবে এই অধ্যায় লিখিত হৈছে।

৫.১ অৱস্থিতি, প্ৰসাৰ, সীমা আৰু প্ৰভাৱাধীন অঞ্চলৰ প্ৰাকৃতিক বৈশিষ্ট্য ঃ

পবিতৰা অভয়াৰণ্যৰ সীমাৰ পৰা ৫ কিলোমিটাৰ পৰিধিৰ ভিতৰৰ অভয়াৰণ্যৰ চতুৰ্দিশৰ এলেকাক প্ৰভাৱাধানী অঞ্চল বুলি গণ্য কৰা হয়। অভয়াৰণ্যৰ সীমাৰ পৰা ১ কিলোমিটাৰ পৰিধিৰ ভিতৰত সৰ্বমুঠ ২৭খন গাঁও আছে। বন্যপ্ৰাণী সংৰক্ষণৰ বিষয়ত এই গাঁওবিলাক অত্যন্ত গুৰুত্বপূৰ্ণ যদিও অভয়াৰণ্যৰ ৫ কিলোমিটাৰ পৰিধিৰ ভিতৰত থকা গাঁওবিলাকৰ প্ৰভাৱ ন্যূনতম।

অভয়াৰণ্যৰ উত্তৰ আৰু পশ্চিম দিশৰ গাঁওসমূহৰ বাসিন্দাসকল হৈছে অসমীয়া হিন্দু সম্প্ৰদায়ৰ। পূব দিশৰ অংশৰ গাঁওবিলাকৰ বাসিন্দাসকল পমুৱা মুছলিম। আনহাতে, দক্ষিণ অংশৰ গাঁওবিলাকত বসবাস কৰে বঙালী হিন্দু আৰু নেপালী সম্প্ৰদায়ৰ মানুহে। গাঁওবিলাকৰ নাম তলৰ তালিকাত উল্লেখ কৰা হৈছে। পশুচাৰণ, কাঠখৰি সংগ্ৰহ, বেআইনীভাৱে মাছধৰা আদি কেতবোৰ কাৰ্যকলাপ হৈছে গাঁওসমূহৰ বনাঞ্চলৰ ওপৰত নিৰ্বৰশীলতাৰ ধৰণ। অধিকাংশ গাঁওবাসী হৈছে কৃষক। কিছুসংখ্যক গাঁও কামৰূপ জিলাত অৱস্থিত।

প্ৰভাৱাধীন অঞ্চলৰ প্ৰাকৃতিক বৈশিষ্ট্যবোৰ বন্যপ্ৰাণীৰ অস্তিত্বৰ বাবে অত্যন্ত ইতিবাচক। পবিতৰা অভয়াৰণ্যৰ দক্ষিণ সীমাৰ পৰা ৪ কিলোমিটাৰ দূৰৈত প্ৰবাহিত হৈছে কপিলি নৈ। অভয়াৰণ্যৰ পূব দিশৰ ঠিক পৰিধিৰ কাষেৰে প্ৰবাহিত হৈছে পকৰীয়া নৈ। আনহাতে, দক্ষিণ দিশত থকা বৰবিল্লা আৰু কান্দুলীপথাৰো পবিতৰা অভয়াৰণ্যৰ বাবে অত্যন্ত গুৰুত্বপূৰ্ণ।

৫.১.১ঃ সংৰক্ষিত এলেকাৰ ভিতৰ আৰু বাহিৰৰ গাঁওসমূহ, জনগোষ্ঠীয় পৰিচয়, পৰম্পৰা, ৰীতি-নীতি, পৃথক পৃথক বৈশিষ্ট্যপূৰ্ণ গোষ্ঠীৰ মানুহৰ মাজৰ সম্পৰ্ক, বনাঞ্চলৰ সৈতে সম্পৰ্ক ঃ

সংৰক্ষিত এলেকাৰ ভিতৰভাগত কোনো গাঁও নাই। কিন্তু অভয়াৰণ্যৰ চাৰিও দিশৰ পৰা বিভিন্ন সম্প্ৰদায়ৰ গাঁৱৰ (Civil villages) দ্বাৰা পৰিবেষ্টিত হৈ আছে। গাঁওবিলাকৰ শেহতীয়া তথ্য সংগ্ৰহ কৰিব পৰা হোৱা নাই। গতিকে পৰিকল্পনাত 'সীমামূৰীয়া গাঁও আৰু পবিতৰা বন্যপ্ৰাণী অভয়াৰণ্য আৰু পৰিৱেশ-উন্নয়ন সমীক্ষা'ৰ (১৯৯৪ চনত প্ৰকাশিত) পৰা উদ্ধৃতি দিয়া হৈছে। সবিশেষ তথ্য প্ৰকাশ আৰু উপলব্ধ হ'লেই উদ্ধৃতিবোৰ সংশোধন কৰা হ'ব।

অভয়াৰণ্যৰ চাৰিওফালৰ গাঁওসমূহৰ নামৰ তালিকা তলত দিয়া হ'ল।

ক্ৰমিক নং	গাঁওসমূহ	অভয়াৰণ্যৰ পৰা অৱস্থানৰ দিশ	জনগোষ্ঠী
১	ৰজামায়ং	উত্তৰ	অসমীয়া হিন্দু (কোঁচ, যোগী, কলিতা আদি)
২	বুঢ়ামায়ং	উত্তৰ-পশ্চিম	অসমীয়া হিন্দু (কোঁচ, যোগী, কলিতা আদি)
৩	লুনমাটি	উত্তৰ-পশ্চিম	অসমীয়া হিন্দু (কোঁচ, যোগী, কলিতা আদি)
৪	ঔগুড়ি	উত্তৰ-পশ্চিম	অসমীয়া হিন্দু (কোঁচ, যোগী, কলিতা আদি)
৫	সাতভেটি	উত্তৰ-পশ্চিম	অসমীয়া হিন্দু (কোঁচ, যোগী, কলিতা আদি)
৬	শিলডুবি	উত্তৰ-পশ্চিম	অসমীয়া হিন্দু (কোঁচ, যোগী, কলিতা) আৰু জনজাতি
৭	হাতীপাৰা	দক্ষিণ	নেপালী, অসমীয়া, বঙালী
৮	হাতীমূৰীয়া	উত্তৰ	অসমীয়া হিন্দু
৯	কমাৰপুৰ	দক্ষিণ-পশ্চিম	অসমীয়া হিন্দু
১০	কৰণিবৰী	পূব	পমুৱা মুছলিম, অসমীয়া হিন্দু
১১	বুঢ়াবুঢ়ী	পূব	পমুৱা মুছলিম, অসমীয়া হিন্দু
১২	কুকুৰাৰী	পূব	পমুৱা মুছলিম, অসমীয়া হিন্দু
১৩	নেকেৰাহাবি	পূব	পমুৱা মুছলিম, অসমীয়া হিন্দু
১৪	ডিপ্ৰাং	দক্ষিণ	বঙালী, হিন্দু, অসমীয়া
১৫	ঠেংভঙা	দক্ষিণ	নেপালী (সাধাৰণ)
১৬	গুৰুবন্ধা	দক্ষিণ	অসমীয়া হিন্দু
১৭	কীটাশিলা	উত্তৰ	অসমীয়া হিন্দু
১৮	খনুখুন্দা-১	পশ্চিম	অসমীয়া হিন্দু
১৯	গোৰটি	উত্তৰ-পশ্চিম	অসমীয়া, গাৰো, বঙালী
২০	মূৰকটা ১ আৰু ২	উত্তৰ	বঙালী (সাধাৰণ/অনুসূচিত জাতি)
২১	ধনুখুন্দা-২	পশ্চিম	অসমীয়া, বঙালী (সাধাৰণ, অনুসূচিত জাতি/অ'বিচি)

সকলো গাঁওবাসীৰ ভিতৰত অসমীয়া হিন্দুসকল হৈছে এলিট (অভিজাত) শ্ৰেণীৰ। শিক্ষাগত আৰু সাংস্কৃতিক দিশত বাকীসকল গাঁওবাসীতকৈ তেওঁলোক আগবঢ়া। পমুৱা মুছলিমসকল পূৰ্বে পূৰ্বৰ পূব পাকিস্তান আৰু বৰ্তমান বাংলাদেশৰ বাসিন্দা আছিল। এইসকল লোক এতিয়া বৃহত্তৰ অসমীয়া সমাজত মিলি গৈ আছে আৰু স্থানীয় মানুহৰ পৰম্পৰাত অংশগ্ৰহণ কৰি আছে। এইসকল গাঁওবাসী নিৰক্ষৰ, দাৰিদ্ৰ্য আৰু তেওঁলোকৰ কিছুমান অতীতত চোৰাং চিকাৰত জড়িত আছিল। পৰিয়াল পৰিকল্পনাৰ উপায়সমূহ তেওঁলোকে খুব কমেই অনুসৰণ কৰে। ফলত তেওঁলোকৰ জনসংখ্যা অত্যন্ত দ্ৰুতগতিৰে বাঢ়ি আছে। নেপালী সম্প্ৰদায়ৰ মানুহে প্ৰথমাৱস্থাত গাখীৰ উৎপাদনৰ বাবে পশুপালন কাৰ্যত যুক্ত আছিল। এতিয়া তেওঁলোকে খেতি-বাতি আৰু ব্যৱসায় আদিও কৰি আছে। তেওঁলোকৰ কাৰ্যকলাপ বন্যপ্ৰাণী সংৰক্ষণৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰতিবন্ধক হিচাপে দৃষ্টিগোচৰ হোৱা নাই। তেওঁলোকৰ অৰ্থনৈতিক অৱস্থা বৰ ভাল নহয় আৰু সাক্ষৰতাৰ হাৰো তুলনামূলকভাৱে কম। বঙালী হিন্দুসকল কৃষক আৰু তেওঁলোকৰ অধিকাংশই নিৰক্ষৰ আৰু দাৰিদ্ৰ্য। তেওঁলোকৰো আদি বাসস্থান পূৰ্বৰ পূব পাকিস্তান বা বৰ্তমান বাংলাদেশ। তেওঁলোকৰ পৰিচয় স্বতন্ত্ৰ আৰু অসমীয়া সমাজত তেওঁলোকৰ মিশ্ৰণ অত্যন্ত ধীৰ গতিৰ। তেওঁলোকৰ অতীত কাম-কাজো বন্যপ্ৰাণী সংৰক্ষণৰ বাবে পৰিপন্থী হিচাপে দৃষ্টিগোচৰ হোৱা নাই।

বনাঞ্চলৰ সৈতে সম্পৰ্ক বুলিলে সাধাৰণতে বুজায় নিৰ্ভৰতা আৰু কাঠখৰি সংগ্ৰহ, জলাশয়ৰ পৰা মাছধৰা, পশুচাৰণ, খেৰ, ঘাঁহ সংগ্ৰহ। ১৯৯১ চনৰ লোকপিয়লৰ ভিত্তিত আৰু পূৰ্বে উল্লেখ কৰা প্ৰতিবেদন অনুসৰি তলতৰ তালিকাত গাঁওসমূহৰ পশুচাৰণ, কাঠখৰি সংগ্ৰহ আৰু নিৰ্ভৰতাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত নিৰ্ভৰতাৰ ধৰণ উল্লেখ কৰা হ'ল ঃ

গাঁওসমূহ	মুঠ পৰিয়াল		উৎস		পশুধনৰ সংখ্যা		অভয়াৰণ্যত (পি ডব্লিউ এল এছ)
			পি ডব্লিউ এল এছ (অভয়াৰণ্য)	নিজস্ব			
	১৯৯১	২০০৯			১৯৯১	২০০৯	—
কৰণিবৰী	৬০০	—	৪৫০	১৫০	১৪০	—	—
বুঢ়াবড়ী	৫৮২	—	৩৯০	১৯২	৩৩৯	—	৩২
কুকনি	১৬৭	২৬১	১৬৭	—	২৫১	৬৪১	৭১
নেকেৰাবাৰী	১৩২	১৬৫	১২০	১২	১৫৭	২৬৩	—
ডিপ্ৰাং	১১৬	১৩৯	১১০	৬	৩২৮	৫৫৬	—
ঠেংভঙা	৪০৬	৫০০	৩৮০	২৬	১১০	২০০০	—
গুৰুবন্ধা	১০১	৭০	৬০	৪১	২৭১	২১০	১
মূৰকটা ১	৯০	২০৮	৫০	৪০	১৮১	৮৩২	১
মূৰকটা ২	৫২		৫০	২	১০৪		১০
কীটাশিলা	৪১	—	৩৬	৫	—		
ধনু খুন্দা ১	৪১	—	প্ৰযোজ্য নহয়	প্ৰযোজ্য নহয়	—		
ধনু খুন্দা ২	১৪৪	—	প্ৰযোজ্য নহয়	প্ৰযোজ্য নহয়	—		
গোৰটি	৯৫	—	৮৮	৭	—		
লুনমাটি	৫১	৫৫	১২	৬	—	১১০	
হাতীগড়	৩৭	৪৮	—	২৩	—	২৪০	
ঔগুড়ি	৬৭	১১০	—	৬৬	—	৫৫০	

শিলডুবি	৪০	৪৫	৪	৩৫	—	২২৫	
সাতভেটি	৭২	১১০	৭১	১	—	৫৫০	
বুঢ়া মায়ং	৭২	—	৭২	—	—		
ৰজা মায়ং	২৫২	৪০০	৭৯	—	—	১০৭৫	
হাতীমূৰীয়া	৯৫	৩৬১	৯০	৩৯	—	১০৫৩	
কোনাৰপাৰ	২০	৪	১১				

৫.১.৩ ঃ ৰাইজৰ অৰ্থনৈতিক অৱস্থা, বৃত্তি, ভূমিৰ ব্যৱহাৰ, ৰাইজৰ দ্বাৰা বনাঞ্চল আৰু বনাঞ্চল বহিৰ্ভূত প্ৰাকৃতিক সম্পদৰ ব্যৱহাৰ আৰু ঋতুকালীন ধৰণ

প্ৰধান শস্য বড়োধান। গাঁৱত এই ধানৰেই ব্যাপকভাৱে খেতি কৰা হয়। ক্ষুদ্ৰ জলসিঞ্চনৰ বাহিৰে জলসিঞ্চনৰ কোনো ব্যৱস্থা নাই। সেয়ে বানপ্ৰৱণ এই এলেকাত সাধাৰণতে বড়োধানৰেই খেতি কৰা হয়। সীমামূৰীয়া গাঁওবিলাকত চলোৱা সমীক্ষা অনুসৰি মায়ং এলেকাত বড়োধানৰ প্ৰতিবিঘাত গড় উৎপাদনৰ পৰিমাণ হৈছে ৬-৮ কুইণ্টল। পাৱাৰ পাম্প ব্যাপকভাৱে ব্যৱহাৰ কৰা হয় আৰু পাৱাৰ পাম্প, ইন্ধন আৰু সাৰৰ ব্যয় বিপুল। ৰজামায়ং, লুনমাটি আৰু হাতীমূৰীয়াত ধান উৎপাদনত লোকচান হয় যদিও দাইল আৰু তামোলৰ উল্লেখযোগ্য পৰিমাণে উৎপাদনৰ ফলত এই লোকচান কিছু পৰিমাণে পূৰণ হয়। কিন্তু ঔগুড়ি গাঁৱত গুৰুতৰ লোকচানৰেই অভিজ্ঞতা হৈছে।

বৰ্তমান উপলব্ধ মাটি ইতিমধ্যেই বাসিন্দা আৰু পমুৱা লোকসকলে দখল কৰি লৈছে। অঞ্চলটো বানপ্ৰৱণ হোৱা বাবে দাৰিদ্ৰ্য কৃষকসকলে অনা-খেতিৰ ঋতুত অন্যান্য কাম-কাজ কৰে যদিও তেওঁলোকে তাৰ পৰা হোৱা আয়ৰ পৰিমাণ অত্যন্ত কম। ঋতুকালীন প্ৰব্ৰজনো দৃষ্টিগোচৰ হোৱা নাই। বছৰজুৰি মাছধৰা, খেৰ সংগ্ৰহ আদি কাৰ্যৰ পৰাও যথেষ্ট উপাৰ্জন নহয়গৈ। চতুৰ্দিশৰ এলেকাৰ মানুহৰ ভূমি মালিকানাৰ হাৰো কম। পৰিয়ালসমূহৰ জনসংখ্যাৰ প্ৰায় ২২ শতাংশই ভূমিহীন, ৪৫.০৫ শতাংশ ক্ষুদ্ৰ কৃষক আৰু ভূমিৰ গৰাকী আৰু ঘৰৰ মাটি থকা কিন্তু প্ৰতিবেশী আনৰ মাটিত খেতি কৰা লোকৰ সংখ্যা ৩৩.৫ শতাংশ। চুবুৰীয়া কিছু গাঁৱত সকলো মানুহেই কৃষিকাৰ্যত জড়িত আৰু তেওঁলোকৰ কৰ্মক্ষমৰ সৰ্বোচ্চ হাৰ ২২ শতাংশ।

সীমামূৰীয়া গাঁওবোৰৰ জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ বিভিন্ন প্ৰৱণতা দেখা গৈছে। য'ত সীমামূৰীয়া মূল বসতিবিলাকত ১৯৪১ৰ পৰা ১৯৯১লৈকে জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ হাৰ ৪৪ শতাংশ, তাৰ বিপৰীতে এই সময়ছোৱাত পমুৱা গাঁওবিলাকত জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ হাৰ ১০১ শতাংশ। সীমামূৰীয়া গাঁওবিলাকত পূৰ্বে উল্লেখ কৰা সমীক্ষা অনুসৰি জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ তথ্য তলত দিয়া হ'ল—

জনসংখ্যাৰ দশকভিত্তিক বৃদ্ধিৰ শতাংশ হাৰ (১৯৪১-১৯৯১)

	১৯৪১-৫১	১৯৫১-৬১	১৯৬১-৭১	১৯৭১-৯১
স্থানীয় বসতি বা মূল গাঁওবোৰ	৩৪%	৬৪%	২৯%	৪৯%
পমুৱা বাঙালী হিন্দু	৫০%	৫০%	৬৬%	১০০%
পমুৱা মুছলিম	২২৬%	৫৬%	১৫৬%	৮৫%

সীমামূৰীয়া গাঁৱত সাধাৰণ স্বাস্থ্য আৰু চিকিৎসা ব্যৱস্থা অত্যন্ত শোচনীয়। ডায়েৰিয়া (পেটচলা) আৰু মেলেৰিয়া অত্যন্ত সাধাৰণ কথা। অপুষ্টিও অত্যধিক। কৃমিৰ (পেলু) সংক্ৰমণ আৰু পানীৰ পৰা উৎপত্তি হোৱা বেমাৰ সঘনেই হয়। খোৱাপানীৰ উৎস প্ৰধানকৈ কুঁৱা আৰু মুকলি কেঁচা কুঁৱা। চিকিৎসা-শিক্ষাৰ কোনো সুবিধা নাই। গাঁৱত অনাময় আৰু স্বাস্থ্যসন্মত ব্যৱস্থাও অত্যন্ত শোচনীয়।

৫.১.৪ ঃ সংৰক্ষিত এলেকাৰ সংৰক্ষণত ভূমি ব্যৱহাৰ সম্পদৰ নিৰ্ভৰতাৰ প্ৰভাৱ

ক) পশুচাৰণ ঃ ২৭খন গাঁৱৰ গৰু, ম'হ, ছাগলী আদিকে দৰি মুঠ পশুধনৰ সংখ্যা ১০,০০০টাৰো অধিক হ'বগৈ। নিকটৱৰ্তী এলেকাত চাৰণৰ বাবে সংৰক্ষিত ভূমি নাই। ফলত বিপুলসংখ্যক পশুধনক চাৰণৰ বাবে অভয়াৰণ্যতে মেলি দিয়া হয়। পশুচাৰণৰ এই হেঁচাত অৱশেষত বন্য পশুৰ বসতিৰ ক্ষতি হৈছে।

খ) কৃষি ঃ গাঁওবাসীৰ ভূমি মালিকানা অত্যন্ত ক্ষুদ্ৰ আৰু একাংশ লোক ভূমিহীন। গতিকে সৰহসংখ্যক লোকে ঋতু অনুসৰি জীৱিকা অৰ্জন কৰে। এলেকাত জলসিঞ্চন ব্যৱস্থা নাই আৰু কিছুসংখ্যক ঠাইৰ বাহিৰে অধিকাংশ লোকে এটা শস্যৰ খেতি কৰে। এনে ধৰণৰ পৰিস্থিতিত দাৰিদ্ৰ্য মানুহৰ কাঠখৰি সংগ্ৰহ, গছকটা আৰু পশুচাৰণত প্ৰলোভিত হয়। এই লোকসকলে ঋতুভিত্তিত অভয়াৰণ্যৰ ভিতৰভাগত প্ৰৱেশ কৰে।

গ) মাছধৰা ঃ বছৰৰ কৃষিকাৰ্য নকৰা সময়ছোৱাত ভূমিহীন লোকসকলে তেওঁলোকৰ জীৱিকাৰ কাৰণে সংৰক্ষিত এলেকাৰ ভিতৰলৈ গৈ বেআইনীভাৱে মাছধৰে। এই বনাঞ্চলক বন্যপ্ৰাণী অভয়াৰণ্য হিচাপে ঘোষণা কৰাৰ পূৰ্বে মাছৰ মহলবিলাক জনসাধাৰণক লীজত দিয়া হৈছিল। কিন্তু এতিয়া অভয়াৰণ্যত মাছধৰা নিষিদ্ধ কৰা হৈছে।

ঘ) কাঠখৰি, সৰু কাঠ সংগ্ৰহ ঃ অধিকাংশ লোক কাঠখৰি আৰু সৰু কাঠৰ বাবে সংৰক্ষিত এলেকাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল। তেওঁলোকে তেওঁলোকৰ ঘৰুৱা ব্যৱহাৰৰ কাৰণে এইবোৰ সংগ্ৰহ কৰে। ব্যাপক উন্নয়ন কৰ্মসূচী গ্ৰহণৰ জৰিয়তে ভূমি ব্যৱহাৰৰ পৰিণতি আৰু সংৰক্ষিত এলেকা সংৰক্ষণৰ ক্ষেত্ৰত সম্পদৰ ওপৰত নিৰ্ভৰতা কমাব লাগিব। এতিয়ালৈকে পৰিৱেশ-উন্নয়ন কৰ্মসূচীৰ অধীনত আৰম্ভ কৰা কাম-কাজে সংৰক্ষিত এলেকাৰ ওপৰত গাঁওবাসীৰ নিভৰশীলতা হ্ৰাস কৰাত সহায় কৰিছে। কিন্তু ভৱিষ্যতে সংশ্লিষ্ট গাঁৱত ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাত অধিকভাৱে নিৰ্দিষ্ট স্থানভিত্তিক কৰ্মসূচী গ্ৰহণ কৰিব লাগিব।

৫.১.৫ ঃ সংৰক্ষিত এলেকা ব্যৱস্থাপনা অনুশীলন আৰু ৰাইজৰ বাবে সেইবোৰৰ তাৎপৰ্য ঃ

সংৰক্ষিত এলেকা হিচাপে ঘোষণা কৰাৰ পূৰ্বে স্থানীয় লোকে এই এলেকাক চৰণীয়া পথাৰ আৰু 'খুঁটি' হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰিছিল। তেওঁলোকে মাছৰ মহলবিলাক লীজত লৈছিল আৰু লাভৱান হৈছিল। অভয়াৰণ্য হিচাপে ঘোষণা কৰাৰ লগে লগে অবাধ চলাচল আৰু সা-সুবিধাৰ ওপৰত নিষেধাজ্ঞা আৰোপ কৰা হয়। প্ৰভাৱাধীন অঞ্চলত জনসাধাৰণৰ ওপৰত সংৰক্ষিত এলেকাই কিছু নেতিবাচক প্ৰভাৱো পেলায়। অৱশ্যে চতুৰ্দিশে বসবাস কৰা জনসাধাৰণৰ সৈতে ৰক্ষা কৰা সম্পৰ্কৰ ক্ষেত্ৰত সংৰক্ষিত এলেকাৰ নেতিবাচক প্ৰভাৱে কোনো গুৰুতৰ অৱস্থাৰ সৃষ্টি কৰা নাই। সংৰক্ষিত এলেকা হিচাপে কৰা ঘোষণাই পাৰ্শ্বৱৰ্তী গাঁওবাসীৰ ওপৰত কিছু হেঁচা সৃষ্টি কৰিছে। মাছ আৰু খেৰৰ মহলবোৰ বন্ধ কৰি দিয়া হৈছে। পশুচাৰণ, কাঠখৰি সংগ্ৰহ, কাঠভিন্ন বনজ উৎপাদন (এন ডব্লিউ এফ পি) সৰু কাঠ আদি সংগ্ৰহৰ ওপৰত নিষেধাজ্ঞা আৰোপ কৰাহৈছে। অৱশ্যে তৎসত্ত্বেও গাঁওবাসীয়ে তেওঁলোকৰ ঘৰুৱা ব্যৱহাৰৰ কাৰণে এইবোৰ বেআইনীভাৱে সংগ্ৰহ কৰাৰ চেষ্টা কৰে। বন্যপ্ৰাণীৰ আক্ৰমণত শস্য বিনষ্ট আৰু মানুহ আহত হোৱাৰ বাবে পলমকৈ আৰু অপৰ্যাপ্ত পৰিমাণে ক্ষতিপূৰণ দিয়াতো কিছু নেতিবাচক প্ৰভাৱ পৰিছে।

৫.২ ঃ উন্নয়ন কৰ্মসূচী আৰু সংৰক্ষণৰ বিষয়বোৰ ঃ

৫.২.১ ঃ উন্নয়নৰ বাবে লোৱা আঁচনিৰ চৰকাৰ আৰু বেচৰকাৰী সংস্থাৰ মূল্যায়ন। সংৰক্ষিত এলেকা, প্ৰভাৱাধীন অঞ্চল আৰু জনসাধাৰণৰ বাবে তাৎপৰ্য

বন বিভাগে সাধাৰণতে অভয়াৰণ্যৰ আশেপাশে পৰিৱেশ-উন্নয়ন আঁচনিৰ অধীনত কিছুমান কৰ্মসূচী গ্ৰহণ কৰে। গাঁওবাসীৰ মাজত আস্থা গঢ়ি তোলা আৰু জীৱিকাৰ বিকল্প উপায় সন্ধানৰ বাবে গাঁওবাসীৰ সহায় কৰাৰ উদ্দেশ্যেই কৰ্মসূচীসমূহ গ্ৰহণ কৰা হয়।

বিগত কিছু বছৰত বিভিন্ন আঁচনিৰ অধীনত ইতিমধ্যেই হাতত লোৱা কিছুমান কাম তলত উল্লেখ কৰা হ'ল ঃ

১) বিদ্যালয়, মহাবিদ্যালয় আৰু গুৰুত্বপূৰ্ণ ৰাজহুৱা ঠাইত খোৱাপানী যোগান ব্যৱস্থা স্থাপন।

২) মানুহৰ বাবে স্বাস্থ্য পৰীক্ষা শিবিৰ।

৩) টীকাকৰণ/পশু চিকিৎসা শিবিৰ।

৪)	ধোঁৱা নিৰ্গত নোহোৱা চুলা বিতৰণ।

৫)	প্ৰতিষ্ঠানসমূহলৈ ক্ৰীড়া সামগ্ৰী বিতৰণ।

৬)	কৃষিৰ বাবে পানী উত্তোলনৰ পাম্পছেট প্ৰদান।

অধিক শস্য উৎপাদনৰ বাবে খেতিপথাৰত সাৰ আৰু কীটনাশক দ্ৰব্য ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ কৃষি বিভাগে গাঁওবাসীক উৎসাহ দিছে। কিন্তু এইবোৰৰ ব্যৱহাৰৰ ফলত সংৰক্ষিত এলেকাৰ জলাশয় আৰু তৃণভূমিত নেতিবাচক প্ৰভাৱ পৰিছে।

সংৰক্ষিত এলেকাৰ সীমামূৰীয়া গাঁওবিলাকত জিলা গ্ৰামোন্নয়ন সংস্থাৰ দ্বাৰা বিভিন্ন বিভাগীয় কাম-কাজৰ উপৰি অন্যান্য উন্নয়নমূলক কাম-কাজো আৰম্ভ কৰা হৈছে।

এইবোৰৰ উপৰি খানাপাৰাৰ পশু চিকিৎসা মহাবিদ্যালয় আৰু আৰ্লী বাৰ্ডেও (এন জি অ') সীমামূৰীয়া গাঁওবিলাকত স্বাস্থ্য পৰীক্ষা শিবিৰৰ আয়োজন কৰিছে। আন এটা এন জি অ' আৰণ্যকে সংৰক্ষণ কাৰ্যত বন বিভাগক সহায় কৰিবলৈ স্থানীয় যুৱকসকলক আৰ্থিক সাহায্যও আগবঢ়াইছে। ৱাইল্ড লাইফ ট্ৰাষ্ট অব্ ইণ্ডিয়া (ডব্লিউ টি আই) নামৰ আন এটা এন জি অ'ই কৰ্মীসকলৰ মাজত ফিল্ড কিট আৰু গিয়েৰ বিতৰণ কৰিছে। এতিয়ালৈকে এন জি অ'সমূহে সংৰক্ষিত এলেকা আৰু কৰ্মীসকলক নিম্নোক্ত সামগ্ৰীবোৰ দান কৰিছেঃ

তাৰিখ	এন জি অ'	দান কৰা সামগ্ৰী
১৮/০১/১৯৯৯	ৰাইন' ফাউণ্ডেচন ফৰ নৰ্থ ইষ্ট ইণ্ডিয়া	৯টা ৱায়াৰলেছ ছেট
১৪/০১/২০০০	ৰাইন' ফাউণ্ডেচন ফৰ নৰ্থ ইষ্ট ইণ্ডিয়া	দুখন মটৰ চাইকেল
১৭/০১/২০০০	ৰাইন' ফাউণ্ডেচন ফৰ নৰ্থ ইষ্ট ইণ্ডিয়া	দু টা বেতাঁৰযন্ত্ৰ
১৭/০৬/২০০১	ডব্লিউ টি আই	টুপী, জোতা, জেকেট, ৰুকছেক, খাকি, কাপোৰ আদিসহ ফিল্ড কিট

৫.২.২ঃ বজাৰ শক্তিৰ পাৰস্পৰিক প্ৰতিক্ৰিয়া, সেইবোৰৰ অৰ্থনীতি আৰু স্থানীয় ৰাইজৰ পেট প্ৰৱৰ্তন অৰ্থনীতিৰ ওপৰত সেইবোৰৰ প্ৰভাৱঃ

গাঁওবাসীৰ অৰ্থনৈতিক অৱস্থা শোচনীয় আৰু তাত বজাৰ শক্তিৰ কোনো পাৰস্পৰিক প্ৰতিক্ৰিয়া নাই। ৰাইজে বিক্ৰী কৰিব পৰা বড়োধানেই হৈছে একমাত্ৰ উৎপাদন। ঘাইকৈ যন্ত্ৰচালিত নাৱেৰে ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদী পাৰ হৈ দৰং জিলাত ধান লৈ গৈ বিক্ৰী কৰা হয়। একমাত্ৰ ধানৰ বাহিৰে বৃহৎ পৰিমাণে আন কোনো প্ৰধান উৎপাদিত শস্য বিক্ৰী কৰা নহয়। পথসমূহৰ অৱস্থা উন্নত হ'লেহে গাঁওবাসীৰ বজাৰ সংযোগৰ ক্ষেত্ৰত ইতিবাচক প্ৰভাৱ পৰিব।

৫.২.৩ঃ সংৰক্ষিত এলেকা আৰু প্ৰভাৱাধীন অঞ্চলৰ ব্যৱস্থাপনা ক্ষতিগ্ৰস্ত কৰা তথা ৰাইজে সন্মুখীন হোৱা সমস্যাসমূহৰ সাৰাংশ

১)	বছৰেকীয়া বান হৈছে পাৰ্শ্বৱৰ্তী গাঁওবিলাকৰ অন্যতম প্ৰধান সমস্যা। বছৰেকীয়া/নিয়মীয়া বানপানীৰ কাৰণে পাৰ্শ্বৱৰ্তী গাঁওবাসীৰ অৰ্থনীতি ক্ষতিগ্ৰস্ত হৈছে।

২)	নিৰক্ষৰতা-নিবনুৱাৰ সংখ্যা বৃদ্ধিয়ে সংৰক্ষিত এলেকাত পৰোক্ষভাৱে হেঁচা সৃষ্টি কৰিছে।

৩)	কাঠখৰি, খেৰৰ বাবে গাঁওবাসী সংৰক্ষিত এলেকাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল আৰু তেওঁলোক বেআইনীভাৱে মাছধৰা কাৰ্যতো লিপ্ত।

৪)	অনুৎপাদনশীল বৃহৎসংখ্যক পশুধনে সংৰক্ষিত এলেকাৰ ওপৰত প্ৰচণ্ড হেঁচাৰ সৃষ্টি কৰিছে। গাঁওবাসীয়ে উচ্চ উৎপাদনশীল পশুধনৰ বাবে গোশালাৰ ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰা নাই।

৫)	ভিতৰুৱা এলেকাৰ পথসমূহকে ধৰি যোগাযোগ ব্যৱস্থা প্ৰচণ্ডভাৱে শোচনীয়। এইটো হৈছে অন্যতম প্ৰধান বাধা।

৬)	সকলো গাঁও মৌলিক সা-সুবিধাৰ পৰা বঞ্চিত।

৭)	বিকল্প ইন্ধনৰ উৎস বা ৰন্ধন সামগ্ৰীৰ ব্যৱহাৰ নহয়। বৰং গাঁওবাসীয়ে কাঠখৰিহে ব্যৱহাৰ কৰে আৰু সেইবোৰ সংৰক্ষিত এলেকাৰ পৰাই সংগ্ৰহ কৰে। গাঁৱত প্ৰচুৰ পৰিমাণে কাঠখৰি নাই।

৫.৩ঃ পৰিৱেশ উন্নয়ন

ভয়াৰণ্যখন আটাইবোৰ দিশৰ পৰা বসতি গাঁওসমূহৰ দ্বাৰা পৰিবেষ্টিত। সংৰক্ষিত এলেকাৰ পৰা ১ কিলোমিটাৰ পৰিধিৰ ভিতৰত কমেও ২৭খন গাঁও আছে। এই এলেকাসমূহক মধ্যৱৰ্তী অঞ্চল (Buffer Zone) হিচাপে গণ্য কৰা হৈছে। গাঁৱৰ বাসিন্দাসকলৰ অধিকাংশই অত্যন্ত দাৰিদ্র্য, নিৰক্ষৰ। তেওঁলোকে তেওঁলোকৰ পাৰিবাৰিক প্ৰয়োজনবোৰ পূৰণ কৰাৰ বাবে অভয়াণ্যৰ ওপৰতে নিৰ্ভৰ কৰে। অভয়াৰণ্যৰ পূব আৰু উত্তৰ দিশৰ গাঁওবোৰৰ জনবসতি ঘন।

চাৰিওফালৰ গাঁওবাসীৰ অংশগ্ৰহণ আৰু সামগ্ৰিকভাৱে আঁচনিসমূহৰ সফল ৰূপায়ণৰ ওপৰতে অভয়াৰণ্যৰ সুৰক্ষা আৰু সংৰক্ষণ নিৰ্ভৰ কৰিছে। সেয়ে পৰিৱেশ-উন্নয়ন আঁচনিসমূহৰ পৰিকল্পনা আৰু ৰূপায়ণ যথোচিত যত্নেৰে কৰিব লাগিব।

গাঁওবাসীৰ অৰ্থনৈতিক অৱস্থাৰ উন্নতি আৰু সু-সম্পৰ্ক ৰক্ষা কৰিবলৈ ভালেমান আঁচনি এতিয়ালৈকে সফলভাৱে গ্ৰহণ কৰা হৈছে। ৰাইজৰ চাহিদাৰ মূল্যায়নৰ ভিত্তিত পৰিৱেশ-উন্নয়ন আঁচনিসমূহ তৈয়াৰ কৰিব লাগিব।

এই অভয়াৰণ্যত এটা বা দুটা বেচৰকাৰী স্বেচ্ছাসেৱী সংস্থাই (এন জি অ') পশুধনৰ টীকাকৰণ আৰু কৰ্মীসকলক বস্তুগত সাহায্য দি অহাৰ উপৰি সময়ে সময়ে অন্যান্য সাহায্যও আগবঢ়াই আহিছে।

৫.৩.১ঃ লক্ষ্য ঃ

পৰিৱেশ-উন্নয়ন কৰ্মসূচীৰ প্ৰধান লক্ষ্য নিম্নোক্ত লক্ষ্যৰ সৈতে যুক্ত হ'ব লাগিব ঃ

১) অভয়াৰণ্যৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীলতা আৰু হেঁচা হ্ৰাস কৰিব লাগিব।

২) মানুহ আৰু বন্যপ্ৰাণীৰ সংঘাত হ্ৰাস কৰিব লাগিব।

৩) স্থানীয় ৰাইজৰ বাবে জীৱিকাৰ বিকল্প উপায় সৃষ্টি কৰিব লাগিব।

৪) স্থানীয় সম্পদৰ স্থিতিশীল ব্যৱহাৰৰ বাবে সজাগতা গঢ়ি তুলিব লাগিব।

৫) জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণৰ বাবে জনতাৰ অংশগ্ৰহণ নিশ্চিত কৰিব লাগিব।

৫.৩.২ঃ নিৰ্দিষ্ট বিষয়সমূহ ঃ

১) শোচনীয় অৰ্থনৈতিক অৱস্থা

২) অধিকসংখ্যক ভূমিহীন লোক

৩) অধিক হাৰত বন্যাপ্ৰৱণ অঞ্চল

৪) বিকল্প উৎসৰ অভাৱ

৫) উচ্চ হাৰত জনসংখ্যা বৃদ্ধি

৬) উচ্চ হাৰত নিৰক্ষৰতা

৭) বনজ উৎপাদনৰ সহজলভ্যতা

৮) দুবাৰকৈ শস্য-খেতিৰ আন্তঃগাঁথনিৰ অভাৱ

৯) শোচনীয় পথ যোগাযোগ ব্যৱস্থা

১০) অধিক সংখ্যাত অনুৎপাদনশীল পশুধন পালন

১১) চৰণীয়া পথাৰৰ অভাৱ

৫.৩.৩ঃ বহন ৰণকৌশলসমূহ ঃ

বহন ভিত্তিক বিষয়সমূহ সম্পৰ্কীয় চাহিদা ভিত্তিক পৰিৱেশ-উন্নয়ন কৰ্মসূচীৰ প্ৰস্তাৱ তলত উল্লেখ কৰা হ'ল —

ক) আৰ্থ-সামাজিক সমীক্ষা ঃ ১৯৯৪ চনত বন বিভাগে এ কে বৰুৱাৰ জৰিয়তে সীমামূৰীয়া গাঁওসমূহৰ ভিতৰ আৰু বাহিৰে আৰ্থ-সামাজিক সমীক্ষা চলায় আৰু এখন প্ৰতিবেদন যুগুতায়। পৰিৱেশ-উন্নয়নৰ নিৰ্দিষ্ট কৰ্মসূচী গ্ৰহণৰ বাবে চতুৰ্দিশৰ গাঁওবোৰত আৰ্থ-সামাজিক অৱস্থাৰ পুনৰ সমীক্ষা চলোৱা আৰু সেইমতে পৰিৱৰ্তন কৰাটো

আৰশ্যক। এই কাম পৰ্যায়ক্ৰমে আৰম্ভ কৰিব লাগিব। প্ৰথম বছৰতে সমীক্ষা সমাপ্ত কৰিব লাগিব। স্থানীয় গঠন বৃহৎ সহায় হ'ব।

খ) পশুধন ৰোগ সংক্ৰমণমুক্তকৰণ ঃ বন্যপ্ৰাণী সুৰক্ষা আইন অনুসৰি সীমাৰ পৰা ৫ কিলোমিটাৰ পৰিধিৰ ভিতৰত পশুধনক বাধ্যতামূলকভাৱে ৰোগ সংক্ৰমণমুক্ত কৰিব লাগিব আৰু বন্যপ্ৰাণী আৰু সীমামীৰীয়া গাঁওবোৰৰ স্বাৰ্থতে এই কাম অব্যাহত ৰাখিব লাগিব। টীকাকৰণে এটা ৰোগসংক্ৰমণমুক্ত বেল্ট (এলেকা) গঢ়ি তোলাৰ লগতে পশুধনৰ সু-স্বাস্থ্য ৰক্ষাৰ জৰিয়তে বন্যপ্ৰাণীকো সংক্ৰামক ৰোগৰ পৰা সুৰক্ষিত ৰাখিব।

গ) বন্যপ্ৰাণীৰ উপদ্ৰৱ দমন স্কোৱাড গঠন ঃ পবিতৰাত গঁড়ৰ বিক্ষিপ্ত আক্ৰমণৰ ঘটনা এক বিপদ হৈ পৰিছে। গতিকে অভয়াৰণ্য সংলগ্ন এলেকাত শস্য সুৰক্ষিত কৰাৰ বাবে স্থানীয় যুৱকসকলক লৈ বন্যপ্ৰাণীৰ উপদ্ৰৱ দমন স্কোৱাড গঠন কৰিব লাগিব। তেওঁলোকে তেওঁলোকৰ শস্য সুৰক্ষিত কৰা আৰু গঁড়ৰ বিক্ষিপ্ত আক্ৰমণ ৰোধৰ বাবে বন বিভাগৰ কৰ্মীসকলৰ সৈতে যুটীয়াভাৱে কাম কৰিব পাৰে। প্ৰতিখন গাঁৱত এনেকুৱা এটাকৈ স্কোৱাড গঠন কৰিব লাগিব।

এনেধৰণৰ ন্যূনতম ১৫টা স্কোৱাড গঠন কৰিব আৰু পৰ্যায়ক্ৰমে ইয়াৰ সংখ্যা বঢ়াব পৰা যাব। ন্যূনতম আৰশ্যকীয় বয়বস্তু, যেনে টৰ্চ, বেটাৰী, কেৰাচিন, ফটকা, টঙীঘৰ নিৰ্মাণৰ ব্যয় আদি বন বিভাগে বহন কৰিব। ইয়াৰ সময়সীমা হ'ব লাগিব অক্টোবৰ-মাৰ্চ। প্ৰথম গাঁওবোৰ হ'ব খুলাভূঞা, কচুবনি, বেৰ্ডিয়া, শিলডুবি, ৰজামায়ং, ঠেংভঙা, নেকেৰাহাবি, কুকৰি, কুৰুৱানিবৰি, বুঢ়াবুঢ়ী, ডিপ্ৰাং, বৰদলনী, কমাৰপুৰ, হাতীমূৰীয়া আদি।

ঘ) সম্প্ৰদায়ৰ সা-সুবিধাৰ উন্নতকৰণ ঃ স্থানীয় ৰাইজৰ চাহিদাৰ ভিত্তিত ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা প্ৰস্তুত কৰাৰ পিছত বিভিন্ন ধৰণৰ সহায়ক কৰ্মসূচী তৈয়াৰ আৰু ৰূপায়ণ কৰিব লাগিব।

যেনে —

১) ৰাজহুৱা সভাঘৰ নিৰ্মাণ, বিদ্যালয় গৃহৰ উন্নয়ন, প্ৰতিষ্ঠানসমূহলৈ ক্ৰীড়াৰ সা-সুবিধা প্ৰদান, গাঁৱৰ পথসমূহৰ উন্নয়ন আদি।

২) সীমামূৰীয়া গাঁওবোৰত ঘৰচীয়া পশুধনৰ মজুত উন্নত কৰিবলৈ গাঁওবাসীক অনুৎপাদনশীল পশুধনৰ বিনিময়ত উন্নত জাতৰ পশুধন প্ৰদান। প্ৰথম বছৰত প্ৰতিটো পৰিয়ালৰ ওচৰত থকা অনুৎপাদনশীল পশুধনৰ সংখ্যা সম্পৰ্কে সমীক্ষা চলাব লাগিব। পশুধনৰ গৰাকীক পাঁচটা অনুৎপাদনশীল পশুধনৰ বিনিময়ত এটা উন্নত জাতৰ পশুধন ল'বলৈ সৈমান কৰাব লাগিব। বিক্ৰী আৰু অনুৎপাদনশীল পশুধনৰ বিনিময়ৰ পিছত পশুধনৰ গৰাকীয়ে উন্নত জাতৰ পশুধনৰ বাবদ হোৱা ব্যয়ৰ এক তৃতীয়াংশ বহন কৰিব লাগিব। এই ব্যৱস্থাই সীমামূৰীয়া এলেকাত কেৱল যে অনুৎপাদনশীল পশুধনৰ সংখ্যা কমাব সেয়াই নহয়, সংৰক্ষিত এলেকাত পশুচাৰণৰ হেঁচা হ্ৰাসতো সহায় কৰিব আৰু ৰাইজৰ অৰ্থনৈতিক অৱস্থাকো উন্নত কৰিব। গাঁও পৰ্যায়ত ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা তৈয়াৰ কৰাৰ পিছতহে প্ৰকৃত ৰূপায়ণৰ কাম আৰম্ভ কৰিব লাগিব। এই ক্ষেত্ৰত সংশ্লিষ্ট বিভিন্ন বিভাগ যেনে— পশু চিকিৎসা বিভাগ, ৰাজ্যিক গ্ৰামোন্নয়ন প্ৰতিষ্ঠান (এছ আই আৰ ডি), জিলা প্ৰশাসন আদিৰ পৰা সহায় বিচৰা হ'ব।

ঙ) সম্প্ৰদায়ৰ বাবে কল্যাণমূলক কাম-কাজ ঃ এই ধৰণৰ কাম-কাজৰ ভিতৰত প্ৰতিষ্ঠানবোৰলৈ খোৱাপানী যোগানৰ ব্যৱস্থা প্ৰদান, সীমামূৰীয়া গাঁওসমূহৰ মেধাৱী ছাত্ৰ-ছাত্ৰীলৈ বৃত্তি প্ৰদান, কৃষক আৰু উদ্যানশস্য খেতিয়কলৈ উন্নত জাতৰ বীজ প্ৰদান, জলসিঞ্চনৰ বাবে লিফ্‌ট পাম্প যোগান, পাম্প, পাৱাৰটিলাৰ আদি যোগান।

চ) সীমামূৰীয়া গাঁৱৰ বাসিন্দাসকলৰ শক্তিৰ চাহিদা পূৰণ কৰিবলৈ আৰু কাঠখৰিৰ বাবে সংৰক্ষিত এলেকাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰতা কমাবলৈ গোবৰ গেছ প্ৰকল্প স্থাপন।

ছ) গাঁৱত গৰুৰ গাড়ীৰ অভাৱ পৰিৱেশ-উন্নয়ন কৰ্মসূচীৰ অধীনত বন বিভাগে পূৰণ কৰিব পাৰিব। ধান বিক্ৰীৰ সময়ত গাঁওবাসীয়ে ইয়াৰ প্ৰয়োজন অধিক অনুভৱ কৰে।

জ) সজাগতা কৰ্মসূচী ঃ চাৰিওফালৰ গাঁওবাসীৰ মাজত সজাগতা গঢ়ি তুলিব লাগিব। গতিকে সেইমতে কৰ্মসূচীৰ আয়োজন কৰিব লাগিব। এইবোৰ কৰ্মসূচীৰ মাজত আছে স্কুলীয়া ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মাজত চলচ্চিত্ৰ প্ৰদৰ্শন, সভা অনুষ্ঠিত কৰা, পোষ্টাৰ, প্ৰচাৰ-পত্ৰ বিতৰণ আৰু অন্যান্য কাম-কাজ।

ঝ) বন্যপ্ৰাণীয়ে শস্য বিনষ্ট কৰা বাবে ক্ষতিপূৰণ আঁচনি গ্ৰহণ কৰিব লাগিব আৰু ক্ষয়ক্ষতিৰ পৰিমাণ নিৰূপণৰ পিছত যথাসম্ভৱ শীঘ্ৰে ক্ষতিগ্ৰস্ত ব্যক্তিসকলক ক্ষতিপূৰণ প্ৰদান কৰিব লাগিব।

৫.৩.৪ ঃ গাঁও পৰ্যায়ৰ স্থানভিত্তিক ৰণকৌশল ঃ

প্ৰতিখন গাঁৱত ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা তৈয়াৰ কৰাৰ পিছত প্ৰতিখন গাঁৱতে গাঁও পৰ্যায়ত নিৰ্দিষ্ট স্থানভিত্তিক বিষয়বোৰৰ নিষ্পত্তি কৰিব আৰু এই কাম প্ৰথম বছৰতে আৰ্থ-সামাজিক সমীক্ষা সম্পূৰ্ণ কৰাৰ পিছতেই কৰিব লাগিব।

৫.৩.৫ ঃ পৰ্যবেক্ষণ আৰু মূল্যায়ন ঃ

সমগ্ৰ পৰিৱেশ-উন্নয়ন কাম-কাজৰ বাবে পৰ্যবেক্ষণ আৰু মূল্যায়ন প্ৰট'ক'ল তৈয়াৰ কৰিব লাগিব। ইয়াক পৰিৱেশ-উন্নয়নৰ সকলো কাম-কাজত সম্প্ৰসাৰিত কৰিব লাগিব। পৰিৱেশ-উন্নয়ন কাৰ্যৰ ৰূপায়ণ পৰ্যবেক্ষণৰ বাবে বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু স্থানীয় পঞ্চায়তৰ সদস্যসকলক লৈ এক কমিটী গঠন কৰিব লাগিব।

ৰাইজৰ অৰ্থনৈতিক অৱস্থাৰ ৰূপান্তৰত পৰিৱেশ-উন্নয়ন কৰ্মসূচীৰ প্ৰভাৱ মূল্যায়ন বেচৰকাৰী স্বেচ্ছাসেৱী সংস্থা অথবা নামী প্ৰতিষ্ঠানৰ দ্বাৰা কৰাব লাগিব। মূল্যায়নৰ পিছত আৱশ্যকীয় ক্ষেত্ৰবিলাকত আৱশ্যকীয় সংশোধনমূলক ব্যৱস্থাবোৰ গ্ৰহণ কৰিব লাগিব।

৫.৩.৫ ঃ অন্যান্য বিভাগৰ আঁচনিসমূহ ঃ

ঔগুৰি পৰিৱেশ-উন্নয়ন সমিতি

পবিতৰা বন্যপ্ৰাণী অভয়াৰণ্য

গুৱাহাটী বন্যপ্ৰাণী সংমণ্ডল

ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা

(২০১৬-১৭ৰ পৰা ২০২৬-২৭লৈ)

দ্বিতীয়- খণ্ড

৬। ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাৰ উদ্দেশ্য সবলতা, দুৰ্বলতা, সুযোগ আৰু শংকা (SWOT) আৰু ব্যৱধান বিশ্লেষণ

৬.১ ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাৰ উদ্দেশ্য

এখন গাঁও পৰ্যায়ৰ ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা উদ্দেশ্য হৈছে গাঁও উন্নয়ন পৰিকল্পনা আৰু বনাঞ্চল উন্নয়ন পৰিকল্পনা, যিটো হৈছে প্ৰয়োজন ভিত্তিক, স্থান ভিত্তিক আৰু উপলব্ধ সম্পদৰ সৈতে সামঞ্জস্যপূৰ্ণ। যিহেতু পৰিকল্পনাৰ গোটটো ক্ষুদ্ৰ, সেয়ে ইয়াক ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা বুলি কোৱা হয়। ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাই দুটা উদ্দেশ্য পূৰণ কৰাৰ চেষ্টা কৰেঃ

১) জীৱিকা উন্নত কৰা

২) জৈৱ বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণ আৰু পৰিৱেশতন্ত্ৰৰ ভাৰসাম্য ৰক্ষা কৰা

ভাৰতত ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা ভাৰত চৰকাৰে আৰম্ভ কৰা যুটীয়া বন পৰিচালনা ব্যৱস্থাৰ অবিচ্ছেদ্য অংশ হৈ পৰিছে। এই পৰিপ্ৰেক্ষিতত ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা হৈছে সম্প্ৰদায়ৰ সদস্যসকলৰ সক্ৰিয় অংশগ্ৰহণৰ জৰিয়তে প্ৰস্তুত কৰা এখন সাদাৰণ নথি। এনে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাৰ একক হৈছে জনসমষ্টি (গাঁও)। স্থানীয় বনজ সম্পদৰ সৈতে স্থানীয় চাহিদা বা প্ৰয়োজনসমূহ আৰু বন বিভাগৰ কৰ্মসূচীৰ উদ্দেশ্যসমূহৰ সংযোগ সাধনেই হৈছে এই নথিৰ লক্ষ্য। জে এফ এম নীতি-নিৰ্দেশিকা, ২০০০ অনুসৰি গাঁৱত বিতং পি আৰ এ অনুশীলনৰ পিছত বন বিষয়াসকল আৰু ই ডি চি-য়ে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা প্ৰস্তুত কৰিব লাগিব। ই ডি চিৰ ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাসমূহক বন বিভাগৰ কৰ্ম পৰিকল্পনাৰ লগত চামিল কৰিব লাগিব।

বৰ্তমানৰ ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা সম্প্ৰদায়ৰ সকলো সদস্যই লগ হৈ প্ৰস্তুত কৰিছে। এই নথি হৈছে ২০১৭ চনৰ মাৰ্চ মাহত সম্প্ৰদায়ৰ সদস্যসকল, ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰামীণ বিকাশ নিধি-ৰ (আৰ জি ভি এন) কৰ্মীসকলৰ দ্বাৰা অংশগ্ৰহণমূলক গ্ৰামীণ মূল্যায়নৰ (পি আৰ এ) ফল। ইয়াৰ পিছত গৃহীত বিভিন্ন পদক্ষেপ সংক্ষিপ্তভাৱে তলত উল্লেখ কৰা হ'ল—

ক) প্ৰকল্পৰ উদ্দেশ্য সম্পৰ্কে আলোচনা আৰু সম্প্ৰদায় আৰু ইয়াৰ পৰিপ্ৰেক্ষিত সম্পৰ্কীয় তথ্য সংগ্ৰহৰ ক্ষেত্ৰত তেওঁলোকৰ সহযোগিতা লাভৰ বাবে ২০১৭ চনৰ মাৰ্চ মাহত সম্প্ৰদায়ৰ বৈঠক অনুষ্ঠিত কৰা হয়।

খ) উপলব্ধ আৰ্হি অনুসৰি সম্প্ৰদায়ৰ মূল তথ্য আৰু পৰিপ্ৰেক্ষিত সম্পৰ্কে তথ্য সংগ্ৰহ;

গ) ইয়াৰ পিছত সম্প্ৰদায়ৰ সৈতে বৈঠকত সংগৃহীত তথ্যৰ শুদ্ধতা পৰীক্ষা কৰা।

ঘ) সম্প্ৰদায়ৰ অংশগ্ৰহণ আৰু তেওঁলোকৰ মতামতৰ ভিত্তিত কৰ্ম পৰিকল্পনাৰ ৰূপৰেখা প্ৰস্তুত কৰা।

ঙ) প্ৰকল্পৰ নীতি-নিৰ্দেশিকাৰ ভিত্তিত আৰ জি ভি এনে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা যুগুতাইছে। এই নথি ২০১৭ চনৰ এপ্ৰিল মাহত গৃহীত কৰাৰ উদ্দেশ্যে আলোচনা আৰু চূড়ান্ত কৰা হৈছে।

৬.২ চাহিদা মূল্যয়ন আৰু ব্যৱধান বিশ্লেষণ

সম্পদৰ মূল্যায়ন, সামৰ্থ্য মূল্যায়ন, জীৱিকা সম্পদৰ মানচিত্ৰায়ন (মেপিং) আৰু গোট (গ্ৰুপ) আলোচনাত গুৰুত্ব প্ৰদানৰ জৰিয়তে দুৰ্বলতাসমূহ পৰ্যালোচনা, পি আৰ এ অনুশীলনৰ জৰিয়তে গাঁও পৰ্যায়ৰ আৰু পৰিয়াল পৰ্যায়ৰ সমীক্ষা, চাহিদা মূল্যায়ন, ব্যৱধান বিশ্লেষণ আৰু সবলতা, দুৰ্বলতা, সুযোগ আৰু শংকা (এছ ডব্লিউ অ' টি) বিশ্লেষণ কৰা হয়। এই বিশ্লেষণৰ ভিত্তিত কৰ্মপৰিকল্পনা, জীৱিকা, গ্ৰামোন্নয়ন কৌশল আৰু বন উন্নয়ন পৰিকল্পনা প্ৰস্তুত কৰা হয়।

প্ৰশিক্ষণ প্ৰয়োজনীয়তাৰ পৰ্যালোচনা

ক) সামৰ্থ্য গঠন ঃ বনাঞ্চল আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য, স্থিতিশীল উন্নয়ন, জলবায়ু পৰিৱৰ্তন, লিংগ সংক্ৰান্ত বিষয়, বিত্তীয় অন্তৰ্ভুক্তি, পানী আৰু অনাময়ৰ গুৰুত্ব (WATSAN), মাটি আৰু পানী সংৰক্ষণ, বান ব্যৱস্থাপনা আদিৰ বিষয়ে নিয়মিত সজাগতা কৰ্মসূচীৰ জৰিয়তে সম্প্ৰদায়ৰ সামৰ্থ্য গঢ়ি তোলা হয়।

খ) দক্ষতা উন্নয়ন ঃ জীৱিকাৰ উন্নয়নৰ বাবে কৰ্ম পৰিকল্পনাত উল্লেখ কৰা প্ৰস্তাৱত জীৱিকাৰ দক্ষতাৰ নিয়মীয়াকৈ পৰ্যালোচনা কৰা, সা-সঁজুলি আৰু যন্ত্ৰপাতিৰ ব্যৱহাৰ আৰু প্ৰক্ৰিয়া আৰু পদ্ধতি সম্পৰ্কে বিশেষ প্ৰশিক্ষণৰ পৰামৰ্শ দিয়া হৈছে।

ব্যৱধান বিশ্লেষণ ঃ

ব্যৱধান বিশ্লেষণে নাটনি আৰু ত্ৰুটিসমূহ স্পষ্টভাৱে চিহ্নিত কৰাত সহায় কৰে। ইয়াৰ পলত প্ৰয়োজনীয় কামবোৰ সম্পন্ন আৰু ত্ৰুটিসমূহ দূৰ কৰিব পাৰি। ঔগুড়ি ই ডি চিৰ ব্যৱধান বিশ্লেষণত নিম্নোক্ত বিষয়বোৰ চিহ্নিত কৰা হৈছে ঃ

* ভাল পকীপথ নথকা, অপৰ্যাপ্ত ৰাজহুৱা পৰিবহণ আৰু ভাল পানী আৰু অনাময় ব্যৱস্থা আদিসহ বস্তুগত আন্তঃগাঁথনিৰ শোচনীয় অৱস্থাই জীৱন ধাৰণৰ মান অনুন্নত কৰিছে।

* বানপানীৰ দৰে প্ৰাকৃতিক দুৰ্যোগ মোকাবিলাৰ বাবে পৰ্যাপ্ত ব্যৱস্থাৰ অভাৱৰ লগতে আধুনিক কৃষি কলাকৌশল সম্পৰ্কে সজাগতাৰ অভাৱৰ ফলত কৃষি উৎপাদন সীমিত হৈছে আৰু তাৰফলত অৰ্থনৈতিক অৱস্থাও শোচনীয় হৈ পৰিছে।

* বৰ্তমানৰ দক্ষতাক উন্নত আৰু বৃদ্ধি কৰিবলৈ প্ৰশিক্ষণৰ সুবিধাৰ অভাৱ আৰু আধুনিক যন্ত্ৰপাতি আৰু সা-সঁজুলিৰো ব্যৱস্থা নাই।

৬.৩ সবলতা, দুৰ্বলতা, সুযোগ আৰু শংকা (SWOT) বিশ্লেষণ

সবলতা, দুৰ্বলতা, সুযোগ আৰু শংকাবোৰক যাতে চিহ্নিত কৰিব পাৰি তাৰ বাবে মহিলা আৰু পুৰুষ, সম্প্ৰদায়ৰ উভয় সদস্যসকলক চামিল কৰি অংশগ্ৰহণ মূলক পদ্ধতিত এছ ডব্লিউ অ' টি বিশ্লেষণ কৰা হৈছে।

সবলতা

১) শিক্ষিত আৰু উৎসাহী যুৱকসকল অঞ্চলটোৰ সামগ্ৰিক উন্নয়নৰ বাবে আগ্ৰহী।

২) সাৰুৱা কৃষিভূমি

৩) ভাল সামাজিক বান্ধোন থকা একক সম্প্ৰদায়

৪) মহিলাসকল পৰম্পৰাগত দক্ষতাসম্পন্ন

দুৰ্বলতা

১) সংযোগী পথ, পানী যোগান ব্যৱস্থা আদিৰ দৰে আন্তঃগাঁথনি ব্যৱস্থাৰ অভাৱ।

২) আধুনিক কৃষি কলা-কৌশলৰ অভাৱ।

৩) বৰ্তমানৰ দক্ষতা উন্নত কৰা আৰু নতুন দক্ষতা আহৰণৰ বাবে প্ৰশিক্ষণৰ সুযোগ লাভৰ অভাৱ।

৪) বানপানী বা খৰাঙৰ দৰে প্ৰাকৃতিক দুৰ্যোগ মোকাবিলাৰ বাবে বৈজ্ঞানিক ব্যৱস্থাৱলীৰ অভাৱ।

সুযোগ

১) উন্নততৰ ভৱিষ্যতৰ পিনে আগবাঢ়িবলৈ দৃঢ় প্ৰতিজ্ঞ তৰুণ উদ্যোগী।

২) আধুনিক কৃষি যন্ত্ৰপাতি ব্যৱহাৰৰ জৰিয়তে কৃষিৰ প্ৰসাৰ আৰু উৎপাদনশীলতা বৃদ্ধি।

৩) প্ৰশিক্ষণৰ জৰিয়তে পৰম্পৰাগত দক্ষতাৰ উন্নতকৰণ।

শংকা

১) বানপানী আৰু পানীৰ সংকট

২) বন্যপ্ৰাণীৰ উপদ্ৰৱ

৬.৪ অংশগ্ৰহণমূলক গ্ৰামীণ মূল্যায়ন (PRA) অনুশীলন

পি আৰ এ আৰু এফ জি ডিৰ সময়ত উপস্থিত সদস্যসকলৰ তালিকা পৰিশিষ্ট-৪ত দিয়া হৈছে। পৰিশিষ্ট-৭ (ক)ৰ পৰা ৭ (খ) লৈকে পৰিশিষ্টত পি আৰ এ-ৰ মানচিত্ৰবোৰ দিয়া হৈছে।

গুৱাহাটীৰ আৰ জি ভি এনৰ দলে ওপৰোক্ত পি আৰ এ অনুশীলন কৰে। তাৰ বিৱৰণ এনেধৰণৰ ঃ

তাৰিখ ঃ ১০-০৩-২০১৭

স্থান ঃ নামঘৰ

উপস্থিতিৰ সংখ্যা ঃ ২২

উপস্থিতি ঃ ই ডি চিৰ বিষয়াবৰ্গ, গাঁওবুঢ়া, সম্প্ৰদায়ৰ সদস্যসকল, বন বিভাগৰ কৰ্মী-বিষয়া আদি। পৰিশিষ্ট **VI** ৰ পৰা **VII** লৈ পি আৰ এ আৰু এফ জি ডিৰ সময়ত উপস্থিত লোকৰ তালিকা উল্লেখ কৰা হৈছে। পৰিশিষ্ট **VIII** (ক)ৰ পৰা **VIII** (ঘ) লৈ পি আৰ এ মানচিত্ৰ দিয়া হৈছে।

অংশগ্ৰহণমূলক মেপিং আৰু মতামত আদান প্ৰদানৰ পূৰ্বে গাঁও পৰ্যায়ত সজাগতা আৰু দিক্‌দৰ্শন কাৰ্যসূচী অনুষ্ঠিত কৰা হয়। সজাগতা আৰু দিক্‌দৰ্শন কাৰ্যসূচীত সামৰি লোৱা বিষয়সমূহ তলত উল্লেখ কৰা হ'ল ঃ

ক) অংশগ্ৰহণমূলক পৰিকল্পনা

খ) অংশগ্ৰহণমূলক আহিলা আৰু পদ্ধতি

গ) ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাৰ গুৰুত্ব আৰু ই ডি চি/ জে এফ এম চিৰ ভূমিকা

ঘ) পৰিৱেশ সম্পৰ্কীয় বিষয়

ঙ) জলবায়ু পৰিৱৰ্তন আৰু জলবায়ু ভিন্নতা

চ) পৰিৱেশতান্ত্ৰিক ভাৰসাম্যতা আৰু পৰিৱেশ তন্ত্ৰৰ ব্যৱস্থাপনা (পৰম্পৰাগত আৰু বিজ্ঞানসন্মত)

ছ) স্থিতিশীল জীৱিকা গাঁথনি ফ্ৰেমৱৰ্ক

জ) জীৱিকা সম্পদ-পঞ্চভূজ আৰু সামাজিক মূলধনৰ গুৰুত্ব

ঝ) ক্লাষ্টাৰ গঠন আৰু আত্মসহায়ক গোট, বিত্তীয় অন্তৰ্ভুক্তিকৰণ

ঞ) বিপণন আৰু মূল্য সংযোজন

ট) উন্নয়ন কাৰ্যসূচী আৰু পৰিৱেশ আৰু পৰিৱেশতান্ত্ৰিক ভাৰসাম্যতাৰ সৈতে ইয়াৰ সম্পৰ্ক

ঠ) লিংগ সম্পৰ্কীয় বিষয় আৰু লিংগ সমতা।

পৰ্যবেক্ষণ ঃ আলোচনা আৰু পি আৰ এ অনুশীলনত সম্প্ৰদায়ে সক্ৰিয়ভাৱে অংশগ্ৰহণ কৰে। আলোচনাত নিম্নোক্ত বিষয়বোৰ উঠি আহে ঃ

* ৰাইজে কয় যে অতীতত ধন আৰু প্ৰকল্পৰ অভাৱৰ কাৰণে ই ডি চি অত্যন্ত সক্ৰিয় নাছিল।
* অতীতত ই ডি চি-ত সজাগতা আৰু দিক্‌দৰ্শন কৰ্মসূচী অত্যন্ত কম আছিল।
* ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাৰ গুৰুত্বক তেওঁলোকে উপলব্ধি কৰিছে আৰু ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা প্ৰস্তুতৰ সময়ত যথেষ্ট সমৰ্থন আৰু সহযোগিতা আগবঢ়াইছে।
* বিভিন্ন সময়ত কেইবাটাও এন জি অ'ই বন উন্নয়ন সমিতি আৰু যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতিসমূহ পৰিদৰ্শন কৰি বিভিন্ন তথ্য সংগ্ৰহ কৰিছে। কিন্তু এই এন জি অ'সমূহে অঞ্চলটোত কোনো ধৰণৰ উন্নয়নমূলক কাৰ্যসূচী গ্ৰহণ কৰা নাই।
* প্ৰথমবাৰৰ বাবে এ পি বি এফ চিৰ অধীনত এন জি অ'বোৰে ৰাইজৰ সৈতে মত বিনিময় কৰে আৰু সজাগতা

সৃষ্টিত দিক্‌দৰ্শন কৰে। এই সজাগতা আৰু দিক্‌দৰ্শন কেৱল প্ৰকল্পটো সন্দৰ্ভতে নহয়, বিকাশ আৰু উন্নয়নত পাৰিৱেশিক আৰু পৰিৱেশতান্ত্ৰিক বিষয় সামৰি উন্নয়নমূলক ইচ্ছু সন্দৰ্ভতো কৰা হয়।

* পৰিৱেশ, বন আৰু কীটনাশক, পশুধন ব্যৱস্থাপনা আদি জীৱিকা সম্পৰ্কীয় বিষয়ত ৰাইজৰ ভাল প্ৰজ্ঞা আৰু পৰম্পৰাগত জ্ঞান আছে।

* তেওঁলোকে জলবায়ু পৰিৱৰ্তনৰ ফলত গাঁওখনত কৃষি আৰু স্বাস্থ্যৰ ওপৰত পৰা বিৰূপ প্ৰভাৱ সম্পৰ্কে শংকা প্ৰকাশ কৰে। জলবায়ু পৰিৱৰ্তনৰ বিষয়টো সন্দৰ্ভত বৈজ্ঞানিক তথ্যসমূহ জানিবলৈ তেওঁলোক অত্যন্ত আগ্ৰহী।

* জলবায়ু পৰিৱৰ্তনৰ কাৰণসমূহ হ্ৰাস কৰাৰ ক্ষেত্ৰত তেওঁলোকৰ নিজৰ নিজৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকাৰ বিষয়টো ৰাইজে উপলব্ধি কৰিছে সেয়া দৃষ্টিগোচৰ হৈছে। নিকটৱৰ্তী বনাঞ্চল সুৰক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত নিজৰ ভূমিকা আৰু স্বতঃপ্ৰণোদিত ভাবে কামত আগবাঢ়ি অহা আৰু এই বনাঞ্চল যে নিজৰেই এই উপলব্ধিও ৰাইজৰ মাজত পৰিলক্ষিত হৈছে।

সম্প্ৰদায়ৰ চাহিদা মূল্যায়ন ঃ পি আৰ এ অনুশীলত গুৰুত্ব, গাঁৱৰ ৰাইজ, ই ডি চিৰ সদস্য, বনকৰ্মী আৰু সংশ্লিষ্টসকলৰ সৈতে আলোচনাৰ ভিত্তিত ই ডি চিৰ বাবে গাঁও উন্নয়ন পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনা প্ৰস্তুত কৰা হৈছে। মানুহৰ চাহিদা দুভাগত ভগাব পাৰি—

১) গাঁথনিগত চাহিদা

২) গাঁথনি বহিৰ্ভূত চাহিদা

এই চাহিদাবোৰক হ্ৰস্বম্যাদী আৰু দীৰ্ঘম্যাদী হিচাপে ভগাব পাৰি। ৰাইজৰ চাহিদাৰ সবিশেষ গাঁও উন্নয়ন পৰিকল্পনাত দিয়া হৈছে।

ৰাইজৰ গাঁথনিগত প্ৰয়োজনৰ লগত জীৱিকাৰ উৎকৰ্ষসাধনৰ প্ৰত্যক্ষ আৰু পৰোক্ষ সম্পৰ্ক আছে। এইবোৰৰ ভিতৰত আছে পথ, বিদ্যালয়গৃহ, স্বাস্থ্যসেৱা, খোৱাপানী যোগান, পানীৰ টেংক, কুঁৱা আদি। লগতে শৌচাগাৰ নিৰ্মাণ, ৰাজহুৱা সভাগৃহ নিৰ্মাণ, প্ৰশিক্ষণ গৃহ নিৰ্মাণ, বজাৰ গৃহ নিৰ্মাণ আদি বিষয়ো জড়িত আছে।

গাঁথনি বহিৰ্ভূত চাহিদাসমূহ হৈছে— দক্ষতা প্ৰশিক্ষণ, পশু চিকিৎসা সেৱা, স্বাস্থ্য সেৱা, ভ্ৰাম্যমাণ চিকিৎসকৰ দল, গাঁৱৰ বিদ্যালয়ত শিক্ষকৰ আৱশ্যকতা, বিত্তীয় অন্তৰ্ভুক্তিকৰণৰ বাবে প্ৰশিক্ষণৰ জৰিয়তে সজাগতা সৃষ্টি, আত্মসহায়ক আৰু ক্লাষ্টাৰ গোট গঠন, কেঁচামালৰ ব্যৱস্থা, গাঁৱৰ ৰক্ষণাবেক্ষণ আৰু উন্নয়নৰ নিধি/ই ডি চি-ৰ বাবে সমূহীয়া নিধি, পৰম্পৰাগত উৎপাদিত সামগ্ৰীও মূল্য সংযোজন আৰু বিপণন সংযোগ আদি। যুটীয়া বন পৰিচালনাৰ ক্ষেত্ৰত সম্প্ৰদায়ৰ অংশগ্ৰহণমূলক প্ৰকল্পৰ স্থানসমূহ, হস্তশিল্প গাঁও আদিত শিক্ষামূলক ভ্ৰমণৰ লগতে বিভিন্ন মেলা আৰু বাণিজ্য মেলাত অংশগ্ৰহণ কৰাটোও প্ৰয়োজন।

৭। গাঁও উন্নয়ন পৰিকল্পনা

গাঁও উন্নয়নৰ বাবে দীৰ্ঘম্যাদী আৰু হ্ৰস্বম্যাদী চাহিদাসমূহৰ ভিত্তিত সম্প্ৰদায় আৰু ই ডি চি-ৰ সদস্যসকলৰ সৈতে আলোচনাৰ জৰিয়তে এখন গংাও উন্নয়ন পৰিকল্পনা প্ৰস্তুত কৰা হৈছে। গাঁও উন্নয়নৰ বাবে দীৰ্ঘম্যাদী পৰিকল্পনা হিচাপে নিম্নোক্ত কিছু ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিব পাৰি ঃ

ক) গাঁৱত খোৱাপানীৰ নাটনি এক ডাঙৰ সমস্যা। কুঁৱা আৰু টিউবৱেলৰ সংখ্যা অত্যন্ত সীমিত আৰু এইবোৰ সমগ্ৰ সম্প্ৰদায়ৰ চাহিদা পূৰণৰ বাবে যথেষ্ট নহয়। তদুপৰি, বৰ্তমান উৎসবোৰত যথেষ্ট পানী নাই আৰু শীতকালত এইবোৰ সম্পূৰ্ণভাৱে শুকাই যায়। এই ঋতুত গাঁওবাসীয়ে প্ৰাকৃতিক নিজৰাবিলাকৰ পানী ব্যৱহাৰৰ বাহিৰে অন্য কোনো উপায় নাই। পশুধনক খুৱাবলৈও এই পানী ব্যৱহাৰ কৰা হয়। গাঁওখনত পানীৰ উপযুক্ত উৎস নিশ্চিত কৰিবলৈ পানীযোগান বা পি এইচ ইৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগিব।

খ) গাঁওখনত স্থায়ী চিকিৎসা ব্যৱস্থা নাই। এটা অংগনৱাড়ী কেন্দ্ৰ আছে আৰু এইটোৰেই উপ-চিকিৎসা কেন্দ্ৰ হিচাপে কাম কৰি আছে। এজন চিকিৎসকে নিয়মিত বিৰতিৰ মূৰে মূৰে এই কেন্দ্ৰলৈ যায়। কিন্তু গাঁওখনত প্ৰাথমিক স্বাস্থ্য কেন্দ্ৰ (পি এইচ চি) আৰু এটা পশু চিকিৎসা কেন্দ্ৰ স্থাপন কৰা আৱশ্যক। এই ব্যৱস্থা নিশ্চিতভাবেই গাঁওবাসীৰ বাবে হিতকাৰী হ'ব।

গ) গাঁৱৰ প্ৰৱেশ পথত থকা কাঠৰ দলংখনৰ অৱস্থা শোচনীয়। অনতি পলমে ইয়াৰ মেৰামতি কৰা দৰকাৰ। উন্নততৰ যোগাযোগৰ বাবে গাঁৱৰ ভিতৰভাগৰ সংযোগী কেঁচা পথবোৰ মেৰামতি কৰা দৰকাৰ।

ঘ) যিহেতু বানপানী গাঁওখনত এক নিয়মিত দুৰ্যোগ সেয়ে পৰ্যাপ্ত বান নিয়ন্ত্ৰণ ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰা দৰকাৰ। এডোখৰ ওখ ঠাই নিৰ্মাণ কৰিলে গাঁওবাসীৰ বাবে উপকাৰ হ'ব আৰু বানপানীৰ সময়ত তাত মানুহ আৰু পশুধনক আশ্ৰয় দিব পৰা যাব।

ঙ) গাঁৱৰ অধিকাংশ পৰিয়ালৰেই কংক্ৰিটৰ শৌচাগাৰ নাই। অধিকাংশ গাঁওবাসীয়ে যিহেতু মুকলি ঠাইত শৌচ কৰাটো পচন্দ কৰে, সেয়ে তেওঁলোকৰ মাজত শৌচাগাৰ ব্যৱহাৰৰ কাৰণে সজাগতা অভিযান আৰম্ভ কৰিব লাগিব।

চ) গাঁওখনত নিয়মিত বনগাহৰি আৰু গঁড়ৰ আক্ৰমণ অত্যন্ত সাধাৰণ ঘটনা। সিহঁতে ব্যাপকভাৱে শস্য বিনষ্ট কৰে। এইবোৰক নিয়ন্ত্ৰণ কৰিবলৈ অৱশ্যেই লৌহবেৰ নিৰ্মাণ কৰিব লাগিব আৰু একে সময়তে পবিতৰা বন্যপ্ৰাণী অভয়াৰণ্যৰ ভিতৰত পশুচাৰণো নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব লাগিব।

৭.১ ই পি এ (প্ৰাৰম্ভিক কাৰ্য)ৰ স্থানাংক

সম্প্ৰদায়ে তাৎক্ষণিক ভিত্তিত কেতবোৰ প্ৰাৰম্ভিক কাম-কাজৰ প্ৰস্তাৱ দিছে, যিবোৰ অগ্ৰাধিকাৰ হিচাপে তলত উল্লেখ কৰা হ'লঃ

স্থানাংক	গাঁৱৰ ই পি এ	স্থান	বিৱৰণ	বাজেট
১	ৰাজহুৱা সভাঘৰ, প্ৰশিক্ষণ গৃহ তথা ই ডি চিৰ কাৰ্যালয়	নিম্ন প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ৰ ওচৰত এবিঘা ৰাজহুৱা মাটিত জি পি এছ— উত্তৰঃ ২৬°১৬'১৫.৯" পূবঃ ৯২°০০'৫৩.৫"	১। ৰাজহুৱা সভাঘৰ, প্ৰশিক্ষণ গৃহ তথা ই ডি চি-ৰ কাৰ্যালয় গৃহ আৰু মঞ্চ নিৰ্মাণ ২। কাৰ্যালয়ৰ আচবাব তথা ভৰাল কক্ষ ৩। খোৱাপানীৰ ব্যৱস্থাসহ পুৰুষ আৰু মহিলাৰ বাবে শৌচাগাৰ	১৯ লাখ
২	ল'ৰা আৰু ছোৱালীৰ শৌচাগাৰ (অংগনৱাড়ী), আই চি ডি এছ প্ৰস্ৰাৱগাৰৰ মেৰামতি	ঔগুৰি নিম্ন প্ৰাথমিক বিদ্যালয় আই চি ডি এছ জি পি এছ— উত্তৰঃ ২৬°১৬'১৫.৯" পূবঃ ৯২°০০'৫৩.৫"	ড্ৰাম ২টা, পাইপ, ফিল্টাৰ, মটৰ, টেপ	১.১৮ লাখ
৩	ছাউণ্ড চিষ্টেমসহ তম্বুঘৰ	ঔগুৰি যুৱ সংঘ আৰু ৰাজহুৱা মাটি = ১ বিঘা উত্তৰঃ ২৬°১৬'১৫.৯" পূবঃ ৯২°০০'৫৩.৫"	জেনেৰেটৰ ১টা, বাচন, ত্ৰিপল, পৰ্দা, ডাইনিং টেবুল ৩০টা, চকী ১০০খন, ড্ৰাম ১,০০০ লিটাৰৰ ২টা।	৪.৬৬ লাখ
৪	ট্যুৰিষ্ট কটেজ	ঔগুৰি যুৱ সংঘ, ৰাজহুৱা মাটি = ১/২ বিঘা	১০০ বৰ্গফুট, কোটা = ৫টা, পানীৰ ব্যৱস্থা, শৌচাগাৰৰ ব্যৱস্থা, আচবাব	১১ লাখ
৫	ফাৰ্মিং		জাৰ্ছি গাইৰ দুগ্ধ প্ৰকল্প, গাহৰিৰ পাম, ছাগলী পাম, মীন পালন পাম, প্ৰতিটো চাৰিটা ইউনিট (প্ৰতি ইউনিটত ৪টা)	২৮ লাখ
৬	নাৰ্ছাৰি	গড়কাপ্টানী বিভাগ মালছাহাব পথৰ ওচৰত ঔগুড়ি ৰাজহুৱা মাটি ১ বিঘা	মটৰ এটা, টিউবৱেল এটা, ১০০টা বাঁহ, ১০খন ত্ৰিপাল, জাল (নেট) আৰু বেৰ, মাটিৰ টাব, গছৰ পুলি	৪.৪ লাখ

Divisional Forest Officer
Guwahati Wildlife Division
Guwahati-09

৭	ষ্ট্ৰীট লাইট	ঔগুৰি গাঁৱত ১.৫ কিলোমিটাৰ এলেকা (হেমচন্দ্ৰ ঠাকুৰীয়াৰ ঘৰৰ পৰা নৃপেন বৰাৰ ঘৰলৈকে)	সৌৰ লাইট ২০ টা	৫ লাখ
৮	কুঁৱা	ঔগুৰি গাঁৱৰ ১.৫ কিলোমিটাৰ এলেকা	৮টা, লগতে ৰিং, মাটি পলোৱা আৰু ফ্ল'ৰ	৮ লাখ
৯	যুৱ সংঘৰ বাবে সা-সামগ্ৰী	উদয় সংঘৰ ১ বিঘা ভূমি উত্তৰঃ ২৬°১৬'১৫.৯" পূবঃ ৯২°০০'৫৩.৫"	আলমাৰী, চকী, সংগীতৰ সা-সঁজুলি, মেজ, ডেস্ক, ফেন, ব্লেক বৰ্ড, ৱাল প্লাষ্টাৰ	১.৪৮.লাখ
১০	ভি ডি পিৰ আশ্ৰয় কোঠা	ঔগুৰি দলঙৰ ওচৰত ১ কঠা মাটি উত্তৰঃ ২৬°১৬'১৫.৯" পূবঃ ৯২°০০'৫৩.৫"	আকাৰ ১২×১২ ফুট সা-সামগ্ৰীসহ	১ লাখ
১১	নামঘৰৰ মেৰামতি	ঔগুৰি গাঁও	সীমাৰ প্ৰাচীৰ, টাইল, ফ্ল'ৰ, পাকঘৰ, শৌচাগাৰ, মটৰ (২.৫ ভল্ট) ৩টা নামঘৰৰ বাবে	৬.১৫ লাখ
১২	খেলপথাৰত মাটি পেলোৱা	ঔগুৰি নিম্ন প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ৰ ওচৰত ঔগুড়ি উদয় সংঘৰ মাটি উত্তৰঃ ২৬°১৬'১৫.৯" পূবঃ ৯২°০০'৫৩.৫"	১০০×৫০ মিটাৰ দুযোৰ গ'ল প'ষ্ট	৫ লাখ
১৩	ৰাজহুৱা মীন পালন ক্ষেত্ৰ	ঔগুৰি দলঙৰ ওচৰত ৰাজহুৱা ভূমিত উত্তৰঃ ২৬°১৬'১৫.৯" পূবঃ ৯২°০০'৫৩.৫"	আকাৰ ১ বিঘা, সীমাৰ প্ৰাচীৰসহ	২ লাখ
১৪	উদয় সংঘৰ বাবে মীন পালন ক্ষেত্ৰ	বৰজান পাৰৰ ওচৰত ৰাজহুৱা ভূমি	আকাৰ ১ বিঘা, মীন পালনৰ ভূমি আৰু সীমাৰ প্ৰাচীৰ	২ লাখ
১৫	ই ডি চি-ৰ বাবে কলৰ বাগিচা	জে বৰাৰ ব্যক্তিগত ভূমিত	আকাৰ ১.৫ বিঘা, সীমাৰ প্ৰাচীৰ, বেৰ, পুলি, মাটি পেলোৱা	৪.৫ লাখ
১৬	শিশু উদ্যান	মায়ং পাহাৰ-ৰ পাৰ্বত্য এলেকা	আকাৰ ১.৫ বিঘা, সীমা, সা-সামগ্ৰী, কাৰ্যালয় কোঠা	৬ লাখ
১৭	ৰাজহুৱা স্নান ঘাটৰ নিৰ্মাণ	১। ধীৰেন শইকীয়াৰ ঘৰৰ ওচৰত ২। প্ৰণৱ শইকীয়াৰ ঘৰৰ ওচৰত স্থান ঃ বৰাজান পাৰ	সা-সামগ্ৰীসহ ফ্ল'ৰ চিৰি (খটখটি)	২ লাখ
১৮	গড়কাপ্তানী বিভাগৰ পথ	হৰেণ শইকীয়াৰ ঘৰৰ পৰা মালচাহাব আলী পথ, আগ্ৰিল বান্ধলৈকে	আকাৰ- ৪০০ মিটাৰ, মাটি পেলোৱা আৰু বালি, শিলগুটি (গ্ৰেভেল)	৫.৫ লাখ

Divisional Forest Officer
Guwahati Wildlife Division
Guwahati-09

৮। জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনা

গাঁওখনৰ বাবে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা গ্ৰহণ কৰাৰ সময়ত ই ডি চি সদস্য আৰু আৰ জি ভি এনৰ সহযোগত বনাঞ্চলৰ সীমামূৰীয়া অন্তৰ্গত গাঁওসমূহত আৰ্থ-সামাজিক সমীক্ষা আৰু পি আৰ এ অনুশীলন কৰা হৈছে। পি আৰ এ আৰু দলীয় আলোচনাৰ জৰিয়তে বিভিন্ন আয় সৃষ্টি কাৰ্য (আই জি এ) চিনাক্ত কৰা হয়। সম্প্ৰদায়টোৰে চিনাক্ত কৰা কিছুমান গুৰুত্বপূৰ্ণ আয় সৃষ্টি কাৰ্য হৈছে— মৎস্য পালন, পাচলি খেতি, হাঁহ-কুকুৰা পালন, দুগ্ধ উৎপাদন, মৌপালন, কাঠফুলা খেতি, নাৰ্ছাৰী, টেইলৰিং, ক্ষুদ্ৰ শিল্প, মৰাপাট শিল্প, বাঁহশিল্প, মমবাতি প্ৰস্তুতকৰণ, ধূপকাঠি নিৰ্মাণ, আচাৰ প্ৰস্তুতকৰণ ইত্যাদি। উৎপাদনৰ পিছত পেকিং, বটলিং আৰু বৃত্তিমূলক লেবেলিঙৰ জৰিয়তে সামগ্ৰীসমূহৰ মূল্য সংযোজন কৰিব পৰা যায়। আই জি এৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় কেঁচা সামগ্ৰী, যন্ত্ৰ-পাতি চিনাক্ত কৰা হৈছে। বন বজাৰৰ জৰিয়তে উৎপাদিত সামগ্ৰীসমূহৰ প্ৰদৰ্শন আৰু বিক্ৰীৰ জৰিয়তে এক বিপণন মঞ্চ প্ৰদানৰ বাবে জে এফ এম চি-ই ডি চিয়ে প্ৰস্তাৱ গ্ৰহণ কৰিছে।

৮.১ ঃ স্থানাংক

জীৱিকা আৰু দক্ষতা উন্নয়নৰ স্থানাংক

* কৃষি
* বয়ন
* বাঁহ আৰু বেতৰ শিল্প

৮.২ জীৱিকাৰ সুযোগ

জীৱিকাৰ সুযোগসমূহ তলত দিয়াৰ দৰে চিনাক্ত কৰিব পাৰি—

* কৃষি আৰু উদ্যানশস্য
* বয়ন আৰু হস্তশিল্পত দক্ষতা উন্নয়ন
* এন টি এফ পি
* পশুধন

৮.৩ কৃষি আৰু উদ্যান শস্য

প্ৰধান বাধাবোৰ ঃ

ক) বানপানীৰ কাৰণে শস্যৰ ক্ষতি

খ) গঁড় আৰু বনগাহৰিৰ উপদ্ৰৱৰ কাৰণে শস্যৰ ক্ষতি

গ) শোচনীয় জলসিঞ্চন ব্যৱস্থাৰ কাৰণে কম উৎপাদন

সুবিধাসমূহ ঃ

ক) অধিক উৎপাদনশীল প্ৰজাতিৰ শস্য খেতি

খ) বান প্ৰতিৰোধক প্ৰজাতিৰ ধানৰ খেতি আৰম্ভ কৰা

গ) মাটি, পৰিৱেশতন্ত্ৰ আৰু মানুহৰ স্বাস্থ্য ৰক্ষাৰ বাবে জৈৱিক খেতি

ঘ) উচ্চ ভূমি এলেকাত ফলমূলৰ গছ আৰু পাচলি খেতি

ঙ) নাৰ্ছাৰী উন্নয়ন

চ) ভেষজ উদ্ভিদৰ খেতি

৮.৪ **পশুধন**

প্ৰধান বাধাবোৰ ঃ

ক) পশু চিকিৎসা সেৱাৰ অভাৱ

খ) বিজ্ঞানসন্মত পদ্ধতিত পশুপালন সম্পৰ্কে জ্ঞানৰ অভাৱ

গ) নিকটৱৰ্তী অভয়াৰণ্যত মুকলিভাৱে পশুচাৰণ

ঘ) সঘনাই বেমাৰত আক্ৰান্ত

সুবিধাসমূহ

ক) গোশালা ব্যৱস্থাসহ বৈজ্ঞানিক পদ্ধতিত দুগ্ধ উৎপাদন

খ) হাঁহ-কুকুৰা পালন

৮.৫ **কাঠ ভিন্ন বন উৎপাদন** (Non Timber Forest Produce) **সম্ভাৱনীয়তা**

প্ৰধান বাধাবোৰ ঃ

ক) এন টি এফ পিৰ উপযোগিতা সম্পৰ্কে সম্প্ৰদায়ৰ জ্ঞানৰ অভাৱ

খ) বিপণন সংযোগৰ অভাৱ

গ) মূল্য সংযোজন সম্পৰ্কে উপযুক্ত জ্ঞানৰ অভাৱ

সুবিধাসমূহ

ক) বাণিজ্যিক প্ৰক্ৰিয়াকৰণ আৰু মূল্য সংযোজনৰ বাবে ফল আৰু ভেষজ উদ্ভিদ ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি।

খ) এন টি এফ পিৰ সংৰক্ষণ আৰু আইন সন্মতভাৱে ব্যৱহাৰৰ বাবে সজাগতা সৃষ্টি।

৮.৬ **বিশেষ দক্ষতা**

প্ৰধান বাধাবোৰ ঃ

ক) আধুনিক যন্ত্ৰ, সা-সঁজুলি আৰু কলা-কৌশল লাভৰ সুযোগ নাই।

খ) বজাৰৰ সা-সুবিধা সম্পৰ্কে জ্ঞানৰ অভাৱ

গ) বহুমুখী উৎপাদন নকৰা

সুবিধাসমূহ ঃ

ক) ডিজাইন উদ্ভাৱন আৰু আধুনিক আহিলা ব্যৱহাৰৰ জৰিয়তে বয়নৰ প্ৰসাৰ।

খ) বাঁহৰ কামৰ উদ্যোগৰ উন্নয়নৰ বাবে কেঁচামালৰ পৰ্যাপ্তুতা।

গ) কাঠফুলা খেতি

৮.৭ **ঋণৰ সুবিধা**

প্ৰধান বাধাবোৰ ঃ

ক) ক্ষুদ্ৰ বিনিয়োগ প্ৰতিষ্ঠানৰ অন্তৰ্ভুক্তিৰ অভাৱ

খ) বেচৰকাৰী ঋণদাতাৰ দ্বাৰা উচ্চ হাৰত সুত ধাৰ্য

গ)	ঋণদানৰ বাবে চৰকাৰৰ দ্বাৰা আৰম্ভ কৰা বিভিন্ন আঁচনি সম্পৰ্কে জ্ঞানৰ অভাৱ

সুবিধাসমূহ

ক)	ক্ষুদ্ৰ বিনিয়োগ প্ৰতিষ্ঠান

খ)	আত্মসহায়ক গোট গঠনৰ প্ৰেৰণা আৰু তেওঁলোকৰ বাবে এক স্থিতিশীল মডেলৰ সৃষ্টি

গ)	চৰকাৰী বিভিন্ন আঁচনি সামৰি লোৱাৰ ব্যৱস্থা

৮.৮ **কৌশলগত হস্তক্ষেপ**

নিম্নোক্ত জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ বাবে ওপৰত সাৰাংশ কৰা পৰামৰ্শমূলক কৰ্মসূচীসমূহক কৌশলগত হস্তক্ষেপ হিচাপে গণ্য কৰিব পাৰি ঃ

১)	অধিক উৎপাদনশীল প্ৰজাতিৰ, বান প্ৰতিৰোধক প্ৰজাতিৰ শস্যৰ খেতি আৰু উপযুক্ত জলসিঞ্চন ব্যৱস্থাৰ জৰিয়তে কৃষিৰ উৎপাদনশীলতা বৃদ্ধি

২)	বয়ন, চিলাই কাম, হস্তশিল্প, নাৰ্ছাৰী আৰু কাঠফুলা খেতি আদিৰ দৰে জীৱিকাৰ ক্ষেত্ৰত দক্ষতা উন্নয়ন

৩)	আধুনিক দুগ্ধ উৎপাদন প্ৰকল্প (গোশালা) আৰু হাঁহ-কুকুৰা পালনৰ কলা-কৌশল সম্পৰ্কে সম্প্ৰদায়ক প্ৰশিক্ষণ প্ৰদান

৪)	ক্ষুদ্ৰ বিনিয়োগ প্ৰতিষ্ঠান স্থাপন

৫)	আত্মসহায়ক গোট আৰু জে এল জি গঠনৰ বাবে উদ্‌গনি

৮.৯ **উপাৰ্জন বৃদ্ধিৰ কাম-কাজ**

গাঁওখনত উপাৰ্জন বৃদ্ধিৰ বাবে নিম্নোক্ত কাৰ্যসূচীৰ পৰিকল্পনা কৰা হৈছে ঃ

১)	বয়ন

২)	বাঁহৰ শিল্প

৩)	দুগ্ধ উৎপাদন প্ৰকল্প

৪)	চিলাই কাম

৫)	নাৰ্ছাৰী আৰু ভেষজ উদ্ভিদ উন্নয়ন

৬)	হাঁহ-কুকুৰা পালন

৭)	কাঠফুলা খেতি

৮.১০ **আত্মসহায়ক গোটৰ কাৰ্যসূচী**

গাঁওখনৰ আত্মসহায়ক গোটসমূহে নিম্নোক্ত কাম-কাজৰ বিষয়ে পৰিকল্পনা কৰিব পাৰে—

১)	বয়ন

২)	চিলাই কাম

৩)	হাঁহ-কুকুৰা পালন

৪)	কাঠফুলা খেতি

৮.১১ **শিক্ষামূলক ভ্ৰমণ** (Exposure Trips)

শিক্ষামূলক ভ্ৰমণৰ বাবে তলৰ পৰিকল্পনাসমূহ কৰা হৈছে—

১)	উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চল আৰু ভাৰতৰ অন্য ৰাজ্যৰ নিৰ্দৰ্শনমূলক কাম/পৰিৱেশ উন্নয়ন সমিতিৰ পৰিকল্পনা গ্ৰহণ

২)	ট্ৰাইফেড (TRIFED)ৰ দ্বাৰা আয়োজিত বিভিন্ন প্ৰদৰ্শনী আৰু ‘সৰস’ (SARAS)ৰ দৰে মেলা আদিত অংশগ্ৰহণ

৩)   বাঁহশিল্প, হস্তশিল্প/আচবাব তৈয়াৰীৰ বিষয়ে প্ৰশিক্ষণৰ বাবে নিকটৱৰ্তী দেশসমূহলৈ ভ্ৰমণ।

৮.১২   সংপৃক্তকৰণ

পৰিকল্পিত পদক্ষেপসমূহ ভাৰত চৰকাৰৰ তলত উল্লিখিত আঁচনিসমূহেৰে সম্পৃক্ত কৰিব পাৰি ঃ

ক) ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰাম নিয়োগ নিশ্চিতকৰণ আঁচনি (National Rural Employment Guarantee Scheme) — গ্ৰামাঞ্চলত নিয়োগৰ কাৰণে

খ) ৰাষ্ট্ৰীয় কৃষি বিকাশ যোজনা (Rashtriya Krishi Vikas Yojana) — কৃষি আৰু সংলগ্ন ক্ষেত্ৰৰ বিকাশৰ বাবে।

গ) ৰাষ্ট্ৰীয় কৃষি সিঞ্চন যোজনা (Rashtriya Krishi Sinchay Yojana) — জন বিভাজিকাৰ উন্নয়নসহ জলসিঞ্চনৰ বাবে

ঘ) ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰামীণ জীৱিকা অভিযান (National Rural Livelihoods Mission)

ঙ) দক্ষতা উন্নয়ন আঁচনি (Skills Development Schemes)

চ) প্ৰধানমন্ত্ৰী উজ্জ্বলা যোজনা (Prime Minister Ujjwala Yojana)

ছ) ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰামীণ স্বাস্থ্য অভিযান (NRHM)

জ) ৰাষ্ট্ৰীয় বাঁহ মিছন (অভিযান) (Bamboo Mission)

ঝ) উপযুক্ত হিচাপে বিবেচিত গাঁও উন্নয়ন আৰু জীৱিকা উন্নয়নৰ বাবে অন্যান্য আঁচনি।

ওপৰত উল্লেখ কৰা সম্পৃক্তকৰণে বৰ্তমানৰ পৰিকল্পনাসমূহক সহায় কৰাৰ উপৰি ৰূপায়ণৰ পিছৰ পৰ্যায়ৰ পৰিকল্পিত কাম-কাজতো সহায় কৰিব।

৯।   ঔগুৰি পৰিৱেশ-উন্নয়ন সমিতিৰ বন উন্নয়ন পৰিকল্পনা

ঔগুৰি পৰিৱেশ-উন্নয়ন সমিতিৰ ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাৰ অংশ হিচাপে গাঁও পৰ্যায়ত বিতং পি আৰ এ অনুশীলনৰ পিছত এই বন উন্নয়ন পৰিকল্পনা প্ৰস্তুত কৰা হৈছে। বন আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণৰ লগতে সম্প্ৰদায়ৰ জীৱন নিৰ্বাহৰ বাবে আৱশ্যকীয় চাহিদাবোৰ স্থিতিশীল উপায়েৰে পূৰণ কৰাই হৈছে এই পৰিকল্পনাৰ লক্ষ্য।

এই ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাত ৰোপিত এলেকা / ৰোপণৰ বাবে নিৰ্ধাৰিত সম্প্ৰদায়ৰ ভূমি আৰু হাতীগড় ই ডি চিৰ দ্বাৰা অধিসূচিত বনাঞ্চল এলেকাৰ বাহিৰৰ ভূমিক এই ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাৰ বাবে বিবেচনাত ৰখা হৈছে।

ই ডি চি বনাঞ্চলৰ উপৰ্যুক্ত উভয় বৰ্গৰ অৱস্থা সম্পৰ্কে তলত আলোচনা কৰা হ'ল।

৯.১.১ ঃ অতীতত বনাঞ্চল গাঁও ব্যৱস্থাপনা

গাঁৱত কোনো সুশৃংখল বন পৰিচালনা পৰিকল্পনা নাই। পৰম্পৰাগত আৰু দেশীয় জ্ঞানৰ ওপৰত ভিত্তি কৰিয়েই এই ব্যৱস্থা চলিছে।

৯.১.২ ঃ বনজ সম্পদৰ ঘৰুৱা চাহিদা

ঘৰুৱা চাহিদাৰ বাবে বনজ উৎপাদনৰ ওপৰত স্থানীয় সম্প্ৰদায়ৰ নিৰ্ভৰতাৰ প্ৰাপ্ত তথ্য তলত তালিকাত উল্লেখ কৰা হ'ল—

তালিকা-১ (ক) ঔগুৰি ই ডি চি-ৰ প্ৰতিটো পৰিয়ালৰ বনজ সম্পদৰ ঘৰুৱা চাহিদা

বনজ সাম্পদৰ নাম	বৰ্তমান কেনেকৈ পূৰণ কৰা হৈছে	উৎস
কাঠখৰি	বসতি এলেকা আৰু বজাৰ	বসতি এলেকা আৰু বজাৰ
ঘৰৰ বাবে কাঠ	বসতি এলেকা আৰু বজাৰ	বসতি এলেকা আৰু বজাৰ
সা-সঁজুলিৰ বাবে সৰু কাঠ	বসতি এলেকা আৰু বজাৰ	বসতি এলেকা আৰু বজাৰ
খুঁটা / বাঁহ	বসতি এলেকা আৰু বজাৰ	বসতি এলেকা আৰু বজাৰ

বনাঞ্চলৰ পৰা পশুখাদ্য	বসতি এলেকা আৰু বজাৰ	বসতি এলেকা আৰু বজাৰ
কাঠ ভিন্ন বন উৎপাদন	বসতি এলেকা আৰু বজাৰ	বসতি এলেকা আৰু বজাৰ
অন্যান্য —		

উৎস ঃ বন বিভাগৰ কৰ্মী আৰু সম্প্ৰদায়ৰ সদস্যসকলৰ সৈতে আলোচনা

তালিকা— ১ (খ) ঃ ঔগুৰি ই ডি চি-ৰ সকলো পৰিয়ালৰ বন উৎপাদনৰ মুঠ ঘৰুৱা চাহিদা

বনজ সাম্পদৰ নাম	সম্প্ৰদায়ৰ প্ৰয়োজন (বাৰ্ষিক কিঃ গ্ৰাঃ)	মন্তব্য
কাঠখৰি		
ঘৰৰ বাবে কাঠ		
সা-সঁজুলিৰ বাবে সৰু কাঠ		
খুঁটা / বাঁহ		
বনাঞ্চলৰ পৰা পশুখাদ্য		
কাঠ ভিন্ন বন উৎপাদন		
অন্যান্য—		

৯.২ ঃ বন সুৰক্ষা বিষয়

৯.২.১ ঃ সুৰক্ষা সমস্যা

ঔগুৰি ই ডি চি-ৰ বন সুৰক্ষাৰ বিষয়সমূহৰ সাৰাংশ তলত দিয়া হ'ল—

তালিকা ২ ঃ ঔগুৰি ই ডি চিৰ সুৰক্ষা সমস্যা

সমস্যাৰ প্ৰকাৰ	প্ৰাসংগিকতা (হয়/নহয়)	গুৰুত্ব (হয়/ নহয়)
পশুচাৰণ— স্থানীয় জন্তু	হয়	হয়
পশুচাৰণ— অন্য এলেকাৰ জন্তু	নহয়	নহয়
অবৈধভাৱে কাঠকটা	হয়	নহয়
কাঠৰ চোৰাং বেহা	নহয়	
দুৰ্ঘটনাবশতঃ অগ্নিকাণ্ড	নহয়	
বনভূমিত বেদখল	নহয়	
অন্যান্য	—	—

উৎস ঃ বন বিভাগৰ কৰ্মী আৰু সম্প্ৰদায়ৰ সদস্যসকলৰ সৈতে আলোচনা

ইয়াৰ পৰা দেখা গ'ল, উপৰ্য্যুক্ত ই ডি চি সন্মুখীন হোৱা বন সুৰক্ষা সম্পৰ্কীয় গুৰুত্বপূৰ্ণ বিষয়বোৰ এনেধৰণৰ—

ক) পশুচাৰণ— স্থানীয় জন্তু

৯.২.২ ঃ বনাঞ্চল ধ্বংসৰ কাৰণসমূহ

পবিতৰা বন্যপ্ৰাণী অভয়াৰণ্যৰ বুঢ়া মায়ং সৰক্ষিত বনাঞ্চল এলেকাত বনাঞ্চল ধ্বংস পৰিলক্ষিত হোৱা নাই।

৯.৩ ঃ বন উন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ উপাদান

৯.৩.১ ঃ সুৰক্ষা পৰিকল্পনা

নিম্নোক্ত উপ-অধ্যায়ত ওপৰি ই ডি চি-ৰ বন উন্নয়ন প্ৰধান প্ৰধান উপাদানৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হৈছে। এইবোৰ হৈছে গঁড়ৰ চোৰাং চিকাৰ দমনৰ পৰিকল্পনা, নাৰ্ছাৰী উন্নয়ন, মানুহ আৰু বন্যপ্ৰাণীৰ সংঘাত হ্ৰাস, গাঁৱৰ বাবে চৰণীয়া পথাৰৰ পৰিকল্পনা আৰু পৰিৱেশ পৰ্যটন পৰিকল্পনা।

৯.৩.২ ঃ সুৰক্ষা পৰিকল্পনা / গঁড়ৰ চোৰাং চিকাৰ দমন পৰিকল্পনা

সুৰক্ষা পৰিকল্পনা দুটা ভাগত বিভক্ত কৰা হৈছে। যেনে বন্যপ্ৰাণী সুৰক্ষা আৰু দ্বিতীয়, পশুচাৰণ আৰু চোৰাং গঁড় চিকাৰ নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে বন সুৰক্ষা। গঁড়ৰ চোৰাং চিকাৰ দমনৰ বাবে ই ডি চিৰ সদস্যসকল সু-উন্নত তথ্য নেটৱৰ্ক গঢ়ি তুলিব লাগিব।

বন্যপ্ৰাণী সুৰক্ষা ঃ

পবিতৰা বন্যপ্ৰাণী অভয়াৰণ্যৰ সুৰক্ষাৰ বাবে গ্ৰহণ কৰা ব্যৱস্থাবোৰ সম্পৰ্কে সুৰক্ষা পৰিকল্পনাত তলত আলোচনা কৰা হৈছে। বন বিভাগে গাঁৱৰ শস্য সুৰক্ষাত জড়িত স্থানীয় যুৱকসকলক লৈ স্থানীয় সুৰক্ষা স্কোৱাড গঠন কৰিব লাগিব। তেওঁলোকক টৰ্চ, বেটেৰি আদি সা-সঁজুলি প্ৰদান কৰিব লাগিব। অৱশ্যে এই ক্ষেত্ৰত থকা কেতবোৰ সমস্যা হৈছে—

(১) প্ৰশিক্ষণ আৰু দক্ষতাৰ সমস্যা

(২) বৈজ্ঞানিক পদ্ধতি আৰু উপকৰণৰ অভাৱ

সেয়েহে ওপৰত উল্লিখিত সমস্যাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত নিম্নোক্ত পৰামৰ্শসমূহ আগবঢ়োৱা হৈছে—

(১) ন্যূনতম মজুৰি/মাননী আদায় দিয়াৰ ব্যৱস্থা বলৱৎ কৰিব লাগিব

(২) স্কোৱাডক ভিডিপি (ভিলেজ ডিফেন্স পাৰ্টি)ৰ দৰে গঠন কৰিব লাগিব

(৩) স্কোৱাডক জোতা, ৰেইনকোট, টৰ্চ, বেটেৰী আদিৰে সু-সজ্জিত কৰিব লাগিব

(৪) স্থানীয় সুৰক্ষা বাহিনীৰ বাবে নিয়মিতভাৱে প্ৰশিক্ষণ আৰু উদ্‌গনিমূলক শিবিৰ অনুষ্ঠিত কৰিব লাগিব।

(৫) ই ডি চিয়ে প্ৰতিমাহত স্থানীয় সুৰজ্ঞা বাহিনীৰ যুৱকসকলৰ প্ৰদৰ্শন আৰু কামকাজ পৰ্যবেক্ষণ কৰিব লাগিব।

বন সুৰক্ষা ঃ

পি আৰ এত প্ৰকাশ পোৱামতে সম্প্ৰদায়সমূহ তেওঁলোকতৰ কাঠৰ দৈনন্দিন চাহিদাৰ বাবে বনাঞ্চলৰ ওপৰত অভয়াৰণ্যৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল নহয়। কিন্তু গ্ৰীণ হাউছ গেছ নিৰ্গমন আৰু তেওঁলোকৰ চাহিদা পূৰণৰ বাবে নিম্নোক্ত পদক্ষেপবোৰ ল'ব লাগিব—

(১) ই ডি চিয়ে উপযুক্ত অনাময় আৰু আৱৰ্জনা ব্যৱস্থাপনাৰ বিষয়ে ৰাইজৰ মাজত সজাগতাৰ সৃষ্টি কৰিব লাগিব।

(২) সকলো ই ডি চি পৰিয়ালক ৰন্ধনৰ বাবে বিকল্প উৎস যেনে গোবৰ গেছ, সৌৰ চুলা, এল পি জি আদি প্ৰদান কৰিব লাগিব।

(৩) সকলো ই ডি চি পৰিয়াললৈ পোহৰৰ বাবে বিকল্প শক্তিৰ উৎস, যেনে সৌৰ, বতাহ চালিত/হাইব্ৰীড ব্যৱস্থা যোগান ধৰিব লাগিব।

(৪) লাহে লাহে পশুচাৰণৰ হেঁচা হ্ৰাস কৰিব লাগিব (গাঁৱত চৰমীয়া পথাৰ)।

(৫) ই ডি চিয়ে বন্যপ্ৰাণী সুৰক্ষা (সুৰক্ষা) আইন, ১৯৭২ সম্পৰ্কে ৰাইজৰ মাজত সজাগতাৰ সৃষ্টি কৰিব লাগিব আৰু এই আইন ভংগৰ ঘটনা ঘটিলে উপযুক্ত কৰ্তৃপক্ষক জনাব লাগিব।

(৬) উদ্যান এলেকাৰ ভিতৰত মাছধৰা আৰু অন্যান্য যিকোনো বেআইনী কামকাজ সম্পূৰ্ণভাৱে বন্ধ কৰিবলৈ কঠোৰ বিধি নিষেধ বলৱৎ কৰিব লাগিব।

(৭) অভয়াৰণ্যৰ ভিতৰত গছ কটা বন্ধ কৰাটো ই ডি চি-য়ে নিশ্চিত কৰিব লাগিব।

(৮) সমূহীয়া বন পুনৰ গঠনৰ (Restocking) ই ডি চি-য়ে সক্ৰিয়ভাৱে অংশগ্ৰহণ কৰিব লাগিব।

বসতিস্থান উন্নয়ন পৰিকল্পনা ঃ

ঘাইকৈ এশিঙীয়া গঁড়ৰ বাবেই এই উদ্যান প্ৰসিদ্ধ। তদুপৰি, গঁড়ৰ দৰে বনৰীয়া ম'হ, খাগৰি পহু, বনগাহৰি আদিৰ বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ বন্যপ্ৰাণীৰো বাসস্থান এই উদ্যান। লগতে বগলী, কণামুচৰি, গংগা চিলনী, ক'লা ডিঙিৰ সৰু ধনেশ, কনুৱা, ভেল্লা, শামুকভঙা, হাড়গিলা, সাপকটা, ঈগল আদি চৰাইকো বিপুল সংখ্যাত এই অভয়াৰণ্যত দেখা পোৱা যায়।

ই ডি চিৰ সহায়ত নিম্নোক্ত বসতি উন্নয়ন কাৰ্যৰ পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱা হৈছে ঃ

(১) বনাঞ্চলিক বিষয়াৰ অনুৰোধ ক্ৰমে বনাঞ্চল এলেকাত অপতৃণ চাফাই আৰু বালি আতৰোৱাৰ কামত ই ডি চিৰ সদস্যসকলে অংশগ্ৰহণ কৰিব আৰু যেতিয়াই যথোপযুক্তভাৱে ধন উপলব্ধ হ'ব তেতিয়াই আদায় দিয়া হ'ব।

(২) বন্যপ্ৰাণী অভয়াৰণ্যৰ ভিতৰত পশুচাৰণ সম্পূৰ্ণভাৱে বন্ধ কৰাৰ বাবে ই ডি চিৰ সদস্যসকল সচেতন হ'ব লাগিব।

নাৰ্চাৰী উন্নয়ন পৰিকল্পনা ঃ

বনানিকৰণৰ বাহিৰে নাৰ্চাৰী হৈছে জীৱন নিৰ্বাহৰ এক উৎকৃষ্ট পন্থা। ইয়াৰ বাবে ল'বলগীয়া পদক্ষেপ এনেধৰণৰ ঃ

১) পৰিৰেশ-উন্নয়ন সমিতিয়ে পুলি উৎপাদনৰ বাবে ০.২৫ হেক্টৰ নাৰ্চাৰী স্থাপন কৰিব লাগে

২) প্ৰতিটো পুলি সমীপৰ সংমণ্ডলত ৫-৮ টকা দৰত আৰু তাতকৈও কিছু অধিক দৰত আন ঠাইত বিক্ৰী কৰিব পাৰে

৩) নাৰ্চাৰীত ফলৰ গছ, গুৰুত্বপূৰ্ণ উদ্ভিদ আৰু ঔষধি গছৰ পুলি উৎপাদন কৰিব লাগে

আৰ্দ্ৰভূমি সংৰক্ষণ পৰিকল্পনা ঃ

পবিতৰা অভয়াৰণ্য হৈছে বৈচিত্ৰ্যপূৰ্ণ উদ্ভিদ আৰু প্ৰাণীসহ আৰ্দ্ৰভূমি পৰিৰেশতন্ত্ৰৰ এক অভিনৱ স্থান। এই অভয়াৰণ্য হৈছে গঁড় আৰু এছীয় প্ৰজাতিৰ বনৰীয়া ম'হ আদিৰ প্ৰধান বাসস্থান। তদুপৰি, এই অভয়াৰণ্যই জলবিহাৰকাৰী দেশীয় চৰাই আৰু পৰিভ্ৰমী চৰাইৰ বাহ আৰু আশ্ৰয়ৰ স্থানো হৈ পৰিছে।

অৱশ্যে এই অভিনৱ আৰ্দ্ৰভূমি পৰিৰেশতন্ত্ৰ কেইবাটাও সমস্যাৰো মুখামুখি হৈছে। ব্যাপক হাৰত বালি আৰু পানী মেটেকাই জলাশয়বোৰ আবদ্ধ কৰি পেলোৱাত আৰ্দ্ৰভূমিৰ গভীৰত আৰু আয়তন সংকুচিত হৈ আছে।

পবিতৰা বন্যপ্ৰাণী অভয়াৰণ্যৰ বাহিৰত থকা আৰ্দ্ৰভূমি সংৰক্ষণৰ বাবে নিম্নোক্ত পৰামৰ্শসমূহ আগবঢ়োৱা হৈছে ঃ

(১) গাঁও এলেকাৰ জলাশয়বিলাকৰ পৰা যথোপযুক্তভাৱে বালি নিষ্কাশন কৰিব লাগিব।

(২) গাঁৱৰ আৰ্দ্ৰভূমিত কেৱল দেশীয় প্ৰজাতিৰ মাছ পালন কৰিব লাগিব।

(৩) স্প্ৰিংকলাৰ জলসিঞ্চনৰ ব্যৱহাৰ কৰিব লাগিব।

(৪) জৈৱিক সাৰ ব্যৱহাৰৰ জৰিয়তে কম পানীত খেতি কৰিব পৰা শস্যৰ খেতি।

(৫) গাঁৱৰ ভিতৰত থকা আৰ্দ্ৰভূমিৰ পৰা বালি নিষ্কাশন।

(৬) বন্যপ্ৰাণী অভয়াৰণ্যৰ ভিতৰত ই ডি চিয়ে মাছ ধৰিবলৈ দিব নালাগে।

(৭) আৰ্দ্ৰভূমিৰ পৰিৰেশতন্ত্ৰৰ বিবিন্ন দিশ সম্পৰ্কে ব্যাপকভাৱে গৱেষণা কৰা।

মানুহ-বন্যপ্ৰাণীৰ সংঘাত হ্ৰাসৰ পৰিকল্পনা ঃ

হাতী, বনৰীয়া ম'হ, বনগাহৰি আৰু অন্যান্য জন্তুৰ উপদ্ৰৱ হৈছে সচৰাচৰ ঘটি থকা ঘটনা। বন্যপ্ৰাণীৰে হোৱা অকস্মাৎ সংঘাতৰ ফলত মানুহৰ জীৱন আৰু সম্পত্তিৰ ক্ষতি কৰিছে। বন্যপ্ৰাণী-মানুহৰ সংঘাতৰ পৰিস্থিতি দূৰ কৰিবলৈ নিম্নোক্ত পৰামৰ্শসমূহ আগবঢ়োৱা হৈছে ঃ

(১) দলচ্যুত অথবা পথভ্ৰষ্ট বন্যপ্ৰাণীৰ ওপৰত দৃষ্টি ৰাখিবৰ বাবে বন বিভাগৰ দ্বাৰা টঙীঘৰ অথবা নিৰীক্ষণ টাৱাৰ স্থাপন কৰিব লাগে। এই টাৱাৰসমূহত নিৰীক্ষণৰ দায়িত্ব গাঁৱৰ লোকসকলক দিয়া উচিত

(২) ই ডি চিত বন্যপ্ৰাণীৰ আক্ৰমণ প্ৰতিৰোধ বাহিনী গঠন

(৩) এই বন্যপ্ৰাণী আক্ৰমণ প্ৰতিৰোধ বাহিনীক বিভাগৰ তৰফৰ পৰা নিয়মীয়াভাৱে টৰ্চ লাইট, চাৰ্জিং লাইট, ফটকা আৰু কেৰাচিন যোগান ধৰা উচিত

(৪) প্ৰতিৰোধ বাহিনীৰ কাৰ্যকলাপ ই ডি চিয়ে নিয়মীয়াভাৱে নিৰীক্ষণ কৰিব লাগে

(৫) সকলো প্ৰকাৰৰ শস্য নিয়মীয়াভাৱে বীমা কৰিব লাগিব

(৬) বাহিনীটোৰ সকলো সদস্যক প্ৰধানমন্ত্ৰী সুৰক্ষা বীমা যোজনাৰ অধীনত সামৰি ল'ব লাগে

(৭) বন বিভাগে এককালীন সাহায্যৰ ধন বৃদ্ধি কৰিব লাগে

(৮) ক্ষতিপূৰণৰ ধন ক্ষতিগ্ৰস্ত পৰিয়ালসমূহক সহজ পদ্ধতিৰে মোকলাই দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে যাতে তেওঁলোকে দীৰ্ঘদিন অপেক্ষা কৰিব নালাগে

(৯) ই ডি চিৰ সভাপতি হিচাপে কোনো ব্যক্তিকে দুবাৰতকৈ অধিক কাৰ্যকালৰ দায়িত্ব দিব নালাগে। এবাৰত সভাপতিৰ কাৰ্যকাল সৰ্বাধিক ৩/৪ বছৰ হোৱা উচিত

গাঁৱৰ বাবে চৰণীয়া পথাৰৰ পৰিকল্পনা ঃ

পশুচাৰণ নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে নিম্নোক্ত পৰামৰ্শসমূহ আগবঢ়োৱা হৈছে ঃ

১) ই ডি চিয়ে পশুচাৰণ নিয়ন্ত্ৰণ/গোশালা, গাঁৱত চৰণীয়া স্থান গঢ়ি তোলা আৰু পশুখাদ্যৰ খেতিৰ বাবে নতুন পদ্ধতি গ্ৰহণ কৰিব পাৰে।

২) অধিক উৎপাদনশীল প্ৰজাতিৰ পশুধন আনি লাহে লাহে বৰ্তমানৰ পশুধন আঁতৰাব পাৰি।

৩) বৃহৎ সংখ্যাত পশুধন পালন কৰা পৰিয়ালবিলাকৰ সা-সুবিধা ই ডি চিয়ে প্ৰত্যাহাৰ কৰিব পাৰে।

৪) বন বিভাগৰ দ্বাৰা গোশালা স্থাপনৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগিব।

৫) অধিক হাৰত দুগ্ধ উৎপাদন সম্পন্ন গাই পালনেৰে ই ডি চিয়ে দুগ্ধ উন্নয়নৰ কাৰ্যসূচী গ্ৰহণ কৰিব লাগিব।

৬) পৰৱৰ্তী পাঁচ বছৰৰ ভিতৰত ই ডি চিয়ে পশুচাৰণ সম্পূৰ্ণভাৱে বন্ধ কৰিবলৈ সচেতন পৰিকল্পনা গ্ৰহণ কৰিব লাগিব।

৭) সকলো পশুধনৰ টীকাকৰণ কৰিব লাগিব আৰু ই ডি চিয়ে এই বিষয়ে চোৱাচিতা কৰিব লাগিব। টীকাকৰণ নোহোৱা কোনো পশুধনক চৰিবলৈ দিয়া নহ'ব।

৮) তথ্য আৰু যোগাযোগ প্ৰযুক্তিৰ (আই চি টি) জৰিয়তে চৰণীয়া পথাৰৰ ধৰণ অধ্যয়ন কৰি নিৰাময়মূলক ব্যৱস্থাৰ পৰামৰ্শ আগবঢ়াব লাগিব।

পৰিৱেশ-পৰ্যটন পৰিকল্পনা

পবিতৰা বন্যপ্ৰাণী অভয়াৰণ্য হৈছে বিশ্বৰ প্ৰসিদ্ধ পৰিৱেশ পৰ্যটন স্থল। জৈৱ বৈচিত্ৰ্যৰে চহকী এই উদ্যান দেশীয় আৰু বিদেশী পৰ্যটকসকলৰ ভ্ৰমণৰ অত্যন্ত প্ৰিয় ঠাই আৰু তেওঁলোকে ৰাজ্যখনৰ এই ঠাই পৰ্যটনৰ বাবে অগ্ৰাধিকাৰ দিয়ে। পৰিৱেশ পৰ্যটনৰ বাবে নিম্নোক্ত পৰামৰ্শসমূহ আগবঢ়োৱা হৈছে ঃ

১। পবিতৰা বন্যপ্ৰাণী অভয়াৰণ্যত শিক্ষামূলক বন্যপ্ৰাণী পৰ্যটনৰ বিপুল সম্ভাৱনীয়তা আছে। বন বিভাগে সক্ৰিয়ভাৱে ইয়াৰ গুৰুত্ব দিব লাগিব।

২। ই ডি চি সদস্যসকলৰ ঘৰত পৰ্যটক থকাৰ ব্যৱস্থা কৰাৰ বাবে এতিয়াৰে পৰা পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰা উচিত।

৩। গাঁওখনৰ সম্প্ৰদায়সমূহৰ ঘৰত পৰ্যটক থকাৰ ব্যৱস্থা কৰাৰ বাবে বিভাগে পুঁজি যোগান ধৰিব লাগে।

৪। বন বিভাগ আৰু স্থানীয় ৰাইজৰ সহায়ত কিছুসংখ্যক পৰিৱেশ-পৰ্যটন স্থল বিকশিত কৰিব লাগে।

৫। এই পৰিৱেশ-পৰ্যটন পথসমূহ বন বিভাগে প্ৰচাৰ কৰা উচিত।

৬। পৰ্যটন আৰু বিদেশী ভাষাত স্থানীয় পৰ্যটক সহায়ক (টুৰিষ্ট গাইড)ক প্ৰশিক্ষণ দিয়া উচিত।

৭। বাণিজ্যিক পৰ্যটন বন্ধ কৰিব লাগে।

১০। কৌশল ৰূপায়ণ, সময়-কাল আৰু বাজেট

১০.১.১ ভূমিকা আৰু দায়বদ্ধতা মেট্ৰিক্স

তিনিখন উপ-পৰিকল্পনা, যেনে জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনা, গাঁও উন্নয়ন পৰিকল্পনা আৰু বন উন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ বাবে এটা ভূমিকা আৰু দায়বদ্ধতাৰ মেট্ৰিক্স প্ৰস্তুত কৰা হৈছে। প্ৰতিটো উপ-পৰিকল্পনাৰ মেট্ৰিক্স পৃথক পৃথকভাৱে তলত দিয়া হ'ল ঃ

জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনা

পক্ষসমূহ	পৰিকল্পনা	মানৱ সম্পদ	প্ৰশিক্ষণ	ধনৰ যোগান	উৎপাদন আৰু মূল্য সংযোজন	বিপণন	এম এণ্ড ই
ই ডি চি	✓	✓			✓	✓	
এন জি অ'	✓	✓			✓	✓	
দক্ষতা প্ৰদান সংস্থা	✓	✓			✓		
বন বিভাগ	✓	✓		✓		✓	✓
সংশ্লিষ্ট বিভাগ	✓	✓		✓			✓

গাঁও উন্নয়ন পৰিকল্পনা

পক্ষসমূহ	ই ডি চি	বন বিভাগ	সংশ্লিষ্ট বিভাগ	এন জি অ'	প্ৰশিক্ষণ প্ৰতিষ্ঠান	ভাৰত চৰকাৰ/কৰ্প'ৰেট
সৌৰশক্তি		✓	✓			✓
সৌৰ/হাইব্ৰীড ষ্ট্ৰিট লাইট		✓	✓			✓
সিঞ্চন জলসিঞ্চন		✓	✓		✓	
ৰন্ধন গেছ		✓			✓	✓
শক্তিচালিত পাম্প		✓	✓			✓
প্ৰশিক্ষণ কেন্দ্ৰ		✓			✓	✓
ৰাজহুৱা সভাগৃহ আৰু ই ডি চি কাৰ্যালয়		✓				
পথ		✓	✓			
ৱাটছান (WATSAN)		✓	✓			✓
বিদ্যালয়		✓				
স্বাস্থ্য আন্তঃগাঁথনি		✓	✓		✓	✓
টেণ্ট হাউছ আৰু সৰঞ্জাম		✓	✓		✓	✓
জৈৱ কৃষি/পচনসাৰ		✓	✓		✓	✓

বন উন্নয়ন পৰিকল্পা

পক্ষসমূহ	ই ডি চি	বন বিভাগ	সংশ্লিষ্ট বিভাগ	এন জি অ'	প্ৰশিক্ষণ প্ৰতিষ্ঠান	জিলা প্ৰশাসন
বন সংৰক্ষণ		✓				✓
বন্যপ্ৰাণী সংৰক্ষণ		✓	✓		✓	
বাসস্থান উন্নয়ন		✓	✓		✓	
নাৰ্ছাৰী উন্নয়ন		✓			✓	
জলাশয় সংৰক্ষণ		✓				✓
মানুহ-বন্যপ্ৰাণী সংঘাত		✓				
চৰণীয়া পথাৰ নিয়ন্ত্ৰণ		✓	✓			
পৰিৱেশ-পৰ্যটন		✓	✓			

১০.২ বিত্ত আৰু বাজেট

তিনিখন উপ-পৰিকল্পনা মূলতঃ জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনা, গাঁও উন্নয়ন পৰিকল্পনা আৰু বন উন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ বাৰ্ষিক প্ৰয়োজনৰ ভিত্তিত ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাৰ বাবে বাজেট প্ৰস্তুত কৰা হয়। ইয়াৰ এখন তালিকা তলত দিয়া হ'ল।

ক্ৰমি নং	পৰিকল্পনা	পৰিমাণ (টকাত)	মন্তব্য
১	জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনা		
২	গাঁও উন্নয়ন পৰিকল্পনা		
৩	বন উন্নয়ন পৰিকল্পনা		
	মুঠ		

জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনা

ক্ৰমিক নং	কামৰ ভাগ	পৰিমাণ (টকাত)	মন্তব্য
১	দক্ষতা বিকাশ আৰু প্ৰশিক্ষণ		
২	দুগ্ধ উৎপাদন		
৩	হাঁহ/কুকুৰা/মীন পালন		
৪	কম্পিউটাৰ		
৫	ব্যৱসায়-বাণিজ্য		
৬	হস্তশিল্প		
৭	সা-সৰঞ্জাম		
৮	মূল্য সংযোজন আৰু প্ৰমাণ-পত্ৰ		
৯	পেকেজিং আৰু বিপণন		

১০	প্ৰশিক্ষণমূলক ভ্ৰমণ		
১১	আত্মসহায়ক গোট/যুটীয়া দায়বদ্ধ গোট/ক্লাষ্টাৰ গঠন আৰু ঋণ		
	মুঠ		

বাৰ্ষিক গাঁও উন্নয়ন পৰিকল্পনা

ক্ৰমিক নং	কামৰ ভাগ	পৰিমাণ (টকাত)	মন্তব্য
১	সৌৰশক্তি		
২	সৌৰ/হাইব্ৰিড ষ্ট্ৰিট লাইট		
৩	সিঞ্চন জলসিঞ্চন		
৪	ৰন্ধন গেছ		
৫	শক্তিচালিত পাম্প		
৬	প্ৰশিক্ষণ কেন্দ্ৰ		
৭	ৰাজহুৱা সভাগৃহ আৰু ই ডি চিৰ কাৰ্যালয়		
৮	পথ		
৯	ৱাটছান (WATSAN)		
১০	বিদ্যালয়		
১১	স্বাস্থ্য আন্তঃগাঁথনি		
১২	জৈৱিক কৃষি / পচন সাৰ		
১৩	টেণ্ট হাউছ / সা-সৰঞ্জাম		
	মুঠ		

বাৰ্ষিক বন উন্নয়ন পৰিকল্পনা

ক্ৰমিক নং	কামৰ ভাগ	পৰিমাণ	মন্তব্য
১	নাৰ্ছৰী		
২	কাঠখৰিৰ বাবে গছ ৰোপণ		
৩	জলাশয় নিষ্কাশন		
৪	উপদ্ৰৱৰোধী বাহিনী		
৫	শস্য বীমা		
৬	জীৱন বীমা		
৭	পোহনীয়া জন্তু বীমা		
	মুঠ		

১০.৩ কৰ্ম আঁচনি আৰু ৰণকৌশল ঃ

ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাৰ লক্ষ্যত উপনীত হোৱাৰ বাবে তিনিওটা উপ-পৰিকল্পনা মূলতঃ গাঁও উন্নয়ন পৰিকল্পনা, বন উন্নয়ন পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ কিছুমান হ্ৰস্বকালীন আৰু দীৰ্ঘকালীন কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনা কৌশল থাকিব লাগিব। হ্ৰস্বকালীন কৌশল ০-৫ বছৰৰ বাবে আৰু দীৰ্ঘকালীন কৌশল ৫-১০ বছৰৰ বাবে গ্ৰহণ কৰিব লাগে।

জীৱিকা উন্নয়ন কৰ্মপৰিকল্পনা ঃ

জীৱিকা কৰ্মপৰিকল্পনা তিনিটা ভাগত ভগাব পাৰি— দক্ষতা, উৎপাদন আৰু বিপণন-মূল্য সংযোজন। ৰাইজৰ বাবে প্ৰথমে অতিশয় দৰকাৰী দক্ষতা। দক্ষতাৰ প্ৰয়োজন মূল পৰ্যায় আৰু অগ্ৰগতি পৰ্যায় হিচাপে চাব পাৰি। এবাৰ বাণিজ্য আৰু দক্ষতাৰ প্ৰয়োজন পূৰণ হোৱাৰ পাছত পুৰুষ-মহিলাসকলোৰে বাবে পৰ্যায়ক্ৰমে মূল দক্ষতা এবছৰৰ ভিতৰত প্ৰদান কৰিব লাগে। এই সময়ছোৱাত কিছু প্ৰশিক্ষাৰ্থীয়ে উৎপাদন আৰম্ভ কৰিব পাৰে। গুণগত মান আৰু মূল্যৰ ক্ষেত্ৰত উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ বজাৰযোগ্য মূল্যায়ন আৰু ব্ৰেণ্ড সৃষ্টি কৰিবৰ বাবে উৎপাদিত সামগ্ৰীসমূহ উপলব্ধ বজাৰলৈ নিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে।

গাঁও উন্নয়ন কৰ্মপৰিকল্পনা ঃ

গাঁও উন্নয়ন কৰ্মপৰিকল্পনাক হ্ৰস্বকালীন আৰু দীৰ্ঘকালীন হিচাপে ভগাব পাৰি। হ্ৰস্বকালীন কৰ্মপৰিকল্পনাত সৌৰ বিদ্যুৎ, এল পি জি সংযোগ, ৰাজহুৱা সভাঘৰ আৰু প্ৰশিক্ষণ কেন্দ্ৰ নিৰ্মাণ আদিক সামৰি লোৱাৰ লগতে অনাময় ব্যৱস্থাৰ প্ৰয়োজনবোৰ পূৰণ কৰিব লাগিব। দীৰ্ঘম্যাদী পৰিকল্পনাত বিদ্যালয় গৃহ নিৰ্মাণ, স্বাস্থ্য ব্যৱস্থা আদিক সামৰি ল'ব লাগিব। কৃষি উৎপাদন বৃদ্ধিৰ বাবে জলসিঞ্চনৰ স্প্ৰিংকালৰ, পাৱাৰ পাম্প আদি সহ উন্নত যন্ত্ৰপাতি আৰু সা-সঁজুলি প্ৰদান কৰিব লাগিব।

বন উন্নয়ন কৰ্মপৰিকল্পনা ঃ

বন উন্নয়ন কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনা হ্ৰস্বকালীন পৰিকল্পনা আৰু দীৰ্ঘকালীন পৰিকল্পনাৰে গঠিত। হ্ৰস্বকালীন পৰিকল্পনাৰ ভিতৰত বন সুৰক্ষা স্কোৱাডৰ গঠন আৰু সুৰক্ষা, নাৰ্ছাৰী উন্নয়ন, জলাশয়ৰ পৰা বালি আঁতৰ কৰা, বন্যপ্ৰাণীৰ উপদ্ৰৱ প্ৰতিৰোধী স্কোৱাড, টঙীঘৰ নিৰ্মাণ আৰু খৰিৰ বাবে গছ ৰোপণ আদি অন্তৰ্ভুক্ত। দীৰ্ঘকালীন পৰিকল্পনাৰ ভিতৰত বৃক্ষৰোপণ, শস্যৰ উন্নতি আৰু বাসস্থান উন্নতি সামৰি লোৱা হৈছে।

১০.৪ প্ৰতিষ্ঠান নিৰ্মাণ, নেটৱৰ্কিং আৰু অংশীদাৰিত্ব

পৰিৱেশ-উন্নয়ন সমিতি (ই ডি চি) ঃ আন্তঃগাঁথনিৰ সম্পদ সৃষ্টি আৰু গাঁও আৰু বনভূমি উন্নয়নৰ কাৰণে সমল কেন্দ্ৰ হিচাপে ই ডি চিক গঢ়ি তুলিব লাগিব। প্ৰস্তাৱিত ই ডি চি কাৰ্যালয়ত ৰাজহুৱা সভাগৃহৰ লগতে আধুনিক সা-সুবিধা যেনে কম্পিউটাৰ, টিভি, জেনেৰেটৰ আদি থাকিব লাগিব। কম্পিউটাৰ ব্যৱহাৰ, তথ্য/হিচাপ ৰখা আৰু আপডেট কৰা আদি কামৰ বাবে প্ৰশিক্ষণ কাৰ্যসূচীৰ জৰিয়তে ই ডি চি সদস্যসকলৰ দক্ষতা বৃদ্ধি কৰিব লাগে। ই ডি চি কাৰ্যালয়টো সমল কেন্দ্ৰ আৰু প্ৰশিক্ষণ কেন্দ্ৰলৈ উন্নত কৰিব লাগে। ই ডি চিৰ সদস্যসকলৰ নেটৱৰ্কিং দক্ষতা উন্নত কৰা আৰু চৰকাৰী আঁচনি সন্দৰ্ভত সজাগতা গঢ়াৰ ব্যৱস্থা কৰাৰ লগতে অংশীদাৰিত্বৰ বিষয়ে তথ্য প্ৰদান কৰিব লাগে।

পৰিশিষ্ট তালিকা

পৰিশিষ্ট নম্বৰ	শিৰোনাম
I (ক)	ভাৰতত ই ডি চি-ৰ অৱস্থানৰ মানচিত্ৰত
I (খ)	ঔগুৰি ই ডি চি-ৰ অৱস্থান মানচিত্ৰ
II	ই ডি চি-ৰ প্ৰৱেশ পথৰ মানচিত্ৰ
III (ক)	ই ডি চি-ৰ পঞ্জীকৰণ প্ৰমাণ-পত্ৰ
III (খ)	চুক্তি/সিদ্ধান্ত-ৰ প্ৰতিলিপি
IV	ঔগুৰি ই ডি চি-ৰ কাৰ্যকৰী সদস্যসকল
V	ঔগুৰি ই ডি চি-ৰ কাৰ্যকৰী সদস্যসকলৰ সমূহীয়া আলোকচিত্ৰ
VI	পি আৰ এ আৰু এফ জি ডিৰ সময়ত উপস্থিত থকা সদস্যৰ তালিকা (স্বাক্ষৰিত তালিকা)
VII (ক)	ঔগুৰি ই ডি চি-ৰ সম্প্ৰদায়ৰ মানচিত্ৰ
VII (খ)	ঔগুৰি ই ডি চি-ৰ সম্পদৰ মানচিত্ৰ
VII (গ)	ঔগুৰি ই ডি চি-ৰ বাধা-বিপদৰ মানচিত্ৰ
VII (ঘ)	ভেন ডায়েগ্ৰাম
VIII	প্ৰাৰম্ভিক কাৰ্যকলাপ
IX (ক)	ঔগুৰি ই ডি চি-ৰ প্ৰশিক্ষণৰ তালিকা (প্ৰস্তাৱিত)
X	আলোকচিত্ৰ
XI	জি পি এছ সমন্বয়

পৰিশিষ্ট - I (ক)

ভাৰতত ই ডি চি-ৰ অৱস্থানৰ মানচিত্ৰ

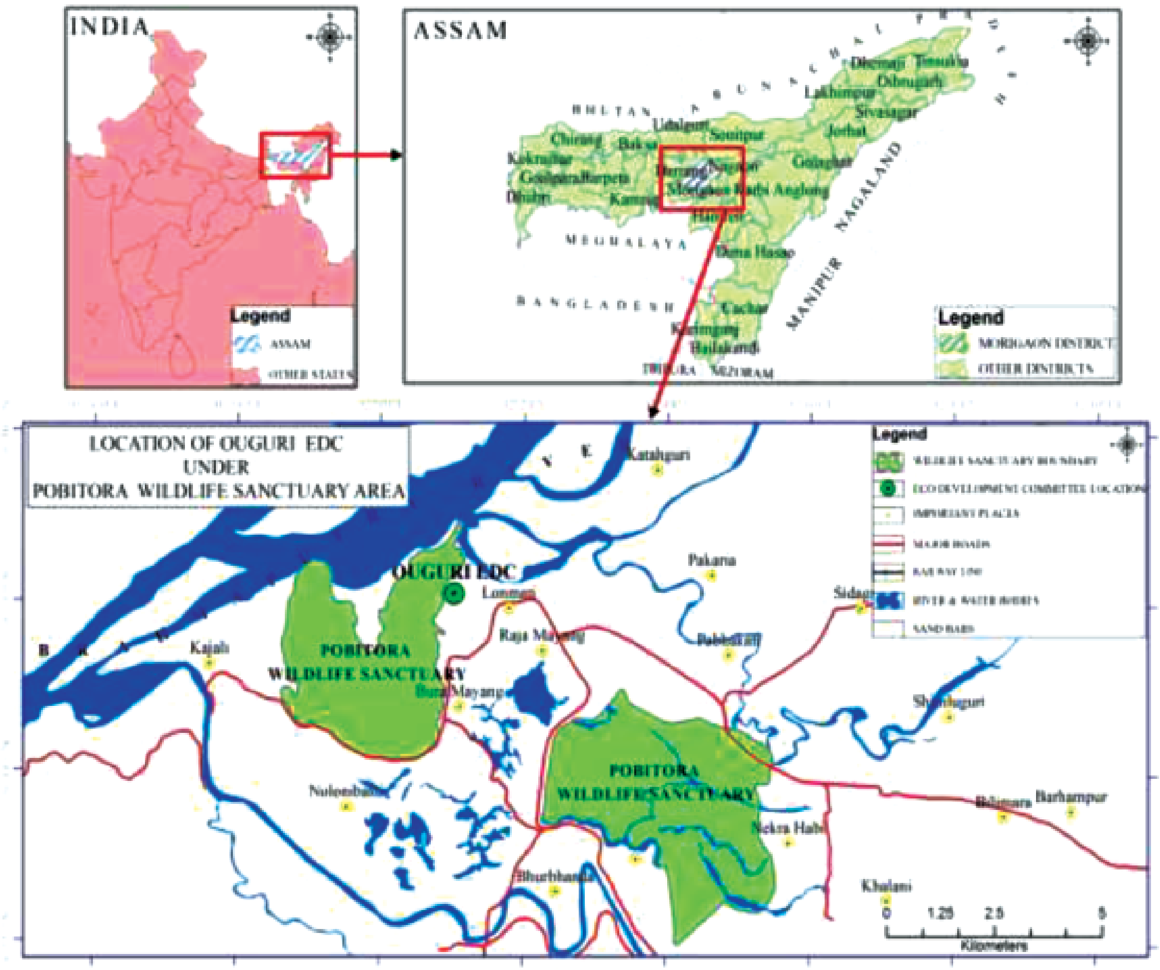

পৰিশিষ্ট - I (খ)

ঔগুৰি ই ডি চি-ৰ অৱস্থান মানচিত্ৰ

LOCATION MAP OF OUGURI EDC
UNDER POBITORA WILDLIFE SANCTUARY AREA

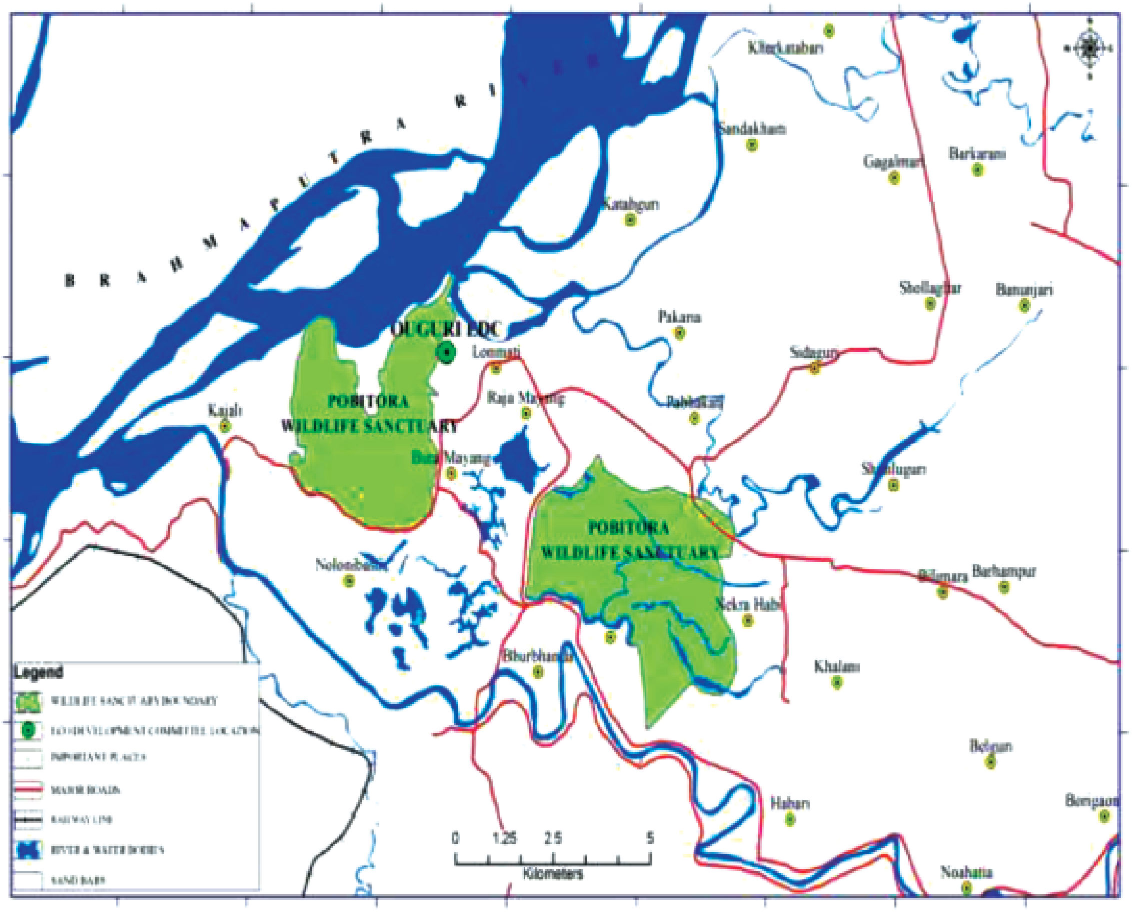

পৰিশিষ্ট - II

ইডি চি-ৰ প্ৰৱেশ পথৰ মানচিত্ৰ

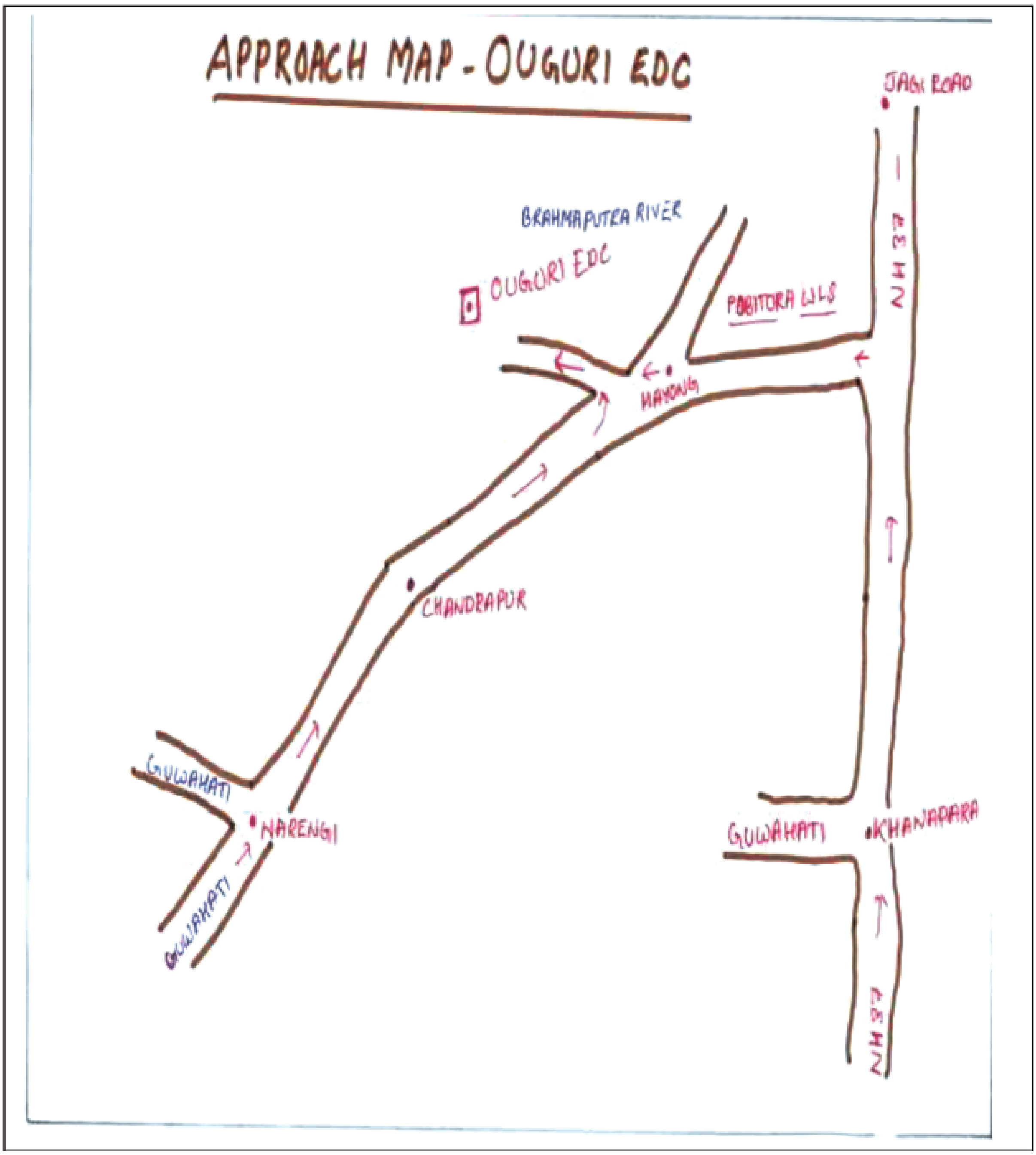

পৰিশিষ্ট - III (ক)

ই ডি চি-ৰ পঞ্জীকৰণ প্ৰমাণ-পত্ৰ

GOVERNMENT OF ASSAM

ENVIRONMENT AND FOREST DEPARTMENT

OFFICE OF THE DIRECTOR

KAZIRANGA TIGER RESERVE

BOKAKHAT,ASSAM

CERTIFICATE OF REGISTRATION OF ECO DEVELOPMENT COMMITTEE

Registration No. KNP/FG.761/EDC/RC/GWL/2016-17/01, Date.03/10/2016

OUGURI Eco-Development Committee of Guwahati Wildlife Division under **POBITORA WILDLIFE SANCTUARY** is hereby registered under the provisions of rule 7(vii) of Assam Joint (People's Participation) Forestry Management Rules, 1998.

The Registration of the Eco-Development Committee has been done to encourage people for conservation & protection of Forests & Wildlife and implementation of developmental works in the fringe villages situated around Pobitora Wildlife Sanctuary.

(Dr.Satyendra Singh,IFS)

Director,
Kaziranga National Park
Bokakhat:785612:Assam

পৰিশিষ্ট - III (খ)

চুক্তি/সিদ্ধান্ত-ৰ প্ৰতিলিপি

GOVT. OF ASSAM
OFFICE OF THE RANGE OFFICER::: POBITORA WILDLIFE RANGE,
MAYONG,MORIGAON

Memo No.P/50/2017/145 Dated Mayong the 7th May/2017

From- *Ashok Kr. Das, AFS*
Forest Range Officer
Pobitora Wildlife Range
Mayong, Morigaon

To,

The Executive Director
Rashtriya Gramin Vikas Nidhi
Padma Lakhi Complex
2nd Floor, Opp. 8th Bye Lane
Rajgarh Road, Guwahati- 781003

Sub : Regarding MoU for The EDC under Pobitora Wildlife Sanctuary.

Respected Sir/ Madam,

With reference to the above it is to inform you that no MoU have been signed yet for the Kholabhuya, Owguri and Hatigarh EDC.

This is for favour of your kind information and necessary action.

Yours faithfully,

(Ashok Kr. Das,AFS)

Forest Range Officer
Pobitora Wildlife Range
Mayong, Morigaon

পৰিশিষ্ট - IV

ঔগুৰি ই ডি চি-ৰ কাৰ্যকৰী সদস্যসকল

Ouguri Eco-Development Committee Estd 2013 Dak Rajamayang Morigaon

OUGURI ECO DEVELOPMENT COMMMITTE MEMBERS LIST

STENDING FROM LEFT SIDE

SL NO	NAME	AGE	ADRESS & GURDIAN NAME	EDUCATION	DESIGNATION	PHONE NO
						9859135805
1	JUNU SAIKIA	35	W/O PRANAB SAIKIA	CLASS-10	M	
			VILL-OUGURI			
			P.O-RAJAMAYANG			
			P.S-MAYONG			
			DIST:MORIGAON			
2	RINA BORA	42	W/O RAGHU BORAH	CLASS-10	M	
3	KALPANA BORA	40	W/O THAGIRAM BORA	CLASS-4	M	
4	KRISHNA SAIKIA	35	W/O SHIBA SAIKIA	CLASS-10	M	9859483506
5	LAKHI SAIKIA	27	S/O LT NIRANJAN SAIKIA	CLASS-10	M	8752835622
6	MRIDUL SAIKIA	23	S/O DHARMESHWAR SAIKIA	BA	M	8752814092
7	NIPUL SAIKIA	27	S/O LT MATILAL SAIKIA	CLASS-10	M	9132029350
8	NAYAN MONI BORA	23	S/O KAMESWAR BORA	HSLC	M	8752813524
9	BINAY SAIKIA	23	S/O PRANAB SAIKIA	BA	M	8751883162

SEATING FROM LEFT SIDE

10	JYOTIPRAVA SAIKIA	37	W/O NIRMAL SAIKIA	BA	M	9613036502
11	BULU BORA MEDHI	30	W/O PROMOD BORA	HSLC	T	9859135805
12	JYOTI PRASAD BORA	24	S/O LT BUBUL BORA	HS	P	9613955664
13	BABUL BORA	55	S/O SUNARAM BORA	CLASS-6	WM	8751818060
14	JAYANTA SAIKIA	24	S/O CHANDRA KT SAIKIA	BA	M	
15	BIKASH SAIKIA	26	S/O LT TAJURAM SAIKIA	CLASS-10	M	
16	ASHOK KUMAR DAS	50	S/O LT HARENDRA DAS	BA	S	9435141158

Sri Jyoti prasad Bora -
President /Secretary
Ouguri Eco- Development Committee
Date 05/04/017

President /Secretary
Ouguri Eco- Development Committee
Date

পৰিশিষ্ট - V

ঔগুৰি ই ডি চি-ৰ কাৰ্যকৰী সদস্যসকলৰ সমূহীয়া আলোকচিত্ৰ

Sitting left handed side: 1. Jyotiprova Saikia(member) 2. Bulu Bora Medhi(T)3.Jyoti Prasad Bora(President)4.Babul Bora(WM)5.Jayanta Saikia(Member)6.Bikash Saikia(Member)7.Ashok Kumar Das(secretary) .

Standing members: 1. Junu Saikia 2. Rina Bora 3. Kalpana Bora. 4. Krishna Saikia. 5. Lakhi Saikia. 6. Mridul Saikia. 7. Nipul Saikia. 8. Nayan Moni Bora. 9. Binay Saikia

পৰিশিষ্ট - VI

পি আৰ এ আৰু এফ জি ডিৰ সময়ত উপস্থিত থকা সদস্যৰ তালিকা (স্বাক্ষৰিত তালিকা)

FGD Onguri
Dt -> 08-03-2017

SL NO	NAME	Adress	Phone NO
1	Mrs Babu Medhi Bara	Onguri	9859135805
2	Jonali Saikia		
3	শ্ৰী [illegible] শইকীয়া		
4	শ্ৰী [illegible] শইকীয়া		
5	শ্ৰী [illegible]		
6	শ্ৰী বেলীমা [illegible]		
7	শ্ৰী [illegible] শইকীয়া		9613161194
8	শ্ৰী [illegible] শইকীয়া		
9	শ্ৰী [illegible] শইকীয়া		9854384822
10	শ্ৰী [illegible] বৰা		9577634459
~~11~~	~~শ্ৰী [illegible]~~		~~9859648018~~
12	শ্ৰী [illegible] শইকীয়া		9859648018
13	শ্ৰী [illegible] শইকীয়া		
14	Miss Tarulata Saikia		
15	শ্ৰী [illegible]		
16	শ্ৰী [illegible]		
17	শ্ৰী [illegible]		
18	শ্ৰী [illegible]		
19	শ্ৰী [illegible]		
২০	শ্ৰী [illegible]		
21)	শ্ৰী [illegible] শইকীয়া		
22)	শ্ৰী [illegible] শইকীয়া		
২৩।	শ্ৰী [illegible]		95775655৮/
২৪।	শ্ৰী [illegible] শইকীয়া		
২৫।	শ্ৰী [illegible] শইকীয়া		
২৬	শ্ৰী বীণা বৰুৱা		
২৭	শ্ৰী [illegible]		
২৮	শ্ৰী [illegible] শইকীয়া		
২৯	Jyoti Prava Saikia		
৩০	শ্ৰী [illegible]		
৩১	শ্ৰী [illegible] বৰা		

ক্ৰমশঃ.....

Sl/No	Name/Sign	Adress/Designation	Phone No
৩২	শ্ৰী [illegible] শইকীয়া		
৩৩	শ্ৰী [illegible] বৰুৱা — [illegible]		
৩৪	" [illegible] বৰুৱা —		
35	Dipmoni [illegible]	RHRN	9508844[illegible]
36	Ashok [illegible] R.O. Pobitora[illegible]	Pobitora[illegible]	9435141158
37	Robiul Islam	RGVN	9854112744
38	Jyoti prasad Bora	E.D.C.	961398[illegible]
39	শ্ৰী [illegible]		
40	[illegible]	[illegible]	
41	Nayan moni Bora	E.D.C	8752813528
42	Binay Saikia	[illegible] (EDC)	87518[illegible]3162
43	[illegible] Saikia	[illegible]	8752814[illegible]
44	[illegible] Saikia	Cuguri, E.D.C	
45	[illegible] Saikia	Auguri	961303[illegible]
46	শ্ৰী [illegible] বৰুৱা	[illegible]	96130[illegible]
47	Ajoy [illegible] Saikia.	[illegible]	92547[illegible]
48	Sri [illegible] Chandra Saikia	[illegible]	98598[illegible]
49	Sri Ranjit Saikia	[illegible]	967362[illegible]
50	Krishna [illegible] Bora	[illegible]	985996[illegible]
51	[illegible]	"	
52	[illegible]	"	
53	শ্ৰী [illegible]	"	
54	শ্ৰী [illegible] শইকীয়া	"	
55	শ্ৰী [illegible]	"	9859324[illegible]
56	শ্ৰী [illegible] শইকীয়া	"	
57	শ্ৰী [illegible]	"	
58	[illegible] বৰুৱা	"	
59	শ্ৰী [illegible]	"	9706620755
60	[illegible] শইকীয়া	"	
61	[illegible] বৰুৱা ।	"	
62	শ্ৰী [illegible] শইকীয়া	"	
63	শ্ৰী [illegible] বৰুৱা	"	
64	শ্ৰী [illegible] বৰুৱা	"	
65	শ্ৰী [illegible] বৰুৱা	"	

ক্ৰমশঃ.....

Sl. No	Name/Sign	Address / Designation	Ph-No.
66	Pranab Saikia	Ouguri	9613664127
67	Bijay Saikia	Ouguri	9577260517
68	[illegible]		
69	[illegible]		9613642917
70	[illegible]		8752814035
71	Sri Jinti Moni Bora.		
72	[illegible]		
73	Narayan Saikia	Ouguri	9854761443
74	[illegible] Saikia.	Ouguri	9613252985.
75	[illegible]	[illegible]	98599-44052
76	[illegible]		8724861761
77	Adit Ranjan Dutta	RGVN	9678668769
78	Mustafa [illegible] Ahmed	RGVN	8753075677
79	Jyoti Bikash Chakraborty	RGVN	9854090690
80	Rupaj Borah	Gratia Technology Pvt Ltd.	8486638169 .
81	Dikanfelia Borthakur	RGVN	[signature]
82	Sarpeeta Borah	RGVN	[signature]
83	[illegible] Baruah	RGVN	
84	Sudip Gogoi	Gratia technology pvt ltd.	8486241048
85	Ankita Baruah	RGVN	
86	Ankita Haker	RGVN	9859252726
87	Mary Sarma	RGVN	

ক্ৰমশঃ.....

10/3/17

PRA At Ouguri

Sl. No	Name	Guardian Name	Address/ Phone	Signature
1)	Krishnakt Bora	Ouguri	9859969544	
2)				
2'	Pranab Saikia	Ouguri	P.H 9613664127	
3)	[illegible]	[illegible]	9613078976	
4	[illegible]	[illegible]	9613252935.	
5	Sri Bijay Saikia	Ouguri	9577260517	
6	Sri Ram Chandra Saikia	11	9859898416	
7	[illegible]	[illegible]		
8	Rushal Saikia	Ouguri E.D.C	9678610170	
9	Ajoy Prasad Saikia	Ouguri	9854784943	
10	Jyoti prasad Bora.	Ouguri	9613955664	
11	Ashok kr. Das	R.O. Pobitora	9435161158	
12	Mrs Bula Medhi Bora	c/o Pramud Bora	9859135805	
13	[illegible]	[illegible]		
14	Mrs — Santi Deka	— Siba Pr. Deka.	9854879813.	
15	— [illegible]	[illegible] —	9577848923	
16	[illegible]			
17	Ankita Barua	RGVN		
18.	Ankita Nakati	RGVN		
11.	Mustafa Sachin	RGVN		

পৰিশিষ্ট - VII (ক)

ঔগুৰি ই ডি চি-ৰ সম্প্ৰদায়ৰ মানচিত্ৰ

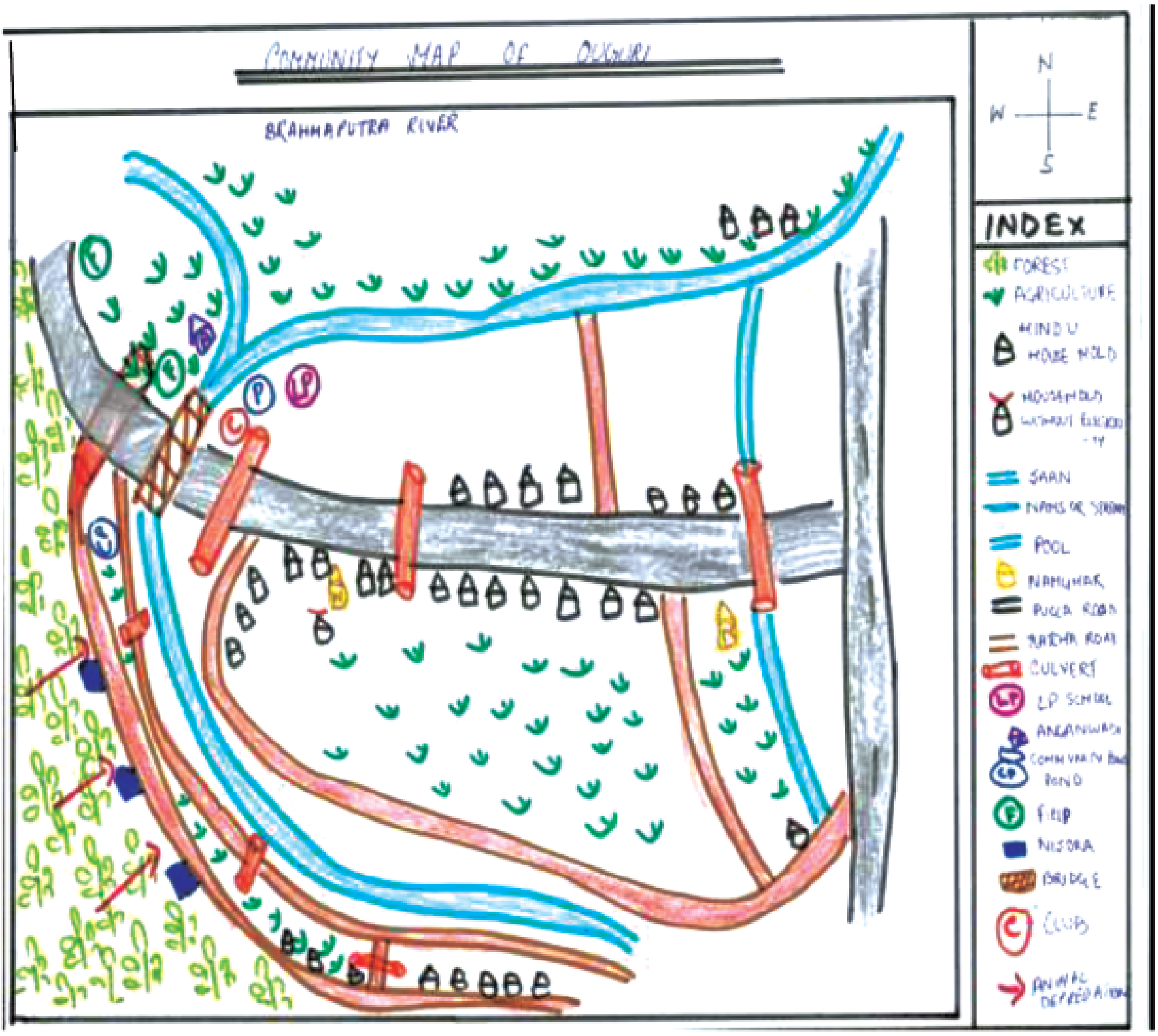

ক্ৰমিক নং	অংশগ্ৰহণকাৰীৰ নাম	ঠিকনা	মোবাইল নম্বৰ
১	কৃষ্ণকান্ত বৰা	ঔগুড়ি	৯৮৫৯৯৬৪৫৪৪
২	প্ৰণৱ শইকীয়া	ঔগুড়ি	৯৬১৩৬৬৪১২৭
৩	বিদ্যা শইকীয়া	ঔগুড়ি	৯৬১৩২৫২৯২৫
৪	বিজয় শইকীয়া	ঔগুড়ি	৯৫৭৭২৬০৫১৭

** **টোকা ঃ** পি আৰ এ মানচিত্ৰায়নৰ সময়ত অংশগ্ৰহণ কৰাসকলৰ বিতং তালিকা পৰিশিষ্ট-**VI**ত দিয়া হৈছে।

পৰিশিষ্ট - VII (খ)

ঔগুৰি ই ডি চি-ৰ সম্পদৰ মানচিত্ৰ

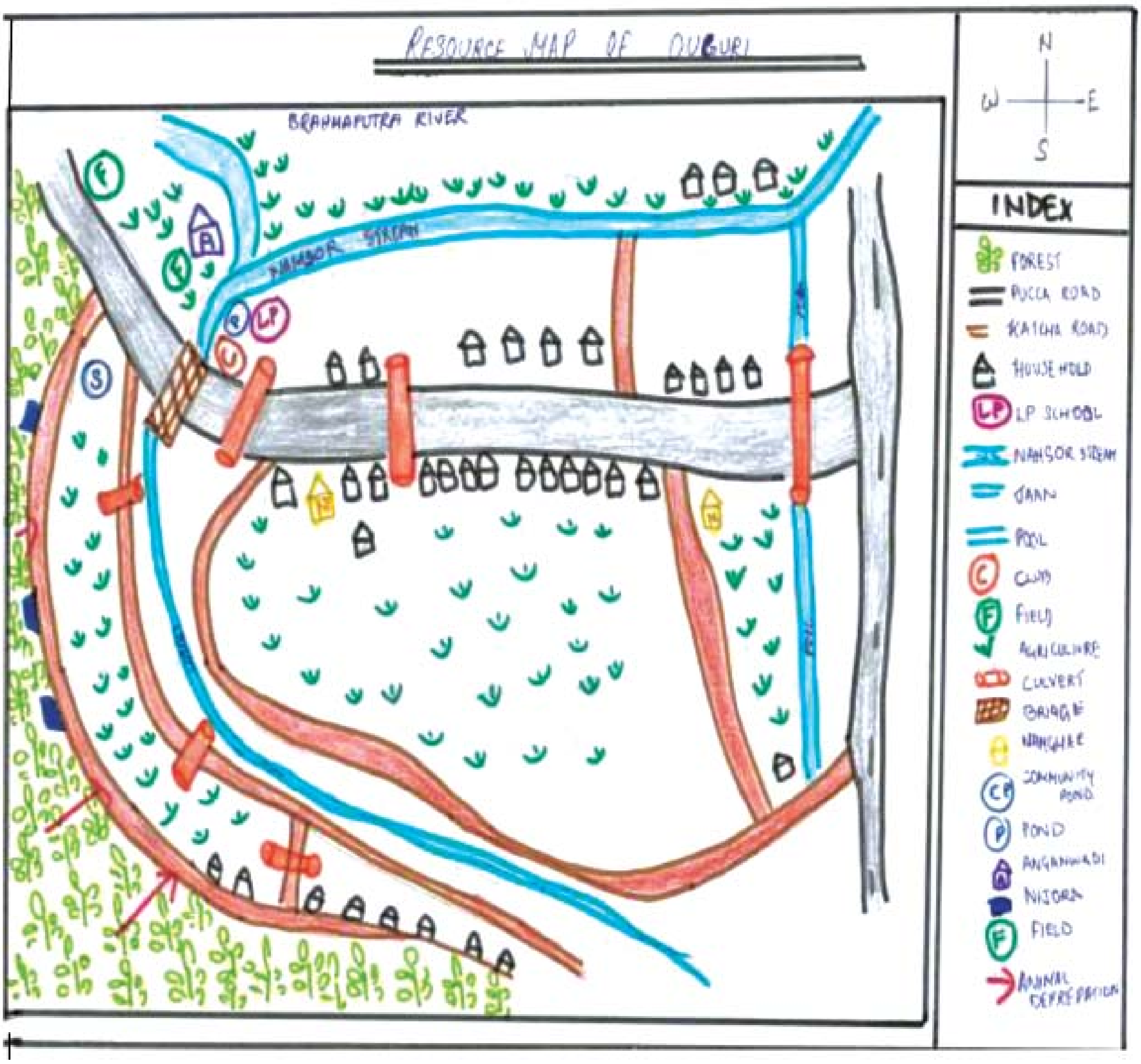

ক্ৰমিক নং	অংশগ্ৰহণকাৰীৰ নাম	ঠিকনা	মোবাইল নম্বৰ
১	কৃষ্ণকান্ত বৰা	ঔগুড়ি	৯৮৫৯৯৬৪৫৪৪
২	প্ৰণৱ শইকীয়া	ঔগুড়ি	৯৬১৩৬৬৪১২৭
৩	বিদ্যা শইকীয়া	ঔগুড়ি	৯৬১৩২৫২৯২৫
৪	বিজয় শইকীয়া	ঔগুড়ি	৯৫৭৭২৬০৫১৭

** **টোকা ঃ** পি আৰ এ মানচিত্ৰায়নৰ সময়ত অংশগ্ৰহণ কৰাসকলৰ বিতং তালিকা পৰিশিষ্ট-**VI**ত দিয়া হৈছে।

পৰিশিষ্ট - VII (গ)

ঔগুৰি ই ডি চি-ৰ বাধা-বিপদৰ মানচিত্ৰ

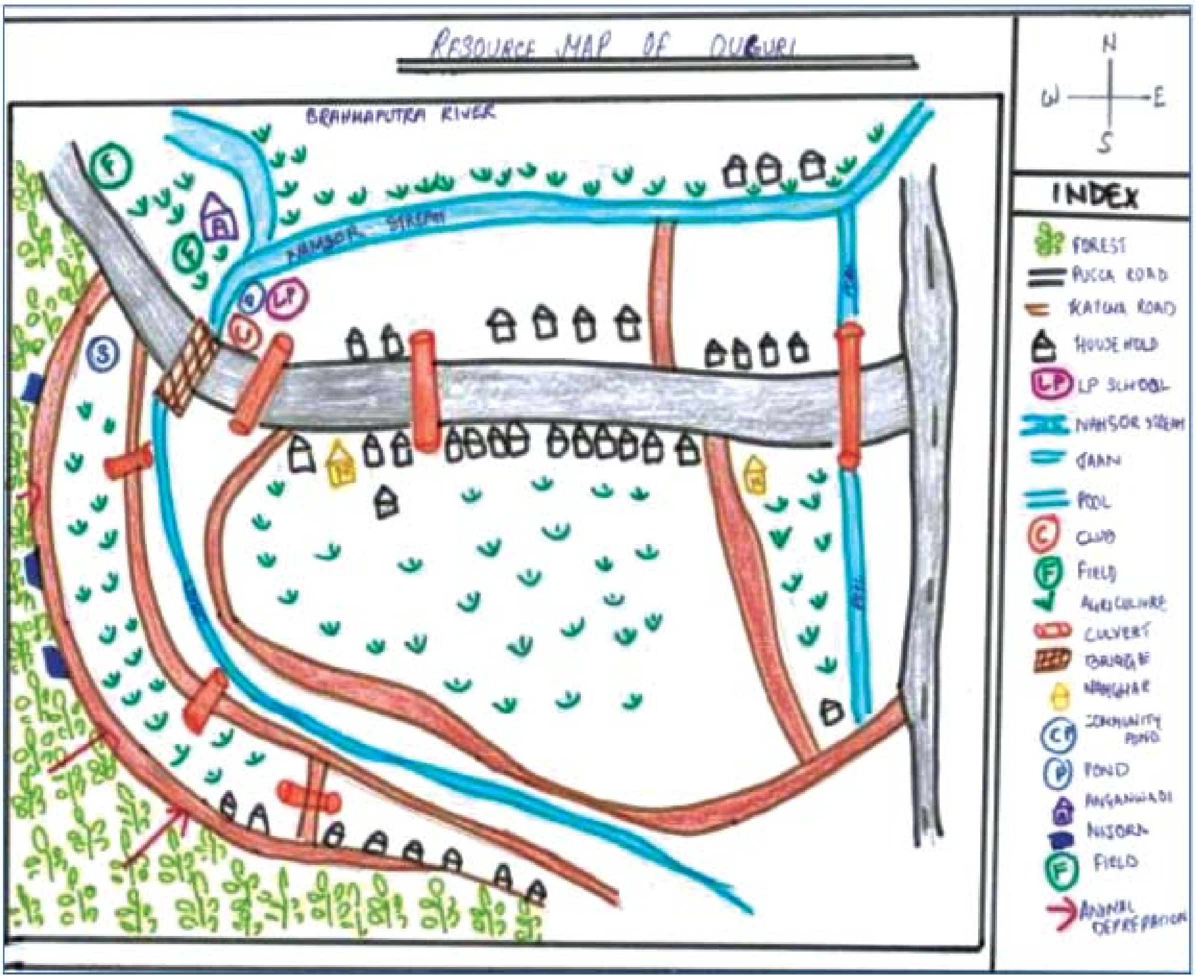

ক্ৰমিক নং	অংশগ্ৰহণকাৰীৰ নাম	ঠিকনা	মোবাইল নম্বৰ
১	কৃষ্ণকান্ত বৰা	ঔগুড়ি	৯৮৫৯৯৬৪৫৪৪
২	প্ৰণৱ শইকীয়া	ঔগুড়ি	৯৬১৩৬৬৪১২৭
৩	বিদ্যা শইকীয়া	ঔগুড়ি	৯৬১৩২৫২৯২৫
৪	বিজয় শইকীয়া	ঔগুড়ি	৯৫৭৭২৬০৫১৭

** **টোকা ঃ** পি আৰ এ মানচিত্ৰায়নৰ সময়ত অংশগ্ৰহণ কৰাসকলৰ বিতং তালিকা পৰিশিষ্ট-**VI**ত দিয়া হৈছে।

পৰিশিষ্ট - VII (ঘ)

ভেন ডায়েগ্ৰাম

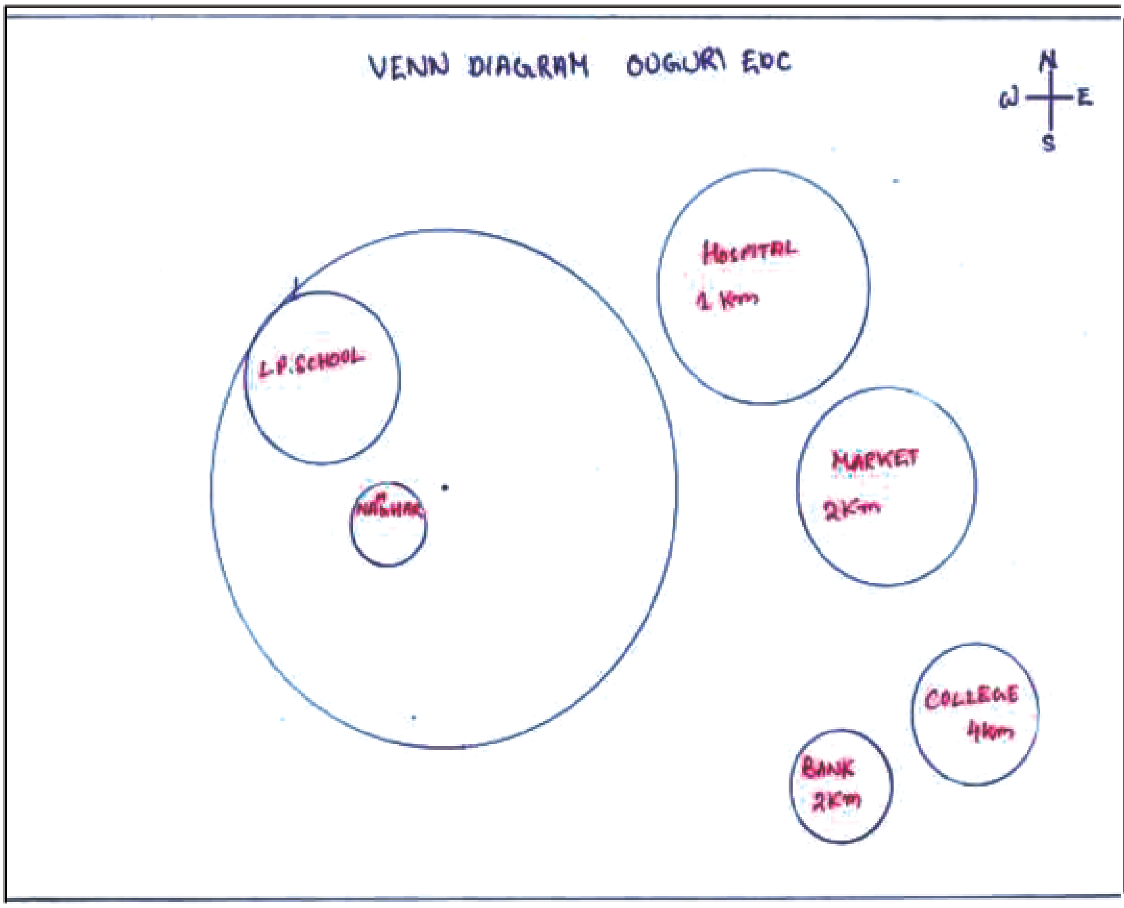

ক্ৰমিক নং	অংশগ্ৰহণকাৰীৰ নাম	ঠিকনা	মোবাইল নম্বৰ
১	কৃষ্ণকান্ত বৰা	ঔগুড়ি	৯৮৫৯৯৬৪৫৪৪
২	প্ৰণৱ শইকীয়া	ঔগুড়ি	৯৬১৩৬৬৪১২৭
৩	বিদ্যা শইকীয়া	ঔগুড়ি	৯৬১৩২৫২৯২৫
৪	বিজয় শইকীয়া	ঔগুড়ি	৯৫৭৭২৬০৫১৭

** **টোকা ঃ** পি আৰ এ মানচিত্ৰায়নৰ সময়ত অংশগ্ৰহণ কৰাসকলৰ বিতং তালিকা পৰিশিষ্ট-**VI**ত দিয়া হৈছে।

পৰিশিষ্ট - VIII

প্ৰাৰম্ভিক কাৰ্যকলাপ

POBITORA RANGE

Ouguri –EDC
EPA List

Rank	Name of Activities with Land Mark and land ownership	GPS Location	Details Size and Quantity	Budgeted and Amount
1	Community Hall, Training Hall Shed cum EDC office at community land 1 bighas near Ouguri LP School	N-26°16'15.9" E-92°00'53.5"	1. Community Hall ,Training Shed cum EDC Office Building, and stage(Manch) construction. 2. Office of furniture cum store room. 3. Toilet for male and female with drinking water facility	→ 17 Lakhs → 1 Lakhs → 1 Lakhs
			Sub Total Amount	19 Lakhs
2	Boys and girls toilet(Anganwadi) ICDS repairing Truinal	N-26°16'15.9" E-92°00'53.5"	1. Drum 2nos 2. Pipe 3. Filter 4. Motor 5. Tap 6. Others for ICDS repairing 7. Location- Ouguri LP School ICDS.	5000 /= 2.000 /= 2.000 /= 6.000 /= 3.000 /= 1.00000 /=
			Sub Total Amount	1.18.000 /=
3	Tent House with Sound System at Ouguri Youth Club and community land 1 Bigha	N-26°16'15.9" E-92°00'53.5"	1. Generator 1Nos 2. Sound set 1 Nos 3. Utensils 4. Tirpal – 5 NOS 5. Skin – 1500 M 6. Dining table 30Nos 7. Chair – 100 piz 8. Drum(1000ltr) 2 Nos.	90.000 /= 160000 /= 1.00000 /= 20.000 /= 10.000 /= 60.000 /= 40.000 /= 16.000 /=
			Sub Total Amount	466,000 /=
4	Tourist Cottage at Ouguri Youth Club and community land 1/2 Bigha		1. 10x10 Room 5 Nos. 2. Water facility 3. Urinal and Toilet 4. Furniture 5. Others	7 Lakhs 1 " 1 " 1 " 1 "
			Sub Total Amount	11 Lakhs

5	Firming		1. Jersey Dairy 4 Group 2. Piggery 4 " 3. Guttery 4 " 4. Fishery 4 " Quantity 1 Group 4 Persons	8 Lakhs 8 " 4 " 8 "
			Sub Total Amount	28 Lakhs

ক্ৰমশঃ....

6	Nursery Ouguri community land 1 bigha near PWD Malsahab Road.		1. Motor 1No 2. Tubal 1 No. 3. Bamboo 100 Pc 4. Tarpaulin 10 Pc 5. Electricity 6. Net & Fanciching 7. Earthen Tubs 8. Plants & poly House	- 10,000/- - 50,000/- - 10,000/- - 50,000/- - 15,000 - 1,50,000/- - 8,000/- - 1,50,000/-
			Sub Total Amount	440,000/-
7	Street Light at Ouguri village 1.5km area. (Hemchandra Thakuria House to Nripen Bora House)		1. Quantity 20 Nos. 2. Solar light 3. Others	- 400000/- - 1,00000/-
			Sub Total Amount	5,00000/-
8	Ring Well Ouguri village 1.5km area.		1. Quantity 8 Nos. 2. Ring (Earth filling and Floor) 3. Digging charge	- 8 Lakhs
			Sub Total Amount	8 Lakhs
9	Verities articles for youth club at Ouguri Uday Sangha land 1Bigha.	₹ N-26°16'15.9" ₹ E-92°00'59.5"	1. Almira 1Nos 2. Godrej 1No 3. Desk and Bench - 4 pcs 4. Chair - 4 pcs 5. Harmonium 1 No. 6. Tabla 1 Pair 7. Bihu Dhol 4 Nos. 8. Fan 4 Pcs. 9. Black Board. 10. Wall Plaster.	₹ 10,000-/ ₹ 10,000-/ ₹ 10,000-/ ₹ 8,000-/ ₹ 20,000-/ ₹ 15,000-/ ₹ 16,000-/ ₹ 8,000-/ ₹ 1,000-/ ₹ 50,000-/
			Sub Total Amount	1,58,000-/
10	VDP Shelter Room near Ouguri bridge land 1 Katha	₹ N-26°16'16.9" ₹ E-92°00'59.5"	1. Size 12x12sqft. 2. Materials	₹ 1 Lakhs.
			Sub Total Amount	₹ 1 Lakhs.
11	Namghar Repairing at Ouguri village		1. Quantity 3 Namghar. 2. Boundary Wall, Tiles, Floor, Kitchen Room, three urinals for three Namghar. 3. Motor -3 Nos.(2.5Volt)	₹ 6 Lakhs. ₹ 15,000-/
			Sub Total Amount	6,15,000-/
12	Play Ground with Earth Filling at Ouguri Uday Sanghas Land Near Ouguri LP School.	₹ N-26°16'15.9" ₹ E-92°00'59.5"	1. Size 100x50 mtr. 2. Goal Post 2Pair.	₹ 4,00000-/ ₹ 1,00000-/
			Sub Total Amount	5 Lakhs.
13	Public Fishery set up near Ouguri Bridge Community land.	₹ N-26°16'15.9" ₹ E-92°00'59.5"	1. Size 1 Bigha. 2. Boundary Wall	₹ 1 Lakhs. ₹ 1 Lakhs.
			Sub Total Amount	2 Lakhs.

ক্রমশঃ....

14	Fishery Set up for Uday Sangha near Barjan Par Community land.		1. Size 1 Bigha. 2. Fishery Bank and Boundary Wall	₹ 2 Lakhs.
			Sub Total Amount	₹ 2 Lakhs.
15	Banana Garden for EDC Location – Personal land EDC(J Bora).		1. Size 1 Bigha 2. Boundary fencing 3. Plants 4. Earth Filling 5. Others	₹ 2 Lakhs. ₹ 50,000/- ₹ 1 Lakhs. ₹ 1 Lakhs.
16	Children park Near Mayong Pahar Hill Area (Ouguri Village)		1. Size 1.5 Bigha 2. Boundary Wall 3. Meterials 4. Office room and all facility	₹ 2 Lakhs. ₹ 2. Lakhs. ₹ 2. Lakhs.
			Sub Total Amount	6 Lakhs.
17	1. Community Bathing Ghat construction (Barjan Par) near Dhiren Saikia House. 2. Community Bathing Ghat construction (Barjan Par) near Pranab Saikia House		1. Floor Step 2. Bathroom and all materials.	-1 Lakhs. -1 Lakhs.
			Sub Total Amount	₹ 2. Lakhs.
18	Ouguri PWD Near haren Saikia house to Malsahab Ali Road Agril Bandh		1. 400 mtr. 2. Earth Fill and Sand Gravel	₹ 5,50,000/-
			Sub Total Amount	₹ 5,50,000/-

Member Secretary
Eco-Development Committee

Signature
Member Secretary &
Range officer

Sri Jyotiprasad Bora.

President
Eco-Development Committee

Signature of President
EDC

Approval with seal and signature of D.F.O.

Divisional Forest Officer
Guwahati Wildlife Division
Guwahati-09

Divisional Forest Officer
Guwahati Wildlife Division
Guwahati-09

পৰিশিষ্ট - IX (ক)

ঔগুৰি ই ডি চি-ৰ প্ৰশিক্ষণৰ তালিকা (প্ৰস্তাৱিত)

OUGURI E.D.C.

LIST OF TAILORING

S.NO	NAME	HUSBEND NAME	GURDIANS NAME	NAME OF THE TRAINING	
1	BABITA SAIKIA	PUNESWOR SAIKIA		TAILORING	
2	BABITA SAIKIA	~~BHORATH SAIKIA~~	BHORATH SAIKIA	TAILORING	
3	MANIKA ~~BORA~~ MEDHI	DULAL MEDHI		"	
4	THRULATA SAIKIA	AJOY PRASAD SAIKIA		"	
5	JURI BORA		BIPEN BORA	"	
6	SANGEETATA SAIKIA	RAMSHENDOR SAIKIA		"	
7.	TARALI SAIKIA		DHIREN SAIKIA	"	
8.	MOUSUMI SAIKIA		SABITRA SAIKIA	"	
9.	MONUMOTI SAIKIA	UTTAMSAIKIA		"	
10.	UPOMA ~~SAIKIA~~ BORA	PRADIP BORA		"	
11	RIMA BORA	KHOGESWOR BORA		"	
12	BABITA SAIKIA		MAMONI SAIKIA	"	
13.	BIBHA SAIKIA	MALAY SAIKIA		"	
14	MADHUSMRITA BORA	LAKHI BORA		"	
15	RASHMI DAS	BOKUL DAS		"	
16.	ANITA SAIKIA	DEEPAK SAIKIA		"	
17.	ANIMA SAIKIA	RANJIT SAIKIA		"	
18.	SUNITA DEKA	SIBOPRASAD DEKA		"	
19.	JUNTI SAIKIA	TILAI SAIKIA		"	
20	PARVA SAIKIA		PARMILA SAIKIA	"	
21.	RUMI BORA		RANGILA BORA	"	
22.	ARUNA SAIKIA	RAJEEB SAIKIA		"	
23.	TUTUMONI BORA	PINKU BORA		"	
24.	KARABI SAIKIA		PUTUL SAIKIA	"	

ক্ৰমশঃ....

25.	JOYA SAIKIA		BOKUL SAIKIA	TAILORING	
26.	MINAKSHI SAIKIA	HEMONTA SAIKIA		"	
27.	JUNU SAIKIA	BOLURAM SAIKIA		"	
28.	MIRA SAIKIA	BIDAYARAM SAIKIA		"	
29.	KRISNA SAIKIA	SIBO SAIKI		"	
30.	SHOIBHA SAIKIA	DHOMESWOR SAIKIA		"	
30.	MAKAN SAIKIA	GOGOT SAIKIA		"	
31.	ALOKA DEKA	BISHNU DEKA		"	
32.	GITANJOLI SAIKIA		KOLIMAI SAIKIA	"	
33.	UPOSONA SAIKIA		TAPON SAIKIA	"	
34.	BOANALI SAIKIA		GITIMA SAIKIA	"	
35.	DIPALI SAIKIA	TAKESWOR SAIKIA		"	
36.	SHUMIRTA BORA		Lt HIRA BORA	"	
37	TORULOTA SAIKIA		Lt LINKANTA SAIKIA		
38.	BEOTSY SAIKIA	JUNMONI SAIKIA		"	

Sri Jyotiprasad Bora.
President / Secretary
... Eco-... Committee
...

Divisional Forest Officer
Guwahati Wildlife Division
Guwahati-09

Forest Range Officer
Pobitora Wildlife Range
Mayong, Morigaon

President / Secretary
... Eco-Development Committee
...

ক্ৰমশঃ....

/ Ouguri EDC Pobitara Range
Weaving Training List

Ouguri Eco-Development ... Bed 2013 Date

S.NO	NAME	HUSBEND NAME	GURDIANS NAME	NAME OF THE TRAINING	
1	NIRMALA BORA	RATUL BORA		WEVING	
2	SUNTI BORA	ANANTA BORA		"	
3	JUNALI BORA	RANJET BORA		"	
4	MANJU BORA	KRISHNA BORA		"	
5	MANTO SAIKIA	PROFULLA SAIKIA		"	
6	BICHITRA SAIKIA	JITEN SAIKIA		"	
7	MEGHALI BORA		PROMUD BORA	"	
8	MINATI SAIKIA	GOHIN SAIKIA		"	
9	BIMOLA SAIKIA	KRISNA SAIKIA		"	
10	MANJU SAIKIA	CHONDAR SAIKIA		"	
11	MOROMI SAIKIA	NIPEN SAIKIA	~~LET KARNA BORA~~	"	
12	KHIRADA BORA		Let KARNA BORA	"	
13	MAMI SAIKIA	DEBO SAIKIA		"	
14	RINU SAIKIA	NARAYAN SAIKIA		"	
15	RINA BORA	RAGHO BORA		"	
16	SUNU SAIKIA	JAYANTA SAIKIA		"	
17	LUKUMONI SAIKIA	~~RAGHO~~ KUMUD SAIKIA		"	
18	DIPTI SAIKIA	PRODUM SAIKIA		"	
19	JUNALI SAIKIA	TARUN SAIKIA		"	
20	TUTO SAIKIA	BIJOY SAIKIA		"	
21	BOBI BORA	SIBA BORA		"	
22	FULO SAIKIA	ROGHU SAIKIA		"	
23	BIJU SAIKIA		HORICHONDA SAIKIA	"	
24	SUNTARA SAIKIA	DEPOK SAIKIA		"	
25	AIMONI SAIKIA	PROKHONA SAIKIA		"	
26	BINITA SAIKIA	JADOB SAIKIA		"	

ক্রমশঃ....

27	ANITA SAIKIA	JUNAK SAIKIA		WEVING	
28	KALPONA BORA	THAGIRAM BORA		WEVING	
29.	BULU BORA	PROMUD BORA		"	
30.	SHEWALI BORA	BIPUL BORA		"	
31.	MONJU SAIKIA		Lt. MOTILAL SAIKIA	"	
32.	SHEWALI SAIKIA	DEPOK SAIKIA		"	
33.	RATI BORI SAIKIA	BHORAT SAIKIA		"	
34.	BINITA SAIKIA	BHOBEN SAIKIA		"	
35.	NITU SAIKIA	BIPUL SAIKIA		"	
36.	RUPA MEDHI	BIPUL MEDHI		"	
37.	ANITA BORA	MOHONTA BORA		"	
38.	ARETI BORA	BITTU BORA		"	
39.	JUTI PRBHA SAIKIA	NIRMAL SAIKIA		"	
40	TOTU SAIKIA	BIJOY SAIKIA		"	

Divisional Forest Officer
Guwahati Wildlife Division
Guwahati-09

Sri Jyotiprasad Bora.
President/Secretary
Ouguri Eco- Development Committee

President/Secretary
Ouguri Eco- Development Committee
Date

Forest Range Officer
Pobitora Wildlife Range
Mayong, Morigaon

পৰিশিষ্ট - X

আলোকচিত্ৰ

সম্প্ৰদায়ৰ মানচিত্ৰায়ন	মানচিত্ৰায়নত গাঁওবাসীৰ উপস্থিতি
গাঁৰৰ বাহিৰত ব্ৰইলাৰ পাম	গাঁৰৰ কাষত চজিনাৰ খেতি
তথ্য ভিত্তিক সমূহীয়া আলোচনা	মত বিনিময় গাঁৰৰ সম্প্ৰদায়ৰ মহিলাৰ সৈতে

পৰিশিষ্ট - XI

জি পি এছ সমন্বয়

১।	আৰম্ভণি বিন্দু	উত্তৰঃ ২৬°১৩’৩২” পূবঃ ৯২°০৩’১.৫”
২।	ভগৱতী মন্দিৰ	উত্তৰঃ ২৬°১২’৫৯” পূবঃ ৯২°০৩’৫৯”
৩।	তিনিআলি বিন্দু	উত্তৰঃ ২৬°১২’৫৮” পূবঃ ৯২°০২’৫২”

পৰিশিষ্ট - XII

ঔগুৰি দক্ষতা বিকাশ কাৰ্যসূচী

ফ্ৰেন্স ডেভেলপমেণ্ট এজেন্সীৰ বিত্তীয় সাহায্যৰে বন আৰু জৈৱ বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণত অসম প্ৰকল্প (আছাম প্ৰজেক্ট অন ফৰেষ্ট এণ্ড বায়'ডাইভাৰ্ছিটী কনজাৰভেছন, এ পি এফ বি চি পি)ৰ অধীনত এক দক্ষতা বিকাশ প্ৰশিক্ষণ কাৰ্যসূচী গ্ৰহণ কৰা হয়। কম্পেল' (COMPELO)ৰ এক সহযোগী হিচাপে আৰ জি ভি এনে গুৱাহাটী বন্যপ্ৰাণী সংমণ্ডলৰ অধীনৰ ঔগুৰি বন উন্নয়ন সমিতিয়ে এই কাৰ্যসূচী পৰিচালনা কৰে।

প্ৰশিক্ষণৰ নাম	আৰম্ভণিৰ তাৰিখ	সামৰণিৰ তাৰিখ	সৰঞ্জামৰ সংখ্যা/খৰচ	প্ৰশিক্ষাৰ্থী	মূল প্ৰশিক্ষক
বয়ন	১৭-০৫-২০১৭	১৭-০৬-২০১৭	১টা পৰম্পৰাগত তাঁতশাল ১টা জাকুৰাৰ্ড তাঁতশাল আৰু ১টা সুঁতা মেৰিয়াই থোৱা ড্ৰাম ৫০,০০০.০০ টকা	৪০	যোগী পাঠক
চিলাই	১৬-০৫-২০১৭	১৬-০৬-২০১৭	৩টা সাধাৰণ, ১টা মৰাপাট, ১টা এম্ব্ৰইডাৰি চিলাই মেচিন ৩৯,১০০.০০ টকা	৩৮	নাহিদ হক
কাঠফুলা			বীজ, পলি বেগ আৰু অন্যান্য কেঁচা সামগ্ৰী দৰকাৰী প্ৰশিক্ষণৰ সময়ত	৩৩	ৰুদ্ৰ পাল
কম্পিউটাৰ					আমট্ৰন

২০১৭ চনৰ ২৬ এপ্ৰিলত দক্ষতা বিকাশ কাৰ্যসূচী বয়ন আৰু চিলাই কামৰ শুভাৰম্ভণি কৰা হয়। এই কাৰ্যসূচীৰ আনুষ্ঠানিকভাৱে মুকলি কৰে পবিতৰা বনাঞ্চলৰ বনাঞ্চলিক বিষয়া অশোক কুমাৰ দাসে। বৃক্ষ ৰোপণেৰে এই কাৰ্যসূচী আৰম্ভণি কৰা হয়। কাঠফুলা আৰু কম্পিউটাৰ প্ৰশিক্ষণ ২০১৭ চনৰ ২৭ মে'ত শুভাৰম্ভণি কৰা হয়। এই বৈঠকত ঔগুৰি ই ডি চিৰ সভাপতি জ্যোতিপ্ৰসাদ বৰা, স্বৰ্ণ বিদ্যাপীঠ মজলীয়া ইংৰাজী স্কুলৰ অৱসৰপ্ৰাপ্ত শিক্ষক হৰেণ শইকীয়া, ই ডি চিৰ সদস্যসকল আৰু আৰ জি ভি এনৰ বিষয়ববীয়াসকল উপস্থিত থাকে।

কেঁচামাল যোগান ঃ মুছৰাজ সুঁতা, গুলি, কপাহী কাপোৰ, বেজী, স্কেল, জোখ-মাখ কৰা টেপ ইত্যাদি।

ফটো গেলাৰী

ঔগুৰিৰ প্ৰশিক্ষাৰ্থীসকল

ঔগুৰিৰ চিলাইৰ তালিকা			
ক্ৰমিক নং	নাম	অভিভাৱকৰ নাম	শ্ৰেণী
১	ববিতা শইকীয়া	পুনেশ্বৰ শইকীয়া	সাধাৰণ
২	ববিতা শইকীয়া	ভৰত শইকীয়া	সাধাৰণ
৩	মণিকা বৰা মেধি	দুলাল মেধি	অ' বি চি
৪	তৰুলতা শইকীয়া	অজয় প্ৰসাদ শইকীয়া	সাধাৰণ
৫	জুৰি বৰা	বিপেন বৰা	অ' বি চি
৬	সংগীতা শইকীয়া	ৰামসুন্দৰ শইকীয়া	সাধাৰণ
৭	তৰালী শইকীয়া	ধীৰেণ শইকীয়া	সাধাৰণ
৮	মৌচুমী শইকীয়া	প্ৰযত্নে সাবিত্ৰী শইকীয়া	সাধাৰণ
৯	মনোমতি শইকীয়া	উত্তম শইকীয়া	সাধাৰণ
১০	উপমা বৰা	প্ৰদীপ বৰা	অ' বি চি
১১	ৰিমা বৰা	খৰ্গেশ্বৰ বৰা	অ' বি চি
১২	ববিতা শইকীয়া	প্ৰযত্নে মামণি শইকীয়া	সাধাৰণ
১৩	বিভা শইকীয়া	মলয় শইকীয়া	সাধাৰণ
১৪	মধুস্মৃতা বৰা	লক্ষী বৰা	অ' বি চি
১৫	ৰশ্মী দাস	বকুল দাস	সাধাৰণ
১৬	অনিতা শইকীয়া	দীপক শইকীয়া	সাধাৰণ
১৭	অনিমা শইকীয়া	ৰণজিৎ শইকীয়া	সাধাৰণ
১৮	সুনীতা ডেকা	শিৱপ্ৰসাদ ডেকা	সাধাৰণ
১৯	জুন্টী শইখীয়া	টিলাই শইকীয়া	সাধাৰণ
২০	প্ৰভা শইকীয়া	প্ৰযত্নে প্ৰমিলা শইকীয়া	সাধাৰণ
২১	ৰুমি বৰা	প্ৰযত্নে ৰংগীলা বৰা	অ' বি চি
২২	অৰুণা শইকীয়া	ৰাজীৱ শইকীয়া	সাধাৰণ
২৩	তুতুমণি বৰা	পিংকু বৰা	অ' বি চি
২৪	কৰবি শইকীয়া	পুতুল শইকীয়া	সাধাৰণ
২৫	জয়া শইকীয়া	বকুল শইকীয়া	সাধাৰণ
২৬	মিনাক্ষী শইকীয়া	হেমন্ত শইকীয়া	সাধাৰণ
২৭	জুনু শইকীয়া	বলুৰাম শইকীয়া	সাধাৰণ
২৮	মীৰা শইকীয়া	বিদ্যাৰাম শইকীয়া	সাধাৰণ
২৯	কৃষ্ণা শইকীয়া	শিৱ শইকীয়া	সাধাৰণ
৩০	শইৱা শইকীয়া	ধমেশ্বৰ শইকীয়া	সাধাৰণ
৩১	মাকন শইকীয়া	জগৎ শইকীয়া	সাধাৰণ
৩২	অলকা ডেকা	বিষ্ণু ডেকা	সাধাৰণ
৩৩	গীতাঞ্জলী শইকীয়া	প্ৰযত্নে কলিমাই শইকীয়া	সাধাৰণ
৩৪	উপাশনা শইকীয়া	তপন শইকীয়া	সাধাৰণ
৩৫	বৰ্ণালী শইকীয়া	প্ৰযত্নে গীতিমা শইকীয়া	সাধাৰণ
৩৬	দীপালি শইকীয়া	টকেশ্বৰ শইকীয়া	সাধাৰণ
৩৭	সুমিত্ৰা বৰা	প্ৰয়াত হীৰা বৰা	অ' বি চি
৩৮	তৰুলতা শইকীয়া	প্ৰয়াত লীনাকান্ত শইকীয়া	সাধাৰণ
৩৯	বিউটী শইকীয়া	জুনমণি শইকীয়া	সাধাৰণ

ঔগুৰিৰ বয়নৰ তালিকা			
ক্রমিক নং	নাম	অভিভাৱকৰ নাম	শ্রেণী
১	নির্মলা বৰা	ৰাতুল বৰা	অ' বি চি
২	সুনীলা বৰা	অনন্ত বৰা	অ' বি চি
৩	জুনালী বৰা	ৰণজিৎ বৰা	অ' বি চি
৪	মঞ্জু বৰা	কৃষ্ণ বৰা	অ' বি চি
৫	মণ্টু শইকীয়া	প্রফুল্ল শইকীয়া	সাধাৰণ
৬	বিচিত্র বৰা	জীতেন শইকীয়া	সাধাৰণ
৭	মেঘালী বৰা	প্রমোদ বৰা	অ' বি চি
৮	মীনতি শইকীয়া	গহিন শইকীয়া	সাধাৰণ
৯	বিমলা শইকীয়া	কৃষ্ণ শইকীয়া	সাধাৰণ
১০	মঞ্জু শইকীয়া	চন্দ্র শইকীয়া	অ' বি চি
১১	মৰমী শইকীয়া	নিপেন শইকীয়া	অ' বি চি
১২	ক্ষীৰদা বৰা	প্রয়াত কৰুণা বৰা	অ' বি চি
১৩	মমী শইকীয়া	দেৱ শইকীয়া	সাধাৰণ
১৪	ৰুণু শইকীয়া	নাৰায়ণ শইকীয়া	অ' বি চি
১৫	ৰিণা বৰা	ৰঘু বৰা	অ' বি চি
১৬	সুনু শইকীয়া	জয়ন্ত শইকীয়া	সাধাৰণ
১৭	লুকুমণি শইকীয়া	কুমুদ শইকীয়া	সাধাৰণ
১৮	দীপ্তি শইকীয়া	প্রদুম শইকীয়া	সাধাৰণ
১৯	জুনালী শইকীয়া	তৰুণ শইকীয়া	সাধাৰণ
২০	টুটু শইকীয়া	বিজয় শইকীয়া	সাধাৰণ
২১	ববি বৰা	শিৱা বৰা	অ' বি চি
২২	ফুল শইকীয়া	ৰঘু শইকীয়া	সাধাৰণ
২৩	বিজু শইকীয়া	হৰিচনৰ শইকীয়া	সাধাৰণ
২৪	সুন্তাৰা শইকীয়া	দীপক শইকীয়া	সাধাৰণ
২৫	আইমণি শইকীয়া	প্রশন্ন শইকীয়া	সাধাৰণ
২৬	বিনীতা শইকীয়া	যাদৱ শইকীয়া	সাধাৰণ

ঔগুৰিৰ কাঠফুলা প্ৰশিক্ষণৰ তালিকা				
ক্ৰমিক নং	নাম	অভিভাৱকৰ নাম	লিংগ	শ্ৰেণী
১	কুশল শইকীয়া	বুধিৰাম শইকীয়া	পুৰুষ	সাধাৰণ
২	জ্যোতি প্ৰসাদ বৰা	প্ৰয়াত বাবুল বৰা	পুৰুষ	অ' বি চি
৩	বিকাশ শইকীয়া	প্ৰয়াত তজুৰাম শইকীয়া	পুৰুষ	সাধাৰণ
৪	লব শইকীয়া	গহিন শইকীয়া	পুৰুষ	সাধাৰণ
৫	লক্ষী শইকীয়া	প্ৰয়াত নিৰঞ্জন শইকীয়া	পুৰুষ	সাধাৰণ
৬	নিপুল শইখীয়া	প্ৰয়াত মতিলাল শইকীয়া	পুৰুষ	সাধাৰণ
৭	নয়নমণি বৰা	কামেশ্বৰ বৰা	পুৰুষ	অ' বি চি
৮	প্ৰদীপ বৰা	বাবুল বৰা	পুৰুষ	অ' বি চি
৯	পংকজ বৰা	প্ৰয়াত লক্ষী বৰা	পুৰুষ	অ' বি চি
১০	ঠগিৰাম বৰা	প্ৰয়াত পিপাৰ বৰা	পুৰুষ	অ' বি চি
১১	জয়ন্ত শইকীয়া	চন্দ্ৰ শইকীয়া	পুৰুষ	সাধাৰণ
১২	নয়ন শইকীয়া	নকুল শইকীয়া	পুৰুষ	**সাধাৰণ**
১৩	ৰামচন্দ্ৰ শইকীয়া	প্ৰয়াত নীলকান্ত শইকীয়া	পুৰুষ	**সাধাৰণ**
১৪	অজয় প্ৰসাদ শইকীয়া	দেৱকান্ত শইকীয়া	পুৰুষ	সাধাৰণ
১৫	বিনয় শইকীয়া	প্ৰণৱ শইকীয়া	পুৰুষ	সাধাৰণ
১৬	জিতেন শইকীয়া	প্ৰয়াত বানেশ্বৰ শইকীয়া	পুৰুষ	সাধাৰণ
১৭	বিপুল শইকীয়া	অকন শইকীয়া	পুৰুষ	সাধাৰণ
১৮	নিপেন বৰা	দেৱেন বৰা	পুৰুষ	অ' বি চি
১৯	মৃদুল শইকীয়া	প্ৰয়াত নন্দন শইকীয়া	পুৰুষ	সাধাৰণ
২০	বিজয় শইকীয়া	প্ৰয়াত নন্দন শইকীয়া	পুৰুষ	সাধাৰণ
২১	বিকাশ শইকীয়া	হেমচন্দ্ৰ ঠাকুৰীয়া	পুৰুষ	সাধাৰণ
২২	ভৰত শইকীয়া	প্ৰয়াত কুশৰাম শইকীয়া	পুৰুষ	সাধাৰণ
২৩	দিপেন শইকীয়া	শ্ৰীকান্ত শইকীয়া	মহিলা	সাধাৰণ
২৪	কৃষ্ণ শইকীয়া	শিৱ শইকীয়া	মহিলা	সাধাৰণ
২৫	বুলি বৰা মেধি	প্ৰমোদ বৰা	মহিলা	অ' বি চি
২৬	ৰিণা বৰা	ৰাঘি বৰা	মহিলা	অ' বি চি
২৭	জুনু শইকীয়া	প্ৰণৱ শইকীয়া	মহিলা	সাধাৰণ
২৮	কল্পনা বৰা	ঠগিৰাম বৰা	মহিলা	অ' বি চি
২৯	মণিকা বৰা মেধি	দুলাল মেছি	মহিলা	অ' বি চি
৩০	নিৰ্মলা বৰা	ৰাতুল বৰা	মহিলা	অ' বি চি
৩১	মেঘালী বৰা	প্ৰমোদ বৰা	মহিলা	অ' বি চি
৩২	বীণা বৰা	বিপিন বৰা	মহিলা	অ' বি চি
৩৩	কুশল শইকীয়া	গহিন শইকীয়া	মহিলা	সাধাৰণ

ঔগুৰিৰ কম্পিউটাৰ প্ৰশিক্ষণৰ তালিকা				
ক্ৰমিক নং	**নাম**	**অভিভাৱকৰ নাম**	**লিংগ**	**শ্ৰেণী**
১	বিশ্বজিৎ শইকীয়া	পানেশ্বৰ শইকীয়া	পুৰুষ	সাধাৰণ
২	নয়ন শইকীয়া	নকুল শইকীয়া	পুৰুষ	সাধাৰণ
৩	দমন বৰা	বিপিন বৰা	পুৰুষ	অ' বি চি
৪	নিকু শইকীয়া	জগৎ শইকীয়া	পুৰুষ	সাধাৰণ
৫	কুশল শইকীয়া	গহিন শইকীয়া	পুৰুষ	সাধাৰণ